

FÓKUSZBAN A MAGYARSÁG

NOE LEVELEK

2024/1.

A CSALÁD MINDEN TAGJA SZÁMÁRA
365-366. SZÁM

BEKÖSZÖNŐ	3
VEZETŐ TESTÜLETEINK MUNKÁJÁBÓL	4-5
Vezető testületeink munkájából	4-5
A Jelölő Bizottság felhívása	5
ÉRDEKVÉDELEM	6-7
Választási kisokos	6-7
KIEMELT HÍR	8
Angyali Csomagküldő Szolgálat 2023.	8
ELMÚLT IDŐSZAK ESEMÉNYEI	9-11
Adománygyűjtés adventi csodával	9
7,8 tonna adományt gyűjtöttek a fiatalok	10
Termelőkkel a családokért	10
Önkéntes köszöntések	11
HELYI EGYESÜLETEINK ÉLETÉBŐL	12-19
HITÉLET	20-21
Lelkészek a húsvétról	20-21
BESZÉLGETÉS	22-23
Isten ölelő szeretetében	22-23
ÉLETMÓD	24-29
Széchenyi nagycsaládja	24-25
Ha '48-as forradalom, akkor Bocskai István Múzeum	26-27
Közyűlési meghívó	27
Sírva vigad a magyar?	
Nemzeti traumáink hatása és feldolgozása	28-29
CSALÁDI ÉLET	30-42
Amit történeteink és nyelvi hagyományaink mesélnek rólunk	30-31
Tavaszi magyar hagyományörzés Amerikában	32-34
Húsvét egy nagycsaládban	35
Kamaszkori szlenghasználat	
avagy a 21. századi nyelvújítók	36-37
Magyarország régen és ma	38-39
Szabad-e locsolni?	40-41
A NŐRI bemutatja...	42
FILMAJÁNLÓ	43
KÖNYVAJÁNLÓ	44
KEVDEZMÉNYEK	45
Magyar termelők kedvezményei	45
PARFINÉRIA	46-49
Forradalmi ételeink	46-49
GYERMEKKUCKÓ	50-57
Rejtvény	50-52
Húsvéti locsolóversek	53
Pompás húsvéti pomponok	54-55
Henye Huba és a tokaji aszú legendája	56-57
FELHÍVÁS	58
Életmese Pályázati felhívás	58
ÖRÖMHÍR	59-60

Felelős kiadó: Kardosné Gyurkó Katalin, a NOE elnöke
Főszerkesztő: Forgács Laura
Szerkesztő: Deliné Szolánics Zsuzsanna,
Nemes Attila
Tipográfia: Székelyhidi Zsolt
Grafika: Szalay Éva, Reményhal Kft.
1056 Budapest, Március 15. tér 8.
Tel./fax: 235-0945, 317-4909, 317-4563,
NOE-FON 70/771-6565
NKÖM nyilvt. szám: 2.2/6811/2000
ISSN 1788-9103
Honlap: www.noe.hu
E-mail: noe@noe.hu
Félfogadás: szerda 10-16, péntek: 10-13.30
Ebédszünet: 12.30-13.00

A NOE számlaszáma:
11705008-20109369 (OTP Bp., V. kerületi fiók)
NOE tagdíj alszámla száma: 11705008-20474210
NOE adószáma: 19024471-1-41
A Családjainkért Alapítvány számlaszáma:
11705008-20427799 (OTP Bp., V. kerületi fiók)

A Nagycsaládosok Országos Egyesülete, a Családjainkért Alapítvány és az Otthon Segítünk Alapítvány közhasznú.

A Családjainkért Alapítvány számlaszáma:
OTP Bp., V. kerületi fiók 11705008-20427799

Az Otthon Segítünk Alapítvány adószáma: 18468414-1-42
számlaszáma: MKB Bank 10300002-20131045-00003285

Nyomta: Korrekt Nyomdaipari Kft.

RÉGIÓKÖZPONTOK ELÉRHETŐSÉGEI

Al-Duna Régiós Iroda VARGÁNÉ KUNCZT ORSOLYA 70/331-0760 kunczt.orsolya@noe.hu	Dél-Alföld Régiós Iroda BENEDEK SZILVIA 70/332-3509 benedek.szilvia@noe.hu
Balaton Régiós Iroda MOLNÁRNÉ BUDAI ANGELIKA 70/614-4978 budai.angelika@noe.hu	Felső-Duna Régiós Iroda HORVÁTH HAJNALKA 70/776-0011 horvath.hajnalka@noe.hu
Budapest és Közép-Magyarország Régiós Iroda Észak-Magyarország Régiós Iroda RENDEK ILDIKÓ 70/934-3340 rendek.ildiko@noe.hu Telefonos ügyintézés: H-P 8-16 Személyesen: előre egyeztetett időpontban	Felső-Tisza Régiós Iroda DELINÉ SZOLANICS ZSUZSANNA 70/521-2912 szolanic.zsuzsanna@noe.hu

A 365-366. sz. NOE Levelek címlap képének forrása:
Pixabay

A NOE Levelekben szereplő kedvezményes ajánlatok kizárólag NOE-tagokra vonatkoznak.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.

Az újságban megjelenő hirdetések kereskedelmi jellegűeknek minősülnek. A hirdetések tartalmáért felelősséget nem vállalunk.

A NOE Levelek 368-369. számának lapzártája:
2024. május 19.

Tavaszcvarás

Tavaszcvaró hangulatban vagyunk mindnyájan. Mert a tavasz elhozza a színeket, az illatokat, a szép időt, kirándulni hív, s önti belénk napsugarai-val a friss életet. Erőt merítünk belőle, ahogy március 15-e emlékéből, amely hősiességével, bátorságával, fiatalos kiállásával minden magyar egyik legszebb ünnepe. Nem véletlen, hogy e lapszámunk témája épp a magyarság. Ez az, ami összeköt határainkon belül közel tíz, s a nagyvilágban mintegy tizenötmillió embert. S az összekötő kapocs épp az ünnep, a hagyomány, amely tartalommal, s szeretettel tölti meg nemzetünk lelkét, s jelzi: érhet bármekkora baj, képesek vagyunk újrakezdeni, talpra állni. És egy kicsit tán feltámadni, ahogy a húsvét üzeni, amely a kereszténység legnagyobb ünnepe, hiszen a mi hitünk a feltámadást, a megváltást ígéri.

Ahogy mi azt, hogy elolvasva ezt a lapszámot gazdagabbak leszünk, hiszen többet tudhatunk meg sikereinkről és traumáinkról, szokásainkról nyelvi hagyományainkról, s magáról a keresztény hitről és a nemzetünkről. Végző soron önmagunkról, a régi és megújuló önmagunkról.

Áldott húsvéti ünnepet kívánok!

Szeretettel:

KADOSNÉ GYURKÓ KATALIN
A NAGYCSALÁDOSOK ORSZÁGOS
EGYESÜLETÉNEK ELNÖKE

Vezető testületeink munkájából

Novemberben történt

November 3-án kezdődött a NOE, a CBA és Príma bolthálózat közös, „Fiatalok a kisgyermekes családokért” nevet viselő adománygyűjtő akciója, melyre nyolcadik alkalommal került sor. A gyűjtés során minden évben több tonna élelmiszer- és más adomány gyűlik össze, amivel egyre több családnak tudunk segíteni az adományokból összeállított ajándécsomagokkal.

November 4-én Újfehértón köszöntöttük a NOE Felső-Tisza Régiójának önkénteseit. Az eseményen a régió 18 szervezete képviseltette magát, 70 önkéntes munkáját köszöntük meg. A NOE-t Kardosné Gyurkó Katalin és Deliné Szolancs Zsuzsa képviselte.

November 4-én a Balatonalmádi Nagycsaládos Egyesület a 35. születésnapját ünnepelte meg. Köszöntő beszédében Kardosné Gyurkó Katalin, egyesületünk elnöke kiemelte, hogy a család és a haza egy töről fakad - ha megmarad a család, megmarad a haza is.

Az Al-Duna régió **november 5-én** Dombóvárott tartotta meg az önkéntesek köszöntését. Hetven önkéntesnek köszönték meg az önzetlen segítséget, amellyel támogatták helyi vagy tágabb közösségeiket. A Házigazda az Életfa Nagycsaládos Egyesület Dombóvár színvonalas műsorral és szívélyes vendéglátással gazdagította ezt a jeles napot. A köszönet szavait, okleveleit, ajándékait Kardosné Gyurkó Katalin, a NOE elnöke adta át. Az eseményen részt vett még Kisné Szirtes Andrea, Herbert Gábor elnökségi tag és Kunczt Orsolya régióvezető.

November 6-án tartotta meg első ülését a Demográfiai Kerekasztal, melynek munkájában a NOE is részt vesz, Egyesületünket Kardosné Gyurkó Katalin, a NOE elnöke képviselte.

November 8-án Lakiteleken került sor a Nemzeti Művelődési Intézet „Állandó értékek – Új nézőpontok” című XVIII. Stratégiai Konferenciájára, amely a szakmai díjak ünnepélyes átadása után a szakmát érintő változásokat és kihívásokat vette számba. Az eseményen a NOE részéről Horváth Hajnalka régióvezető vett részt.

November 8-án az elnökség 50 egyéni és 37 tagegyesületi tagcsalád felvételéről döntött.

November 11-én ÁGOTA-falván Egyesületünket Kardosné Gyurkó Katalin, a NOE elnöke képviselte a Magyarok Kenyere adományátadó ünnepségen. A NOE 2,5 tonna lisztet kapott a magyar gazdától, amit szétoszthattunk egyesületünk tagjai között.

November 11-én a Hejőkeresztúri Nagycsaládos Egyesület emlékeztető esemény keretében ünnepelte meg 20 éves fennállását. A NOE elnöke, Kardosné Gyurkó Katalin üdvözlését Deliné Szolancs Zsuzsanna régióvezető tolmácsolta.

November 11-én Helyben-Rendben címmel évzáró műhelykonferencia volt Visegrádon, amelyen a résztvevők a térségi és helyi humánfejlesztési lehetőségeket, elsősorban a Pilis-Dunakanyar térség fiatal lakosságának helyben boldogulásáról beszélgettek. Az eseményen Kardosné Gyurkó Katalin, a NOE elnöke vett részt.

November 22-én a NOE elnöksége rendkívüli ülést tartott: Jónásné Penner Ágnes könyvvizsgáló és dr. Szabó Oszkár Levente ügyvéd online jelenlétében a Községi Ház pályázattal kapcsolatos elvi dolgokat, a pályázati kiírás módosításának szükségességét tárgyalták meg.

November 25-én a 35. születésnapját ünneplő Alpokalja Nagycsaládos Egyesülete Szombathelyen rendezte meg a Felső-Duna régió önkénteseinek köszöntést. Ezen az ünnepi

EGYED ÉVA

alkalmon tíz szervezet vezetőit és közel 70 önkéntesét köszöntöttük. Az ünnepségen Kardosné Gyurkó Katalin, a NOE elnöke és Horváth Hajnalka régióvezető is részt vett.

November 28-án a családszervezetek képviselői Jótékony-sági adventi koszorúkészítéssel készültek a Piros Orr Alapítvány Bohócdoktorai számára rendezett gyűjtésre, ahol egyesületünk elnöke, Kardosné Gyurkó Katalin is készített adventi koszorút.

November 29-én került sor a a NOE-nak a Nemzeti Örökség Intézetével közösen alapított Családbarát Emlékhely Díjainak átadására. Az első alkalom díjazottjai: az Egri Vár, a Sárvári Vár és a Budai Palotanegyed. Az eseményen Kardosné Gyurkó Katalin, a NOE elnöke vett részt.

Decemberben történt

December 2-án tartottuk meg a 2023. év utolsó választmányi ülését, ahol visszatekintettünk az év eseményeire és szó esett 2024 céljairól, terveiről is. A találkozó ideje alatt lebonyolítottuk hagyományos adventi jótékony-sági vásárunkat is, amelynek bevételét a bohócdoktorok támogatására fordítottuk.

December 4-én sajtótájékoztatóval és a csomagok elszállításával zárult a Termelőikkel a Családokért projektünk. A hét régióban 800 családnak tudtunk összeállítani magyar termékeket tartalmazó csomagokat. Önkénteseink közel két hétig dolgoztak, hogy a csomagok advent első hetére elkészüljenek és útnak indulhassanak az ország minden részébe. Külön köszönet illeti a csomagolást végző inárcsi nagycsaládos önkénteseket!

December 7-én a Keresztény Értelmiségi Szövetségének (KÉSZ) bajai csoportja a Bajai Ciszterci Házban rendezte meg közgyűlését, melyen egyesületünket Kardosné Gyurkó Katalin, a NOE elnöke képviselte. Beszédében kiemelte, hogy nagyon fontos az alulról történő építkezés, amire remek példa a Baján megalakult Bácskai Körtevirág Nagycsaládos Csoport.

December 13-án került sor a bohócdoktorok támogatására összegyűjtött összeg, mintegy 250.000 forint átadására.

EGYED ÉVA

A NOE Jelölő Bizottságának felhívása

Kedves Tagtársak!

A 2024. évi tisztújító közgyűlésen (2024. augusztus 24.) tisztújítás lesz, mert lejár

Kardosné Gyurkó Katalin elnök, Herbert Gábor, Péterné Novák Krisztina és Takács-Kapot Ildikó elnökségi tagok mandátuma.

A felsorolt tagok közül újraválasztható és a jelöltséget elfogadó:
Herbert Gábor, Takács-Kapot Ildikó

Az alábbi tisztségekre kell új vezetőt választanunk:

Elnök – négyéves megbízás

Elnökségi tagok három fő – négyéves megbízás

Elnökségi póttagok, két fő – négyéves megbízás

Ellenőrző Bizottsági tagok, 5+3 fő – négyéves megbízás

Választmányi tagok, 20 tag – négyéves megbízás

Fegyelmi és Etikai Bizottsági tagok 3 fő – négyéves megbízás

Az SZMSZ 8.§-a határozza meg a jelölés szabályait. A jelölőbizottság ennek értelmében (8.§ e/): írásos javaslatokat vár a fent felsorolt pozíciók betöltésére.

A jelölőbizottság munkáját és a jelölés rendjét az SZMSZ 8. és 9. paragrafusa szabályozza.

Kérjük, hogy a javaslatodat 2024. március 31-ig küldd el a honlapon található űrlapon.

Amennyiben kérdésed lenne, azt a **noejelbiz@gmail.com** e-mail címre várjuk.

Az elnökség E online 1/2023. június 30. határozatában megválasztotta a Jelölő Bizottság tagjait. A határozat alapján a bizottsági tagok: Czeglédyné Tiborcz Alexa (Budapest); Horváth Zsuzsanna (Veszprém); Joó Kinga (Budapest); Osoha László (Szentendre); Tirpákné Barancsi Erzsébet (Hejőbába) Segítségedet előre is köszönjük!

Budapest, 2024. 01. 18.
a NOE Jelölő Bizottsága

Választási kisokos

Ebben az évben két olyan fontos eseményre készülünk, amelyek az elkövetkező évekre meghatározzák majd országunk, illetve településünk jövőjét. Ugyanis 2024. június 9-én hazánkban nemcsak önkormányzati, hanem európai parlamenti választások is lesznek. Az alábbiakban az ezekkel a választásokkal kapcsolatos gyakorlati kérdéseket foglaljuk össze. Egyúttal biztatunk Benneteket arra, hogy a megfelelő döntés meghozatala érdekében a következő 3 hónapban felelős magyar állampolgárokként tájékozódjatok és minél többet beszélgetsetek a választási lehetőségekről, ajánlásokat is meggondoltan adjátok a jelöltségre pályázóknak, majd 2024. június 9-én állampolgári jogotokkal élve, járuljatok a szavazóurnákhoz és szavazatokatkal erősítsétek ti is a nagycsaládok képviseletét.

Önkormányzati választás

Az önkormányzati választási rendszer teszi lehetővé, hogy lakóhelyünkön az a jelölt legyen a polgármester/főpolgármester, illetve a képviselő testület tagja, akit mi, a településen élő polgárok, nagycsaládosok arra a legalkalmasabbnak találunk.

Kik szavazhatnak az önkormányzati választáson?

Az önkormányzati választásokon minden magyar és nem magyar állampolgár szavazhat, aki legalább 18 éves és bejelentett lakóhelye vagy (legalább 3 hónapja bejelentett) tartózkodási helye van Magyarországon. Nincs választójoga annak, akit a bíróság bűncselekmény elkövetése vagy belátási képesség korlátozottsága miatt a 2024. június 9-ét is magában foglaló időszakra kizárt ebből a jogból.

A nemzetiségi önkormányzati választás

A nemzetiségi önkormányzatok feladata a nemzetiségeket megillető jogok érvényesítése és érdekeik képviselete. A nemzetiségi önkormányzati választás kiírásának feltétele, hogy a legutolsó népszámlálás alkalmával a településen egy adott nemzetiséghez tartozó választópolgárok száma elérje a 30 főt. Magyarországon jelenleg 13 honos népcsoport van elismerve: a bolgár, a görög, a horvát, a lengyel, a német, az örmény, a roma/cigány (romani, illetve beás), a román, a ruszin, a szerb, a szlovák, a szlovén, illetve az ukrán. A nemzetiségi és a helyi önkormányzati általános választás egy napon zajlik.

A nemzetiségi önkormányzati választáson történő szavazás feltétele (aktív választójog) a honos nemzetiséghez való tartozás és a nemzetiségi névjegyzékben történő regisztráció. Egy választópolgár az aktív választójog keretében is kizárólag egy nemzetiséghez tartozóan szavazhat.

Hogyan dől el, hogy ki lesz a polgármester, főpolgármester?

A jelöltek közül az lesz a polgármester, illetve Budapesten a főpolgármester, aki a legtöbb a szavazatot kapja. Így két közel azonos támogatottságú jelölt esetében egyetlen szavazat is döntő erővel bírhat.

Hogyan dől el, hogy ki kerül a képviselőtestületbe?

A legfeljebb 10.000 fő lakosú településeken úgynevezett egyéni listákra szavazhatunk. Annyi főre szavazhatunk, ahány képviselőből áll a testület. Azok a jelöltek lesznek a képviselőtestület tagjai, akik a legtöbb szavazatot kapják.

A 10.000 főnél nagyobb lélekszámú településeken úgynevezett vegyes választási rendszert alkalmaznak. Itt a képviselők egyéni választókerületben és kompenzációs listán együtt számítva szerezhetnek mandátumot. Választóként a szavazatunkat egy egyéni választókerületi képviselőjelöltre adhatjuk le. Az egyéni választókerületben az a jelölt lesz képviselő, aki a legtöbb érvényes szavazatot kapta. A vármegyei, ill. városi kerületi mandátumszerzés további módja a kompenzációs listáról való bejutás, amelyre külön nem szavazhatunk – itt a mandátumokat az egyes egyéni választókerületekben mandátumot nem eredményező, úgynevezett töredékszavazatok összesítésével, ennek arányában osztják ki a jelölőszervezetek között.

Tudtad?

Lehetőséged van a lakóhelyedtől távol is szavazni.

- **Szavazás másik szavazóköri körben:** az európai parlamenti választáson az ország bármely, szabadon választott településének kijelölt szavazóköri körében leadhatod a szavazatodat átjelentkezési kérelmet benyújtva online vagy papír alapon személyesen vagy meghatalmazott útján bármely helyi választási irodában.
- **Külképviseleti szavazás:** kérheted a kijelölt külképviseleti névjegyzékbe vételeidet, amennyiben szavazatodat a külföldi magyar nagykövetségek, konzulátusok valamelyikén kívánod leadni.

Mindezeket a választás kitűzését követően teheted meg a választás napját megelőző 66. nap és a 9. nap között.

Milyen esetben kell megismételni a szavazást?

Úgynevezett időközi választás kiírása szükséges, amennyiben az adott településen nincs polgármesterjelölt, vagy nincs elég jelölt a képviselő testületbe, esetleg bár van elég jelölt, de szavazatok hiányában nem sikerül feltölteni (minimum 1 szavazat szükséges ahhoz, hogy valaki mandátumot szerezzen). Még egy fordulót akkor kell tartani, ha a választáson ugyanarra a képviselői helyre több jelölt is egyenlő számú szavazatot szerzett. Új választást kell kiírni, ha az egyéni képviselő, polgármester vagy főpolgármester megbízatása megszűnik, vagy elhalálozik, illetve ha a képviselőtestület feloszlátja vagy feloszlik.

Tudtad?

Ha egy magyar állampolgár a 16. és 18. születésnapja között házasságot köt, nagykorúsítva lesz. Ez azt jelenti, hogy ebben a különleges helyzetben betöltött 18. életéve előtt is szavazhat.

Európai parlamenti választás

A második világháború után az európai országok igyekeztek egymással gazdasági szövetségbe kerülni, hogy az így kialakuló egymásrautaltság révén csökkenjen az újabb konfliktusok kialakulásának valószínűsége. Ebből az elgondolásból született meg először az Európai Gazdasági Közösség, majd az Európai Unió, ami mára 27 európai ország egyedülálló gazdasági és politikai uniója. Az eleinte csupán gazdasági együttműködés, mára számos más szakpolitikai területtel bővült, mint a környezetvédelem, klímaváltozás, egészségügy, igazságügy, migráció stb. Hazánk 2004. május 1-je óta az Európai Unió teljes jogú tagja, így Magyarországon 2024-ben 5. alkalommal választhatjuk meg az Európai Parlamenti képviselőinket.

A pártok többsége különböző európai pártcsoportnak a tagjai. A képviselők nem országok szerint ülnek az Európai Parlamentben, hanem politikai hovatartozás alapján.

Tudtad?

Amennyiben nem a magyarországi pártlistákra kívánsz szavazni, hanem a külföldi lakóhelyed szerinti jelöltekre, úgy a fogadó állam jogszabályai szerint kérheted, hogy vegyenek fel az adott uniós tagállam névjegyzékébe. Ebben az esetben a Nemzeti Választási Iroda a más uniós ország választási szerve általi kérés alapján töröl a magyarországi névjegyzékből, kizárva ezzel a kettős szavazás lehetőségét.

Magyarország hány képviselőt küldhet az Európai Parlamentbe?

Minden ország a lakosságszáma alapján küldhet képviselőket az Európai Parlamentbe. Magyarország 21 képviselőt delegálhat az összesen 705 fős Európai Parlamentbe.

Kik szavazhatnak az Európai Parlamenti választáson?

Alapvetően minden 18. évét betöltött magyarországi lakóhellyel rendelkező magyar állampolgár szavazhat, de mellettük az Európai Unió bármely más tagállamának állampolgára is, ha van magyarországi lakóhelye és előzetesen kérte felvételét a magyarországi központi névjegyzékbe. Azok a magyar állampolgárok is részt vehetnek a szavazáson, akik az Európai Unió területén kívül élnek, de ehhez azonban előzetes regisztrációra van szükségük.

Tudtad?

Az Európai Parlament a világ egyetlen közvetlenül választott transznacionális parlamentje, melynek képviselői európai szinten képviselik az uniós polgárok érdekeit. Az Európai Unióban élő 450 millió ember 2024-ben 720 képviselőt választ.

Magyar állampolgárként milyen különleges esetekben nem vehetek részt az Európai Parlamenti választáson?

Abban az esetben, ha egy magyar állampolgár úgy él egy másik EU-tagállamban, hogy nem rendelkezik magyarországi lakóhellyel, a magyarországi pártlistákra nem szavazhat. Emellett e választáson azok a polgárok sem szavazhatnak, akiknek a választójogát gondnoksági eljárásban bíróság korlátozta, valamint azok sem, akiket eltiltott a közügyektől.

Tudtad?

Ha a szavazás napján nem tudsz megjelenni a lakóhelyed szerinti szavazóhelyiségben, mert egészségi állapotod, fogyatékosságod vagy fogva tartásod ebben megakadályoz, kérhetsz úgynevezett mozgóurnát, hogy szavazni tudj. Azonban ez a szolgáltatás csak a felsorolt esetekben igényelhető.

Hogyan választunk EP képviselőket Magyarországon?

Különböző európai országokban különböző módszerekkel választják meg az EP képviselőket. Az alábbiakban kizárólag a magyarországi módszerrel foglalkozunk, ami az úgy nevezett zárt listás szavazás. Nálunk Magyarországon az EP képviselők, nem egyes megyéket vagy régiókat képviselnek, hanem az egész országot, nem egyéni jelöltekre szavazunk, hanem pártlistákra. Az a párt állíthat listát, amely legalább 20.000 választópolgár aláírását össze tudta gyűjteni. A pártok előre közzéteszik a listát, azokról a jelöltjeikről, akiket az Európai Parlamentbe küldnének. A bekerülési küszöb 5%. Ez azt jelenti, hogy az összes leadott szavazat minimum 5%-ának megszerzése szükséges ahhoz, hogy egy párt képviselőt küldhessen az Európai Parlamentbe. A képviselő helyeket az ún. d'Hondt-módszerrel osztják el. Az egyes listákról a jelöltek a pártok által eredetileg bejelentett sorrendben jutnak mandátumhoz.

DELINÉ SZOLANICS ZSUZSANNA,
A FELSŐ-TISZA RÉGIÓ VEZETŐJE

Források:

https://www.valasztas.hu/altalanos-tajekoztato_onkormanyzati
<https://www.valasztas.hu/ep2024>
https://www.parlament.hu/documents/10181/1789217/Infojegyzet_2019_28_nemzetisegi_onkormanyzati_valasztasok.pdf/a67030c8-c1e9-1140-190f-8aa6394c6d84
<https://op.europa.eu/webpub/com/eu-what-it-is/hu/>
<https://elections.europa.eu/hu/how-elections-work/>

„Adj örömet, teremts csodákat” – Angyali Csomagküldő Szolgálat 2023.

A NOE 2006-ban hirdette meg az adventi időszakban hagyományossá vált jótékonyági felhívását, amelynek célja, hogy Angyalaink segítségével szebbé és ünnepibbé tegyük rászoruló családok karácsonyát. Itt ragadjuk meg az alkalmat, hogy kifejezzük hálánkat Angyalainknak, akik tavalyi felhívásunkra jelezték segítő szándékukat és támogatták a vezetőink által jelölt vagy a hozzánk segítségért forduló családokat azzal, hogy többnyire névtelenül, a NOE égisze alatt szeretetsomagot küldtek egy vagy akár több családnak is.

Az elmúlt években családjainknak számos kihívással kellett szembenéznük. A 2020/21-es évben világjárvány, 2022-ben és azóta is a szomszédos háború nehezítette meg mindennapjainkat, de 2023-ban a globális infláció további terheket rótt a nagycsaládokra. Mindazonáltal büszkén mondhatjuk, hogy Angyalaink ebben az évben is elkötelezett módon vállalták ezt a nemes jótékonysági feladatot, segítségüket nyújtották a hozzájuk forduló családoknak.

A rászoruló családok körében egyaránt megtalálhatók budapestiek és vidékiek, egy- vagy többgyermekesek. Az élet nehézségei egy családot érinthetnek, még akkor is, ha mindkét szülőnek van jövedelme, illetve ha nagyobb, akár középiskolás vagy egyetemista gyermekek is vannak a családban. Vezetőink több egyszülős családot is ajánlottak támogatásra, hiszen ők fokozottan ki vannak téve a nehézségeknek. Számos rászoruló család kapott segítséget az ország keleti részében, ahol a bérek is alacsonyabbak és a munkanélküliség is nagyobb, mint az ország középső vagy nyugati felén. Néhány család tragédia, haláleset vagy súlyos betegség miatt került nehéz helyzetbe. Ugyanakkor egy újabb családtag érkezése, költözés vagy átmeneti munkanélküliség is okozhat anyagi nehézségeket. Jó hír, hogy sok család segítségünkkel idővel képes túllendülni ezeken az átmenetileg nehezebb életszakaszokon.

Idén a rászoruló családoknak második alkalommal volt lehetőségük közvetlenül jelezniük nekünk, hogy segítségre van szükségük. Azoktól, akik nem NOE-s családok, a rászorultságukat

igazoló védőnői, családsegítői, lelkészi, gyülekezeti, iskolai vagy önkormányzati ajánlást kértünk.

Számos munkahely, iskola és egyházi közösség tartós élelmiszereket és játékokat gyűjtött, amelyeket felajánlottak. Emellett néhány kisebb vállalkozás is csatlakozott a kezdeményezéshez.

Az Angyalok egyre inkább szeretnék megismerni a hozzájuk irányított családot, különös tekintettel a gyermek életkorára és a család aktuális helyzetére. Így az Angyalok számára összeállított tájékoztató leveleink alapján személyre szabott ajándékokkal és üdvözlő sorokkal tudnak hozzájárulni a családtagok öröméhez. Néhány Angyal kifejezetten olyan családot keres, amely

pl. sérült gyermeket nevel, vagy ahol öt vagy több gyermek él, és van, aki állattartó családot szeretne támogatni.

Összesen 50 család kérte közvetlenül tőlünk a segítséget, amelyeknek egy része nem tartozik a NOE nagy közösségéhez. Helyi egyesületeink és csoportjaink országszerte 129 családot ajánlottak támogatásra, vezetőink őket személyesen is ismerik és lehetőségeikhez mérten, ha szükséges, hosszabb ideig segítik. Tavaly 156 magánember, közösség és vállalkozás vállalta az Angyal szerepét.

A közösségi média és e-mail segítségével egyre többen értesülnek a felhívásunkról és érdeklődnek az Angyali Csomagküldő Szolgálat működése iránt.

Mivel egész évben van nehéz helyzetbe került család, továbbra is szívesen fogadjuk a segítséget. Azokat, akik év közben Angyalként szeretnének csatlakozni hozzánk, biztítjuk, hogy jelezzék ezt az acssz.noe@gmail.com e-mail címre írt levélben.

Végül: köszönettel tartozunk mindazoknak, akik részt vettek a segítségnyújtásban, a jótékonyági felhívás terjesztésében, és bízunk benne, hogy közös erővel a következő években is még több család ünnepét varázsolhatjuk felejthetetlenné.

DELINÉ SZOLANICS ZSUZSANNA

„Amit e legkisebb testvéreim közül eggyel is tettetek, velem tettétek.”

Adománygyűjtés adventi csodával

Péntek este fél nyolc, hideg és sötét odakint, egy hosszú decemberi nap és háromórnyi szórólap-osztogatás után a két fiatal lány már fáradtan, de még mindig kedvesen mosolyogva szólítja meg a bolt ajtajában az egyre ritkábban betérő vásárlókat, hogy a rászoruló családok karácsonyi csomagjához adományt kérjenek. Reggel óta mindössze egy bevásárlókocsi telt meg, ez még elég kevés az évről évre egyre több megajándékozandó családnak.

Aztán egyszer csak belép egy idősebb úr, aki a lányok mondataira azt válaszolja, ő nem tudja, mire van szükség, de ha megtöltenek egy bevásárlókocsit, azt szívesen kifizeti. A két fiatal önkéntes még nem tapasztalt hasonlót, elég tétován állnak, nem is tudják hirtelen, mit válaszoljanak. A férfi határozottan odátol nekik egy kocsit és szelíd erőszakkal betereli őket a boltba: „csak bátran, pakoljátok tele mindennel, amit gondoltok!”

A lányok óvatosan rakosgatják a tisztálkodószereket, néhány zacskó lisztet, étolajat, pár csokit, tétován lépkedve a sorok között. Nem mernek sok mindent beletenni, még abban sem biztosak, hogy nem valami rosszízű tréfa-e mindez, vagy épp’ azon gondolkodnak, vajon milyen összegű támogatásra gondolhatott az ismeretlen úr, nem túl sok-e, amit összeszedtek. A sok kételkedő egymásra pillantás között lassan pakolászva végül bizonytalanul indulnak a pénztár felé, de a férfi eléjük megy, végigméri a kocsi tartalmát, majd visszafordítja őket a bolt belseje felé: „menjünk együtt még egy kört!” Mindenhol, ahol megáll, marékszámra pakolja a tusfürdőket, samponokat, édeségeket. A lányok döbbenetén figyelik az egyre növekvő halmot és hitetlenkedve tolják a mind nehezebb kocsit a pénztárhoz.

A magyar szavakat néha kereső, de a meglepett lányokat végig kedvesen, viccesen szóval

tartó úr könnyedén kifizette a sok tízezer forintos számlát, majd a sok-sok hálálkodást magával víve, sokáig a fülükben csengő búcsúmondattal távozott: „mondjátok meg a családoknak, hogy az Úrjézus küldte nekik karácsonyra!” Ki volt ő? Senki sem tudja, mint ahogyan általában a többi jólelkű adományozót sem ismerik azok, akikhez végül a csomagok eljutnak. Talán nem is ez a fontos, hanem az a szeretet, amivel adtak másoknak.

S hogy mit is adott igazán ez a férfi? Nemcsak egy kocsira való adományt, hanem hitet és reményt, ami ilyenkor, advent táján talán még nagyobb ajándék, mint az anyagiak. Visszaadta a mosolyt a megfáradt arcoknak, a „mégis érdemes” érzését az elutasításoktól a nap során el elszomrodó fiataloknak, s a lelkesedést, amivel hosszan mesélték mindenkinek ezt a nem mindennapi kalandot.

És aztán mint egy angyal – névtelenül és ismeretlenül – eltűnt, s talán sosem látjuk viszont. Elment – talán azért, hogy máshová is reményt és örömet vigyen vagy éppen továbbadja azt a biztatást, amit nekünk is hozott.

Isten áldja meg jószágáért és biztatásáért – szívből kívánjuk ezt a sok család nevében is, akiknek a karácsonyát gazdagította, és mindazok nevében, akiknek visszaadta a reményt!

MÁRTON GÁBOR

7,8 tonna adományt gyűjtöttek a fiatalok

Idén is folytatódott a Nagycsaládosok Országos Egyesülete (NOE) és a CBA és Príma boltlánc közös, „Fiatalok a kisgyermekes családokért” elnevezésű adománygyűjtő akciója. Idén a gyűjtés során mintegy 7,8 tonna élelmiszer és más adomány gyűlt össze, így az ünnepek közeledtével ismét közel 400 családnak tudtunk segíteni a gyűjtéssel. Az immár nyolcadik alkalommal megszervezett program során 500 önkéntes fiatal gyűjtött adományt a kisgyermekes családok számára. Idén is a CBA és Príma üzletekben vártuk az adományozókat november két hétvégéjén (2023. november 3-7. és 10-12. között) országszerte 30 helyszínen. A nagycsaládosok ifjúsági tagozata, ezúttal is arra kérte a vásárlókat, hogy lehetőségeikhez mérten tegyenek a kosarukba eggyel több tartósélelmiszert vagy játékot, melyeket a NOE eljuttat azon rászoruló magyar nagycsaládokhoz, akik számára ez az adomány nagy segítséget jelent, különösen ilyenkor, az ünnepek közeledtével.

Bacsóné Hamza Margó beszámolója

A Hajdúsámsonban található Sámson Príma áruházban, mely a CBA üzletláncához tartozik, csapatunk tavaly is elkötelezetten csatlakozott a NOE jótékonyági gyűjtőakciójához. Kis és nagyobb önkéntesekből álló, lelkes csapatunk

–kisgyermekeket is bevonva – szívvel-lélekkel hozzájárult a Mosolyvirág Nagycsaládosok Debreceni Egyesülete számára szervezett adománygyűjtéshez.

A Sámson Príma áruház főleg a helyi lakosok körében népszerű, így lehetőségünk nyílt arra, hogy a vásárlókkal megismertessük gyűjtésünk nemes célját. A vásárlók nagy része szívesen adományozott, mindenki a saját lehetőségeihez mérten hozzájárult a kezdeményezéshez. Hálásan fogadtuk az egy kg lisztet ugyanúgy, mint a teli szatyor édességet. A gyűjtésben saját két kislányom, Zita és Inez is aktívan részt vett. Mindig is kiemelten fontosnak tartottam, hogy a gyerekek példát lássanak segítőkészségből, és hogy a jó cselekedeteket már egészen kicsi koruktól értékként kezeljék. A világjárvány után és a szomszédos háború árnyékában is érezhető volt, hogy az emberek szívből adták, amit a gyűjtés során kaptunk.

Az összegyűjtött adományokból élelmiszer-csomagokat állítottunk össze, melyeket elsősorban az egyesület kisgyermekes rászoruló családjainak juttatunk el, megkönnyítve ezzel az ünnepi készülődést számukra. Jó érzés, hogy segíthettünk egyesületünk családjainak, és csapatunk is jobban összekovácsolódott. Köszönöm mindenkinek a lehetőséget, hogy részese lehettem ennek a nagyszerű kezdeményezésnek!

Termelőkkel a családokért

Az év végéhez közeledve a Nagycsaládosok Országos Egyesülete idén is adománycsomaggal kívánta támogatni a magyar nagycsaládokat. A támogatási keret 8 millió forint volt, melyet a magyar állam biztosított. Az egyesület így immár második alkalommal keresett fel magyar termelőket azzal a kéréssel, hogy termékeikkel beszerzési áron vagy adományként járuljanak hozzá a csomagok elkészítéséhez. 12 magyar termelő állt a program mellé, így sikerült 800 db adománycsomagot összeállítanunk. A csomagokba került méz, száraztészta, hagyma, fokhagyma, szaloncukor, liszt, cukor, lencse császári csemege (bio lencse és sajtos), zsír, fűszerpaprika, füge, savanyúkáposzta-konzerv. A 800 adománycsomagot a régiók között – az ott élő tagcsaládok számát alapul véve – arányosan osztottuk szét. A jószándékú

adakozóknak ezúton is szeretnénk kifejezni hálánkat, biztosan tudjuk, hogy sok család ünnepét szépítettük meg közösen.

A Dél-Alföldi régió önkénteseit köszöntöttük

Január 27-én, Békéscsabán a Dél-Alföldi régió önkénteseit köszöntöttük. A meghitt hangulatú ünnepségen elhangzott méltatások híven tükrözték, hogy egyesületeinknek mennyi önzetlen, jóakarátú tagja van, akik önmagukból adnak, hogy másokat segítsenek, építik és megtartják közösségüket. Köszönjük áldozatos munkájukat!

A Békéscsabai Mazsorett Táncegyüttes bemutatója után a Békés Vármegyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztályának vezetője, Dr. Kolysza-Tóth Annamária a beszédében kiemelte: a család a társadalom építőköve, fundamentuma, igazi áldás. A nagycsalád kicsit több aggódás,

kicsit több szeretet és még nagyobb áldás. A többgenerációs család Isten szerető ajándéka.

Ezután Dr. Herczeg Krisztián, a NOE elnökségi tagja mondott köszönetet az áldozatos munkáért és örömmel jegezte meg, hogy milyen sok fiatal is van közöttük.

Benedek Szilvia régióvezető és Leléné Sás Mária egyesületvezető hangsúlyozta, hogy azért is igyekeznek minden évben rendezvénnyel köszönetet mondani, mert azok, akik a nagycsaládokért, családokért önkéntes munkát végeznek, semmit nem várva cserébe, a há-

térben teszik a dolgukat - ebben a harminckét dél-alföldi egyesület aktivitása példaértékű.

BENEDEK SZILVIA

Észak-Magyarország és a Budapest- és Közép-Magyarország Régió önkénteseinek köszöntése

Nyolcadik éve köszöntjük minden év végeztével azokat az önkénteseinket, akik a legtöbbet dolgoztak a közösségeinkért. A NOE Budapest és Közép-Magyarország, valamint az Észak-Magyarország Régió önkéntesek köszöntése rendezvényt 2024. január 13-án tartottuk meg Felsőpakonyon a Herman Ottó Általános Iskolában. Ebben az évben a házigazda a Felsőpakonyi Nagycsaládok Egyesülete volt, 25 önkéntesük segítette a találkozót zavartalan lebonyolítását.

Az egybegyűlteket Nagy János polgármester úr és Dr. Szűcs Lajos országgyűlési képviselő úr is köszöntötte. A helyi gyerekek előadása után a 162 önkéntes boldogan vette át Kardosné Gyurkó Katalintól és Rendek Ildikótól az ajándécsomagokat, elhangoztak a vezetőik által írt, őket méltató mondatok. Az adott szervezeteknek ők a mozgató rugói. Köszönjük a munkájukat.

Az ünnepség után felszolgálták a helyi apukák által készített finom gulyáslevest és fánkot. A jól sikerült rendezvény hatására máris akadt jelentkező szervezet a következő ilyen rendezvény

befogadására. A résztvevők ez alkalommal is kellemes élményekkel térhettek haza. Köszönjük a felsőpakonyiaknak, különös tekintettel Oláh Istvánné Icára és Mikolai Henriettre!

Al-Duna régió

Ivánca

Újra szilveszteri mulatság

Sok év elteltével 2023-ban egyesületünk újra szilveszteri mulatságot szervezhetett. 70 fő töltötte együtt vidáman a szilvesztert. Családos, batyus jellegű bál volt. Minden család hozott magával finomságokat, amelyekből bárki csemegézhetett. A zenét tagcsaládunk egyik fiatalja, Krisztián szolgáltatta. A pezsgőt és a virslit az egyesület finanszírozta.

Szépen, szeretetben gazdagon zártuk az évet és kezdtük el az új évet!

HAJDÚ ZOLTÁNNÉ MARIKA

Újrahasznosítható játszóház

2024.január 20-án a NEA pályázat keretében újrahasznosítható anyagokból készítettünk különféle remekműveket. Felhasználtunk üres bébiételes üvegeket és műanyag kinyomható fagyitartót, amelyekből ceruzatartó vagy virágváza készült. A WC-gurigákból pedig állatfigurák elevenedtek meg.

A felnőttek legalább olyan szívesen tevékenykedtek, mint a gyerekek. Vendéglátásként zsíroskenyér lilahagymával, tea, csokis péksütemény került az asztalra. Köszönjük a NEA, a Bethlen Gábor Alapkezelő és a Kormány támogatását!

HAJDÚ ZOLTÁNNÉ MARIKA

Így ünnepeltük mi, a házasság világnapját

Egyesületünk lázasan készült 2024. február 10-re. A házaspárok, a belépésnél egy fagyöngy alatt csókkal köszöntötték egymást. Egy ki s vendéglátás után, ünnepi köszöntés, romantikus zenehallgatás és egy szép szerelmi történet felolvasása következett egy szivecskével feldíszített terem egyik felében. Ezután ajándékkal leptük meg a jubiláló és megjelenő párokat. A hangulat fokozása céljából, a párok

szerelmes idézeteket olvastak fel egymásnak, majd koccintással adták jelét összetartozásuknak. Mielőtt átmentünk volna a terem másik részébe, tánccal zártuk a rendezvény ezen részét. Ezután „Hawaii” helyszínre kísértük a párokat, s virágfűzérrel köszöntötték Őket a népviseleti ruhába öltözött lányok. Ha Hawaii, akkor hula tánc. A lelkes asszonykák meglepték az ünnepeltek egy saját tánccal. Az arcokon, mosoly, vidámság látszódott. Majd jött a svédasztalos vacsora, ami után megérkezett a postás, aki felolvasta a házaspárok gyermekeinek jókívánságait. A szemek nem maradtak szárazon. Megható, szép, szeretetteljes ünnepelés volt ez a házasságnak.

HAJDÚ ZOLTÁNNÉ

Dombóvár

Önkéntes-köszöntés

2023. november 5. nagy nap volt az Életfa Nagycsaládos Egyesület Dombóvár életében. Önkéntes köszöntőre vártuk Dombóvárra az Al-Duna Régió 5 vármegyéjének egyesületeit. 15 szervezet, valamint Kardosné Gyurkó Katalin, a Nagycsaládosok Országos Egyesületének elnöke is elfogadta a meghívásunkat. Köszönjük régióvezetőnknek, Vargáné Kunczt Orsolyának a támogatást. Velünk ünnepelte az önkénteseket városunk, Dombóvár polgármestere, Pintér Szilárd, a Dombóvári Székelykör elnök asszonya, Horváthné Etelka és a Civil Tanács elnöke, Hosszú Sándor Gergely is. Az eseményhez méltó, színvonalas produkciókat láthattunk. Köszönjük mindenkinek, aki bármilyen módon hozzájárult ennek a remek ünnepségnek a sikeréhez.

NÉMETH ZSUZSANNA,
UNGVÁRINÉ KAPRONCZAI ÁGNES

Mikulás, Mikulás, kedves Mikulás, gyere már, gyere már, minden gyerek vár!

December harmadika ide vagy oda, az Életfa Nagycsaládos Egyesület gyermekeihez megérkezett a Mikulás. Nem üres kézzel, hanem jókedvvel és teli puttonnyal jött. Miután meghallgatta a vidám gyerekdalokat, verseket és kiosztotta ajándékait, együtt mulatott a vidám gyereksereggel és adott pár jótanácsot a szülőknek. Mielőtt továbbindult, megígérte, hogy jövőre is eljön.

NÉMETH ZSUZSANNA

Farsangolás

Február 3-án délelőtt fergeteges farsangi forgatag várta Egyesületünk tagjait a Pincészinhabba. A jelmezverseny eredményhirdetése után a gyerekek és a kicsit régebb óta fiatalok a táncparketten mulattak. Nem maradhatott el a tombolasorsolás sem, ahonnan a nálunk szokásos módon senki sem ment haza üres kézzel!

A mulatságon mindenki kedvére ehetett, ihatott, hisz' roskadásig teltek az asztalok mindenféle földi jóval. Az időjárás is mutatja, hogy sikerült elűznünk a telet, ami nem is csoda, mert tényleg felejthetetlen bulink volt!

NÉMETH ZSUZSANNA,
UNGVÁRINÉ KAPRONCZAI ÁGNES

Dombóvári Civil Díj

2024. február 1-én nagy megtiszteltetés érte Egyesületünket. A Dombóvári Művelődési Házban megrendezett Civil Gálán az Életfa Nagycsaládos Egyesület Dombóvár elnöke, Németh Zsuzsanna ünnepélyes keretek között vette át a szervezetünk tevékenységét elismerő Dombóvári Civil Díjat.

Az emléklapok és oklevél átadása előtt elhangzott, hogy mivel érdemeltük ki ezt a díjat:

„Az Életfa Nagycsaládos Egyesület egy vidám, pozitív életszemléletű, hagyományos értékeket képviselő közösség, akik változatos programjaikkal aktívan és lelkesen vesznek részt - akár más civil szervezetekkel karöltve - városunk közösségépítésében. Az egyesület fiatal kora ellenére a dombóvári civil élet egyik legmeghatározóbb és legtevékenyebb csoportja. Kreativitásukkal, ötletgazdagságukkal számos egyedülálló, rendezvény civil rendezvény szervezésében és lebonyolításában vesznek részt. A dombóvári civil közösség bármikor számíthat együttműködésükre és támogatásukra, hiszen ők igazi csapatjátékosok.”

Büszkéek vagyunk rá, hogy a város pont' olyanak lát minket, amilyenek vagyunk; és elismerik értékmező, kiemelkedő munkánkat.

NÉMETH ZSUZSANNA

Pécs

Márton nap a Családok Házában!

November 11-én, éppen Márton napján, került sor idén a Pécsi Székesegyház Nagycsaládos Egyesület Márton napi rendezvényére. Nagyon hangulatos, családias délutánon vehettünk részt. Délután 3-kor lámpás-készítéssel kezdtünk. A jelen lévő gyerekek (és felnőttek is) nagyon élvezték a műhelymunkát. Sok gyönyörű mécses készült, melyekkel később útnak indultunk a szomszédos családok és a Gyermekklinika irányába. De még ezt megelőzően meg kellett tanulnunk egy Szent Mártonról szóló kedves éneket, amit Horváthné Derkovits Emese segített. S bár az

idő nem volt kedvező (szemerkélt az eső és hűvösre fordult), világító lámpásainkat magunkhoz véve elindultunk „megénekelni” szomszédainkat. Végül a Gyermekklinika dolgozóihoz és kis lakóihoz is próbáltunk eljutni. Sajnos, egy kezdődő járvány miatt dalunkat csak az utcáról küldhettük be a gyerekeknek, de azt a visszajelzést kaptuk, hogy örültek neki. Ezúton is kívánunk nekik gyors felépülést. Visszatérve, egy rögtönzött Márton-előadásba csöppentünk, melyben tevékenyen részt vett egyesületünk tini csapata. Megidézték Márton legendáját, melyhez Simon Tamás történelmi adalékokat szolgáltatott. Végül közösen költöttük el az ilyenkor stílusos fogást, a ludaskását. Ezúton is köszönjük Lokodi Ákosnak.

KOPJÁR ESZTER

Matematika felvételi-előkészítő

A Pécsi Székesegyház Nagycsaládos Egyesületnél a téli szünet sem telt tétlenül, hiszen a nyolcadik osztályosok ekkor már a felvételire erősítenek. Matematika szakos egyesületi

tagunk felajánlásának köszönhetően a Családok Házában a szorgalmas diákok délelőttönként négy napig készültek a megmérettetésre.

SZÉKELY KAMILLA

Felső-Tisza régió

Adománygyűjtés Miskolcon

Karácsony közeledtével sokan szeretünk adni, segíteni. 2023. november 6. és 24. között így tett a Miskolci SZC Andrassy Gyula Gépipari Technikum oktatói testülete és tanulóinak népes tábora.

A Miskolci Nagycsaládosok Egyesületének felkérésére az iskola diákjai, oktatóik közreműködésével adományokat gyűjtöttek, hogy szebbé tegyék a nagycsaládban élő gyermekek ünnepét. Az adománygyűjtés keretében tartós élelmiszereket (lisztet, cukrot, száraztésztát, rizst, olajat), valamint különféle édességeket hoztak az intézmény tanulói. A jószolgálati feladatban az oktatók és a szülők is hatékonyan részt vettek.

A diákok cipősdobozokban, vagyis inkább „szeretetdobozokban” hozták be felajánlásukat, majd osztályonként összegyűjtve, leadták az iskola titkárságán, ahol nagyobb dobozokban rendszerezték az adományokat.

A jótékonyági programban résztvevők büszkéek voltak arra, hogy segíthettek a rászoruló családokon és hogy sok felajánlást juttathattak el számukra. Öröm volt látni, hogy milyen sok diák gondolta úgy, hogy adományozni jó dolog.

Az Andrassy oktatói és diákjai is határozottan egyetértettek abban, hogy a jövőben is részt fognak venni minden olyan jótékonyági akcióban, amellyel megkönnyíthetik a rászoruló nagycsaládosok életét.

ROMAN RITA

Debrecen

Decemberi beszámoló

Egyesületünk Mikulásnap programját a Sziget-Kék játszótéren tartotta meg. Több érdekes ügyességi játékkal készültek segítő tagjaink, sok friss gyümölccsel, édességgel tudtuk megajándékozni családjainkat. A gyerekek nagy öröme a Mikulással is találkozhattak, Köszönöm a sok segítséget, örülök, hogy jól érezhettük magunkat!

Ez évi utolsó gyűlésünk nagyon jó hangulatban telt. Szorgos gyermek és felnőtt kezek csodákat alkottak. Végül Toplenszki Tímea citra kíséretével karácsonyi dalokat énekeltünk.

Ifi tagozatunk évértékelő-évtervező, bowling partit tartott. Mindenki nagyon jól érezte magát!

BEKE MARGÓ

Januári NADE beszámoló

A Vojtina bábszínháztól rendszeresen kapunk ingyenyjegye-

ket, ahol nagyszerű darabokat tudnak megnézni tagcsaládjaink gyermekei.

Az ünnepek után újra kéthetente találkozunk és a vezetőség szervezésében nagyszerű előadásokon vehetünk részt.

BEKE MARGÓ

Hejőbába

December

Nagyon izgalmasan telt az év utolsó hónapja Egyesületünk számára. Nagy örömmel fogadtuk, hogy októberben elnyertük a Tesco Áruház „Ön választ, mi segítünk” pályázat 2. helyeztjének járó díját. Ezáltal december 8-án megvalósíthattuk a „Jöjj el hozzánk, várunk Rád” Mikulás délutánt nagycsaládos módra.

Másnap december 9-én délután először tartottunk bejglkészítő workshop-ot. Nagy izgalommal vártuk, mivel tagcsaládjainkon kívül régióvezetőnk és családja is megtisztelt minket, valamint a NOE Felső-Tisza Régiójából érkeztek hozzánk más nagycsaládos vendégek is. A bejglkészítés bemutatásához községünk óvodapedagógusát kértük fel, aki közösségünkben nagy tiszteletnek

örvend és szívesen osztotta meg velünk családi receptjét. A rendezvényen megjelentek számára ajándékkal készültünk a helyi varrodában készített bejglitartó zsákkal, amely tartalmazott 1 db mini bejglit, valamint a tanfolyam során használt receptet.

Idén második alkalommal nyitottuk meg az érdeklődők előtt az Adventi Falu Kiállítást december 22-én. Csodás falurészletek születtek, hála szorgos tagcsaládjainknak, a gyerekeknek és önkénteseinknek.

Mindezen programokat a közösség összetartó ereje tudja megvalósítani. Jövőre folytatjuk!

NAGY HAJNAL NELLI
ÉS TIRPÁKNÉ BARANCSI ERZSÉBET

Újfehértó

Disznóvágás Újfehértón

„Hurka, kolbász, pecsenye hogyha neked jólesne,
Újfehértón februárban eheted is kedvedre!
Néptáncsal és jó zenével folyt a lakoma,
el is került jó messzire a disznóölös babona!”

2024. február 10-én hajnalban ismét benépesült Újfehértón a „múzeum” udvara. Szorgos kezek már hajnaltól készítették a finom disznóságokat.

Az üstök alatt pattogott a tűz, a kemencében sercegett a hurka és a kolbász zsírja. A kicsik a jó meleg tea mellett kézműveskedtek. Az Újfehértói Nagycsaládosok Egyesülete is részt vett a kolbásztöltő versenyen, sajtos kolbászt töltöttek, sütöttek. Nagyon finomra sikerült a kóstolók és a zsűri szerint is. Jövőre visszatérünk egy újabb specialitással.

DR. HOSSZÚNÉ
DR. VASS ANGELIKA

Dél-Alföld régió

Békéscsaba

2023. évi beszámoló

Februárban sok fánkkal és játékkal megtartottuk a farsangi mulatságot, ismerkedtünk egymással és sokat nevettünk.

Áprilisban a Jaminai Községi házzal közösen húsvéti játszótér szerveztünk. Az udvaron a gyerekek simogathattak birkát, nyulacskákat, de pár napos csibéink is voltak nagy számban. Közben a családok kalácsot teával fogyaszthattak és különféle kézműves tevékenységeket folytathattak.

Júniusban a Gyulai Nagycsaládok Egyesületével közösen megtartottuk a gyermeknapot. A főszerep a közös főzésnek és a játéknak jutott.

A székhelyünkön egész évben több alkalommal összejöttünk lecsófőzésre, beszélgetésre, bütykölő klubban is tevékenykedtünk. Szeptember elején a gyulai gokartpályán megrendeztük egyesületünk vakációzáró eseményét, itt a fő téma a biztonságos közlekedés volt.

Ahogy az ősz közeledett, az adományozásé lett a fő szerep. A város rászorulóit szerettük volna adományokkal támogatni, ezért az egyesület tagjai bográcsban több alkalommal lecsót főztek. Ezek egy részét az egyesület tagja hazavihették, a másik részét a Békéscsabai Családsegítő és Jóléti szolgálat segítségével 100 rászoruló család kapta.

2023. szeptember 16-án a békéscsabai főtéren közel 1800 látogató részvételével megtartottuk a 9. Egységútca rendezvényünket. Témája az egészséges életmód korlátlan lehetőségeit tárta fel a békéscsabai lakosok számára.

Októberben "tökösnapot" szerveztünk a Jaminai közösségi házban. A családok Halloween tököket faragtak.

Decemberben már az adventi időszakra hangolódunk: következett az Adventi játszótér, a Télapó ünnepség és a Karácsonyváró játszótérünk.

Az egyesület ifjai önszerveződéssel megalakították az ifjúsági klubot, és minden hónapban összejönnek beszélgetésre az őket érdeklő témákról.

Mivel a tagcsaládok szorgalmasak és a gazdaságosság is erényük, ezért több háztartásban használatos (dagasztógép, habverő) eszközöket vásároltunk. Ezekkel a jövőben könnyebben készítünk élelmiszereket akár saját magunknak, akár adományba.

SÁS MÁRIA

Kiskunfélegyháza

A nagycsaládosok közös ünnepvárót tartottak

A Nagycsaládosok Kiskunfélegyházi Egyesülete december 2-án, szombaton Mikulásváró ünnepségre várta a tagjait. A Móra Ferenc Művelődési Központban megrendezett kötetlen délelőttön Gulyás László mesével, Zsibrita Judit kézműves foglalkozással szórakoztatta a kicsiket és nagyokat, majd mint-

egy 200 csomaggal megérkezett a Mikulás is. Az édességet tartalmazó meglepetések mellett bejglit és néhány, az ünnepvárást megkönnyítő apróságot tartalmazó, családi csomagokat is kiosztottak. A kellemes, gyermekzsongától

hangos délelőtt a moziban zárult, ahol a jókedvű siserehad a Kívánság (Wish) című filmet nézte meg.

Az egyesület ezúttal is köszönetet mond támogatóinak, valamint minden segítőnek, aki bármilyen módon hozzájárult a nagycsaládosok számára szervezett, élménydús naphoz.

FORRÁS: FELEGYHAZIKOZLONY.EU

FOTÓ: FANTOLY MÁRTON, V. B

Köröstarcsa

A Nagycsaládosok Köröstarcsai Egyesülete életéből – Összefoglaló a 2023-as évről

Egyesületünk életébe, az évről-évre visszatérő rendezvények mellett, igyekszünk rendhagyó programokat is beépíteni, ezáltal mindig kicsit egyedivé tenni az adott évet. 2023. március 18-án parlamentlátogatáson vettünk részt Budapesten. Hazafelé Lakiteleken útba ejtettük a Pálinka-Patika Múzeumot, s a program zárásaként megvacsoráztunk a Tőserdei Pálinkaház Étteremben.

Június 3-án mezőberényi nagycsaládos barátainkkal közösen Anyák napi kerékpártúrát szerveztünk a községünk közelében lévő 3 folyó összefolyásához. Az indulás és érkezés helye a Köröstarcsai Kishajó Kikötő volt, ahol finom paprikáskrumpli ebéddel vártuk a résztvevőket, majd a délutánt baráti beszélgetésekkel, játékkal, hajókázással és vízibiklizéssel töltöttük. Programunkon részt vett Benedek Szilvi régióvezetőnk is.

Szeptember 2-án játékdélután tartottunk főzéssel és kemencézéssel egybekötve. Magunk sem gondoltuk volna, de a sok modern játék dacára a legnagyobb sikert a régimódi kugli verseny aratta.

Mindezek mellett, természetesen, hagyományos programjaink sem maradtak el, úgymint a közgyűlés, a húsvétváró rendezvény, a családi nap, a fürdős kirándulás, a szüreti program, a karácsonyváró rendezvény játékonysági ételosztással bővítve.

BORGULÁNÉ EDINA

Mezőberény

A családok legnagyobb ünnepe

A Nagycsaládosok Mezőberényi Egyesülete tagjai számára nagyon fontos a karácsonyi készülődés, ami segít ünnepivé tenni a családok, gyermekek napjait. Az egyesület a 2023. évben is erre törekedett és a Legyen Ön is Karácsonyi Angyalka programot folytatva szervezte meg az eseményeket.

November 13-tól a SPAR üzlet előterében megnyitottuk az Angyalzsákokat, ahova adományokat vártunk a rászoruló gyermekek számára. Megszólítottuk az iskolák, óvodák közösségeit és közösen osztottuk ki az ajándécsomagokat a látókönyünkben lévő, rászoruló családoknak.

December 3-án a NOE belső pályázatának köszönhetően a város újrateremtésének 300. évfordulójának záróestjén, az angyalka program részeként fényjátékkal leptük meg a városlakókat a Berény Szálló előtti téren.

December 4-étől 6-ig aktívan kivettük részünket a Mikulás szoba és a jégvarázs birodalom kialakításából és működtetéséből, illetve a Mikulás napi melegítelosztás megszervezéséből. Szerveztünk, főztünk, vállalkozókat vontunk be, hogy Mikulás napon közel 1200 adag étel kerüljön a családok asztalára.

Nem maradtunk ki a fadísztésből sem - a park egyik fája az egyesület színeiben készült el. Közben még karácsony előtt adománycsomagokkal is tudtuk segíteni a családokat és örömet szereztünk a gyermekeknek. Köszönjük tagjainknak, segítőinknek, támogatóinknak a sok munkát, mellyel ezeket mindmind tudtuk valósítani.

MERTZ JUDIT

Újkígyós

Mikulásváró családi nap Újkígyóson

Egyesületünk december 2-án délelőtt immár hagyományosan az újkígyósi művelődési házban Mikulásváró családi napot tartott. A rendezvény egy előadással kezdődött: Fésűs Éva: Mikulás Apó őzikéje című mesét egyesületünk tagjai adták elő. A program ezután kézműves foglalkozásokkal folytatódott: a gyerekek karácsonyi díszeket készíthettek. A legkisebbeknek játszósarkot rendeztünk be. Természetesen, a délelőtt folyamán a Mikulás is megjelent, aki szaloncukorral kedveskedett a jó gyerekeknek és felnőtteknek. Aki akart, az csillámtetoválást is készíttethetett magának. Aki esetleg éhes volt, annak zsíros kenyérrel és forró teával kedveskedtünk. A délelőtt jó hangulatban, az ünnepekre hangolódva telt el.

NAGYNÉ RAJECZKI
KRISZTINA

Felső-Duna régió

Sopron

A Soproni Nagycsaládos Egyesület közös mozival kezdte az évet

Január 6-án, szombaton a Sopronban és környékén élő nagycsaládokat összefogó egyesület (NOE Sopron) közös filmnézéssel indította az éves programját. Az egyesület sok érdekes programot szervez tagjainak. 2023 során voltak közös kirándulásaik, belvárosi sétáik és többször moziba is eljutottak a családok. A soproni Elit Mozival az egyesület a mozis programjai keretében már több éve sikeresen együttműködik. Az Elit Mozi jelentős kedvezménnyel teszi lehetővé a csoportos filmnézést a családok számára, amelyet így az egyesület a költségvetéséből ki tud fizetni. A közös családi programnak nemcsak a gyerekek örülnek, mert a szülőknek ilyenkor lehetőségük van személyes találkozásokra, beszélgetésekre. Az egyesület ezúton is köszöni az Elit Mozi immár több éves

együttműködését! Továbbá bátorítja a térségbeli nagycsaládokat, hogy lépjenek be az egyesületbe, hiszen a programokon itt hasonló élethelyzetű családokkal találkozhatnak.

HORVÁTHNÉ GERGÁCS ERZSÉBET

Közép-Magyarország régió

Szigetszentmiklós

Élményfestés

Az évet aktívan, élményfestéssel indítottuk. Január első napjaiban „Cse Rity” Cseke Rita segédletével kaphatott élményt és tanulhatott festést egyesületünk érdeklődő

tagjainak apraja, nagyja egyaránt. Korosztályi bontásban, több turnusban remek hangulatban egyedi képeket készíthettünk. Tagjaink büszkén vitték haza és tették ki otthonaikban a festményeiket. Boldogan indult a 2024-es évünk.

DEJCZŐNÉ JUHÁSZ KATALIN

Szabados Jánostól búcsúzunk

Alapító tag volt és később is tagja volt a NOE választmányának. Egyéb, a nagy NOE-ban esetlegesen betöltött szerepéről nincs tudomásom. Talán Benkő Ágota volt NOE elnök emlékszik rá és a tevékenységére a NOE -ben.

Már 1987-ben Surján László közreműködésével létrehozta a szentendrei csoportot. Később a csoport egyesületté válásában is döntő szerepe volt. Az itteni helyi csoportnak és egyesületnek is hosszú időn át elnöke volt. Aktivitása és szervező-készsége folytán nagyon megerősödött az egyesület. és azóta is jelen van a város civil közösségi életében.

Férjem hosszú, türelemmel és bizakodással viselt betegsége következtében 2023. december 7-én hunyt el. 79 éves volt. Felesége, három, családos gyermeke és 10 unokája gyászolja.

SZABADOSNÉ MÁRTA

Lelkészek a húsvétról

Bízzatok!

„Miért keresitek a holtak között azt, aki feltámadt?” (Lk 24,5) A kérdés a kenethozó asszonyokhoz hangzott el, akik a hajnali szürkületben Jézus sírjához siettek. Nekünk is szól azonban, akik most élünk és hajlamosak vagyunk arra, hogy Jézust olyan személynek tartsuk, aki csak a múlté és az elmúlásé. Igen nagy jelentősége van a hívő tanúságtételnek, amely hitelesen tudja odakiáltani a világnak a nagy újságot: **Ő valóban feltámadt!** Feltámadásával Jézus embersége részesedett az isteni dicsőség minden kiváltságában. Megszabadult minden kényszertől, minden korlátozástól, minden szenvedéstől. A zárt ajtók már nem tudták megállítani. Jelen van mindenki számára és mindenben. Teljesen szabad a Lélek és a Szeretet legyőzhetetlen szabadságával.

Jézus feltámadásának erői, amelyek bennünk működnek, életünkön keresztül hatással vannak az emberiség közösségi életére, és még tovább az egész természetre. Világunknak szüksége van világos, meggyőző, bátor és alázatos tanúságtételre. Szüksége van arra az összefogásra, amelyben egyesítjük azokat az erőket, amelyekkel a feltámadt Krisztus éltet minket. Sokat beszélünk arról, hogy ebben a tanúságtételben a világi híveknek fontos feladatuk van. Ma a szó tanúságtétele mellett sokkal nagyobb szükség van az élet, a tettek tanúságtételére. Milyen a helyes keresztény életvitel? Mi jellemzi a keresztény embert a családban, a munkahelyen, a közéletben? Most a feltámadt Krisztus erejéből táplálkozó reménységgel szeretnénk válaszolni ezekre a kérdésekre. Ezt a reménységet hirdeti a Római levél 8. fejezetének vége:

„Biztos vagyok ugyanis abban, hogy sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelemségek, sem jelenvalók, sem jövődők, sem hatalmasságok, sem magasság, sem mélység, sem egyéb teremtmény el nem szakíthat minket Isten szeretetétől, amely Jézus Krisztusban, a mi Urunkban van.” (Róm 8,39)

TERDIK JÁNOS
GÖRÖGKATOLIKUS PAP

Vesd le a gyászruhát

A szerzetesi habitusom fehér és fekete színű ruhadarabokból áll. A fehér tunikát, skapulárét és csuklyát, a fekete nyitott cappa (köpeny) és széles, gallérszerű csuklya borítja. Fekete és fehér, nagypéntek és húsvétvasárnap. A fekete köpenyt a csuklyával minden évben halottak napjától Húsvét vigíliájáig hordjuk és a feltámadás ünneplésekor az evangélium előtti „Allelu-

ja” éneklése alatt dobjuk le magunkról. Szó szerint dobjuk! Igen látványos ez egy fiatal domonkos közösségben, ahol még többen vannak, akiket nem szenteltek pappá. A krakkói tanulmányi házban, ahol domonkos tanulmányaimat folytattam, egy-egy húsvéti vigílián akár 60 fekete ruha is emelkedhetett a magasba. Szép rendi hagyományunk ez!

Mióta papként inkább miseruhában veszek részt ezen az ünnepen, nem tudom ezt megtenni, és kicsit sajnálom is. A fehér a fekete alatt rejtőzik. A fekete a világnak való meghalás, a bűnbánat és vezeklés színe, a fehér az új életet, a feltámadás örömet fejezi ki. Domonkos szerzetesként az evangélium hirdetésére köteleztem el magam, ez a rendem küldetése. Az evangélium pedig örömhírt jelent, azt az üzenetet, amelyet a Jézus sírjánál megjelenő angyalok hirdettek. Az evangéliumok hangsúlyozzák, hogy az üres sírnál az angyalok fehér ruhában jelentek meg (Mt 28,3; Mk 16,5; Lk 24,4; Jn 20,12). Húsvétkor szolgáltatjuk ki a felnőtteknek a keresztség szentségét is, akik a szertartás során szintén fehér ruhát kapnak. Így van ez a gyermekkeresztelemnél is. Mi, keresztények fehér ruhát kaptunk, amely kifejezi a bűntől való megtisztulásunkat, de egyben a feltámadásról való tanúságtételre is hív.

A Húsvét számomra a maghasadás napja. Az engem körülvevő fekete burok megnyílása, hogy felragyogjon a fehér. Itt kapom vissza a fehér ruhámat. Visszavisz a keresztségemkor elnyert kegyelemhez. A nagycsütörtöki csoda bennem is történik: átváltozom. A kereszty gyásza - bennem is - a feltámadás örömévé változik. Minden szentgyónás is egy kicsi húsvét: feketén megyek be és fehérén jövök ki.

TOKODI LÁSZLÓ
DOMONKOS SZERZETES

Mi mindent köszönhetnek a Krisztusban hívők Jézus feltámadásának?

1. Egy megváltót, aki soha többé nem halhat meg. ⁹ Mert tudjuk, hogy Krisztus, aki feltámadt a halottak közül, többé nem hal meg, a halál többé nem uralkodik rajta. Róm 6:9

2. Megtérést és bűnbocsánatot. ³⁰ A mi atyáink Istene feltámasztotta Jézust, akit ti fára függesztve megöltetek. ³¹ Az Isten őt jobbjával fejedelemmé és üdvözítővé emelte, hogy megtérést és bűnbocsánatot adjon Izráelnek. ApCsel 5:30-31

3. Újjászületést. ³ Áldott az Isten és a mi Urunk Jézus Krisztus Atyja, aki nagy irgalmából újonnan szült minket élő reménységre Jézus Krisztusnak a halálból való feltámadása által 1Pét 1:3

4. A bűnöktől való szabadságot. ¹⁷ Ha pedig Krisztus nem támadt fel, hiábavaló a ti hitetek, még bűneitekben vagytok. 1Kor 15:17

5. A Szentlelket. ³² Ezt a Jézust Isten feltámasztotta, s ennek mi mindnyájan tanúi vagyunk. ³³ Miután tehát az Isten jobbjára fel-emeltetett, és megkapta az Atyától megígért Szentlelket, kitöltötte azt, amint most látjátok és halljátok is. ApCsel 2:32-33

6. Hogy nincs kárhoztatás a választottak számára. ³⁴ Ki az, aki kárhoztat? Krisztus, aki meghalt, sőt aki fel is támadt, aki az Isten jobbján van, és esedezik is értünk. Róm 8:34

7. Az Úr személyes közösségét és védelmét. Íme, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig. Máté 28:20

8. Az eljövendő ítélet bizonyítékát. ³¹ Mert rendelt egy napot, amelyen megítéli majd a föld kerekességét igazságosan egy férfi által, akit arra rendelt. Bizonyosságot adott erről mindenkinek azzal, hogy feltámasztotta őt a halottak közül. ApCsel 17:31

9. Megmenekülést Isten jövőbeli haragjától. ¹⁰ és várjátok az ő Fiát a mennyből, Jézust, akit feltámasztott a halottak közül, és aki megszabadít minket az eljövendő haragtól. 1Thessz 1:10

10. Feltámadásunkat a halálból. ¹⁴ Mert tudjuk, hogy aki feltámasztotta az Úr Jézust, Jézussal együtt minket is feltámaszt, és veletek együtt maga elé állít. 2Kor 4:14;

14 Isten pedig az Urat is feltámasztotta, és erejével minket is feltámaszt. 1Kor 6:14

- Krisztus feltámadt!

- Valóban feltámadt!

John Piper „Egy kis segítség a húsvéthoz” című írása alapján)

KISS MÁTÉ
EVANGÉLIKUS LEKÉSZ

Húsvét – a szabad élet csodája

Szeretem a képeket, mert szavak nélkül is beszélhetnek. Pár éve kaptam egy olyan képeslapot, amelyen a feltámadás történeténél kinyitott Biblia volt, s ezen keresztül egy olyan vastag lánc feküdt, amelynek egyik szeme kettétört. Ez egy erős kép, de az erő nem a majd százéves kovácsoltvas láncban volt, hanem a papíron szereplő egyetlen szóban: feltámadt! Ez a szó nagyot szól.

Könnyen olvasható, de nehezen befogadható üzenet ez, mert ahogyan akkor, úgy ma is ebben a világban a halál szólja a legnagyobbat. A tragikus hírek és egyáltalán az elmúlás igazolja ezt. Életünk útját járva, mintha halálsoron menetelnénk. Nyugtalanul és békétlenül menetelnek az emberek – bár viccelnek, dacolnak, nevetnek és káromkodnak; ki mit csinál -, s talán végig sem gondolják, hogy életüknek nem halálsoron, hanem az Élet útján kellene haladnia.

Az ember ösztönösen arra fordítja a fejét, ami a leghangosabb. A húsvéti csoda talán kevésbé volt hangos, mint a betlehemi angyali felvonulás, mégis ez az, ami azóta is a leghangosabb az egész világon. Ezt mondta az üres sírnál lévő angyal, ezt kiáltotta Pál apostol és erről kell szólítaniuk a mi bizonyosságtételeinknek is. Az embereken lévő bilincsek kettétört, azaz a halál és elmúlás diadala megszakadt.

Húsvétra és a Feltámadottra úgy kell tekintenünk, hogy felismerjük benne a tenni akaró és képes Istent, aki éppen a feltámadással üzeni meg számunkra, hogy tiltakozik a halál és az elmúlás minden erővonalával szemben. Ő az, aki képes még a halál láncait is szétszakítani, hogy gyermekei a feltámadás reménységében, szabadon tudjanak mosolyogni, jövőt tervezni, holnapot álmodni és egyáltalán a Jézusban elnyerhető életet élni. Ez az egyáltalán nem tehetetlen Isten leszakítja rólunk a bilincset, a láncot, hogy magához hívjon és az Élet útján tudjon vezetni minket.

A „halálsorból” az „életmenetbe” akar állítani a feltámadott Jézus által. Álljunk be ebbe a sorba, szabadon!

LOVÁSZ KRISZTIÁN
REFORMÁTUS LEKIPÁSZTOR
DEBRECEN

Élet Isten ölelő szeretetében

Wolf Richárd bár munkahelyén vezető beosztásban dolgozik, főállásának mégis házastársa és édesapai szerepét tartja. Feleségével, Erikával 18 éve élnek boldog házasságban és hat gyermeket nevelnek. Az Érdi Ága-Boga Nagycsaládos Egyesület korábbi elnökével beszélgettünk családról, házasságról, hitről, magyarságról.

– Mesélnél arról, hogy jelenleg mivel foglalkozol?

Amennyiben a munkámra irányul a kérdés, majdnem 8 éve egy magyar cégnél dolgozom, ahol a nemzetközi értékesítést vezetem. Szuper csapat, nagyon büszkéek lehetünk arra, hogy magyar gyártású és fejlesztésű, világ színvonalú termékek igenis léteznek! E különleges eszközök értékesítésével foglalkozhatok, ennek keretében több, mint 150 országból találkozhatok, beszélhetek emberekkel.

– Egy korábbi interjúdban azt olvastam, hogy az akkori igazgatói szereped mellett főállású apa is voltál. Ez még mindig így van? Hogyan tudod/tudtatd összeegyeztetni a munkát az apasággal?

Azóta, így ötvenen túl, ez kicsit tovább finomodott, további „ál-láshalmazás” jelent meg, fontos kiegészítés, hogy főállású férj is vagyok, ezt akkor nem hangsúlyoztam. Az egyensúly érzékeny, megtartásában sokat segít a napi szentmise, ami alapot, irányt és mindenekelőtt erőforrást ad a szerteágazó feladatok közötti eligazodáshoz.

– Hogy látod, hogyan hat a munkahelyi vezető szereped az apaságodra, illetve az apaságod a menedzseri szerepedre?

Az apaság sok más mellett folyamatos figyelemre és fegyelemre tanít. Azonnali és őszinte visszacsatolást kapok minden jó és rossz döntésemről, de akár mozdulatomról, szavamról is. Ezt a munkában érzékenyebb, odahallgatóbb, figyelmesebb, és türelmesebb kollégaként próbálom hozzáadni az amúgy is nagyszerű közeghez.

A munkahelyemen gyors döntések, sokféle kultúra, nagyszerű, színes csapat és nem utolsósorban sok tanulás vár naponta. Az otthonunkba ezeket az értékes és új élményeket, történeteket keresztül „tanmeséket” és az értékes kollégák példáját tudom behozni.

– Ahhoz, hogy egy férfi kiteljesedhessen mind a karrierjében, mind az apai szerepében, úgy gondolom, elengedhetetlen a megfelelő társ. Jól sejtem, hogy a feleségednek, Erikának nagy szerepe van abban, amit elértél a munkában és a magánéletedben egyaránt?

Itt többről van szó, mint nagy szerepről. Itt bizony közösen vállalt és megélt életről van szó, hiszen a napi beszélgetések, jó és rossz helyzetek megélésével a házasságunkban kimondott - és azóta is naponta erőt adó - IGEN-ünket újra és újra megerősítjük. Amennyiben én kiteljesedek, az egyben Erika kiteljesedése is. Furcsa, mégis érezhető szimbiózis ez. Míg én a munkahelyemen épülök, ő itthon teszi ezt, hogy a délutáni találkozásunkkor legyünk teljessé egymással, egymásban, Isten ölelő szeretetét érezve.

– Nem titok, hogy ez az interjú a házasság hetén készül, melynek idei mottója: „Állandó megújulásban”. Hogyan tudnád ezt a saját házasságotokra vetíteni?

Könnyű beszélni róla, sok idő és leleményesség kell hozzá, hogy megvalósítsuk. Mi például rendszeresen megbeszéljük, hogy mi az, ami közénk tud állni. Ez lehet akár a munka, akár a gyerekek(!) is, ezt nagyon fontosnak tartom, hogy a gyerekek nem állhatnak kettőnk közé. A másik az odafigyelés, a másikra hangolódáson túl megtenni, ami neki jó! Ehhez le kell vetkőzni a megszokást, kilépni a napi rutinokból. Era például rávette magát, hogy korcsolyázzunk, annak ellenére, hogy ez neki erején felüli teljesítmény volt, én pedig nagy örömmel és büszkén feszítettem mellette a jégén. A másik a tánc. Sokáig féltünk tőle, mert nem vagyunk éppen versenytáncosok, mégis az idei farsangi bálon úgy roptuk, hogy annak emlékéből azóta is táplálkozunk.

Végül, de nem utolsósorban nálunk is a sok feladat mellett a közös beszélgetések, az ezekhez hozott „anyagok” segítenek a megújulásban. Itt is igaz az alaptörvény, ha nem csináljuk másképp, ne várjunk más eredményt. Ha nem teszek egy-egy lépést a feleségem felé naponta, akkor nem fogunk közelebb kerülni egymáshoz, nem fogom újabb és újabb szémszögből látni és rácsodálkozni, hogy milyen gyönyörű innen nézve is!

FORGÁCS LAURA

- **Gyermekeid között van óvodás, alsó tagozatos, felső tagozatos, illetve gimnazista is. Vannak olyan közös családi programjaitok, hagyományaitok, amelyekbe minden korosztályt be tudtok vonni?**

Fontos, hogy együtt lehetünk, megosszuk az élményeket, segítünk a bánatokon. Az esti étkezésekkor majdnem mindig sikerül egy asztaltársaságot formálnunk, de még ennél is biztosabb pont az esti ima, ahol mindenki megnyílhat, és a napi témához szorosan vagy lazábban kapcsolódó – számára nagyon fontos – történeteket mondhatja el.

A hagyományok közül talán a locsolás az, ahol két csapatot alkotunk, vannak az „ittthon várakozók és készülő” és a „locsolni indulók” csapat. Évente újabb és újabb süttikkel és, természetesen, új versikékkel a tarsolyban.

- **Csiripelték a madarak, hogy sportos család vagytok. Ez mit takar pontosan?**

Fontos a mozgás, a sport, a végtelen energiák jóra-kötése. Két nagyobb fiammal rendszeresen focizunk, Juli lányommal kosarazás folyik, két kisebb lányom alig várja, hogy hétvégente felmásszunk a kertünket uraló platánfára és ott beszélgetünk vagy csak ülünk és élvezzük a természet csodáját. Télen – ha csak lehetséges – óriási szánkózásoknak álcázott hócsaták, és némi korizás, míg nyáron úszás, kirándulás, túrázás közel s távolban. Ha az idő nem éppen kegyes, akkor a nappali alakul focipályává vagy edzőteremmé, ott mozgunk kifulladásig.

- **Mikor van énidőd? Honnan töltödsz?**

Az énidő nem létezik, csakis Mi-idő van! Ez egyrészt a már emellett napi ima, szentmise és szentáldozás, de ez a feleséggel töltött mi-időt, és a gyerekekkel töltött időket is jelenti.

- **Amikor rád és családotra néz az ember, egy nyüzsgő, boldog családot lát. Azonban a megpróbáltatások a ti életeket sem kerülték/kerülik el. Mi segített és segít abban, hogy ne ezek határozzanak meg benneteket?**

Betegség, sikertelenség, munkanélküliség, halál. Ezek mind előfordultak, előfordulnak a mi családjunkban is. Hogy mi a ti-tok? Talán a cél. Ha az adott próbatétel felett meglátjuk, hogy hova igyekszünk, akkor már nem is olyan nehéz, akkor már

megélhető és megérthető az adott helyzet. Röviden egy latin közmondás jut eszembe: Quid hoc ad aeternitatem? (mi ez az örökkévalósághoz képest?)

- **Korábban te töltötted be az Érdi „Ága-Boga” Nagycsaládos Egyesület elnöki pozícióját. Mesélnél erről az időszakról?**

Szívesen mesélek, mert mesebeli történet ez is. Alig költöttünk Érdre, amikor felkértek erre az igen megtisztelő és szép tisztségre. Csodálatos volt megismerni Érdet az embereken keresztül, meghallgatni az életüket, megpróbálni segíteni nekik. Egyedül ez képtelenség lett volna, de van egy csodás csapat, akik közül nagyon sokan észrevétlenül szolgálnak naponta a közösségért. Segíteni márpedig sokféleképpen tudunk akár élelemmel, akár a szülők iskoláján keresztül, akár az Ága-Boga Közösségi Házának alakításával, vagy a hihetetlenül értékes „mindent elintéző” levelezőlistával, ahol percek alatt oldódnak meg akut problémák. Hiszem, hogy tényleg egy egymást egyre jobban megismerő és segítő közösség alakult ki és alakul is mind a mai napig.

- **Lapszámunk központi témája a magyarság. Mit jelent számodra a magyarság? Van-e az életedben kiemelt szerepe a hazaszeretetnek? Ha igen, hogyan adod azt át gyermekeidnek?**

Fontos, hogy tudjuk, mutassuk, hogy magyarok vagyunk. Két gyermekünk is hosszú évekig néptáncolt, ekkor a tánc mellett a népdalok is beférköztek a mindennapjainkba, és ha már bejöttek, itt is maradtak. A történelem kalandos ismerete és a költészet, versek, regények, népmesék mind-mind észrevétlenül beépülnek az életünkbe, értéket, emberséget adva. Nálunk ehhez a sportesemények is hozzájárulnak, amikor piros-fehér-zöldre kifestve akár a kanapéről kiáltjuk, hogy „Hajrá, magyarok!” Ahogy a ma esti imában Mária lányom kijelentette, amikor szó került arról, hogy valaki külföldön boldogulna: elégedjünk meg a mi magyarságunkkal!

FORGÁCS LAURA

Széchenyi nagycsaládja

Széchenyi István, a „legnagyobb magyar” minden bizonnyal meghatottan és dobogó szívvel állt az oltár előtt 1836. február 4-én a krisztinavárosi Havas Boldogasszony plébániatemplomban. Tizenkét év reménytelennek látszó udvarlás után, végre, feleségül vehette élete nagy szerelmét, Seilern Crescence-ot. Crescence-nak az előző házasságából hét gyermeke volt, így az addig agglegényéletet élő Széchényiből egy csapásra hétgyermekes, majd később, saját gyermekei születése után kilencgyermekes családapa lett.

Mozaikcsaládok a 19. században

Bár, hét mostohagyermeket nevelni még abban az időben sem volt mindennapos dolog, a manapság mozaikcsaládnak nevezett családok ezelőtt kétszáz évvel sem mentek ritkaságszámba. Mivel az emberek általában korán házasodtak és a halandóság magas volt, igen gyakori volt, hogy a fiatalon özvegyen maradt fél második vagy akár harmadik házasságot kössön s az új házasságban nevelje tovább gyermekeit, esetleg a házastárs korábbi házasságából, házasságaiból született gyermekeivel együtt. Hogy a mostohaszülők és mostohagyermek viszonya nem mindig volt zökkenőmentes, azt a gonosz mostohákról szóló mesék mutatják. Széchenyi és Crescence története viszont éppen az ellenkezőjére, a harmonikus együttélésre mutat példát.

Széchenyi felesége: Seilern-Aspang Crescence

A Seilern család ősi, de Crescence születésének idején már kisebb jelentőségű osztrák család volt, morvaországi birtokokkal. A kislány hat éves volt, amikor az édesapja meghalt. Gyámapja az apa testvére, egy zord nagybácsi lett. „Szüntelen áhítat, engedelmesség, határtalan alárendeltség, szelídség” – sorolja a nagybácsi a Crescence-tól elvárt tulajdonságokat egy, a lánynak írt levelében. Crescence a bécsi szaléziánus kolostor növendéke volt, majd a zárdából kikerülve – feltételezhetően családja nyomására – feleségül ment a nála huszonegy évvel idősebb Zichy Károly grófhhoz, akinek előző házasságaiból már volt hét gyermeke, köztük a legidősebb, Pál csak három évvel volt fiatalabb Crescence-nál. Crescence és Zichy Károly házasságából nyolc gyermek született: Karolina, Alfréd, Mária, Geyza, György, Imre,

Rudolf, és Ilona. György csecsemőként meghalt, a többiek lettek később Széchenyi mostohagyermekei.

Crescence-szal való találkozására előtt Széchenyi – botrányoktól sem mindig mentes – gondtalan agglegényéletet élt, s egy itáliai útja alkalmával, Petrarca sírját meglátogatva például ezt jegyezte fel a naplójába: „...mindenképpen nevetséges marad,

hogy oly sokáig és oly sokat énekelt a szerelemről, mi több, egy boldogtalan szerelemről – és Laura, köztudomás szerint kilenc év alatt hét gyermeket szült.”

A sors azonban úgy hozta, hogy hamarosan nagyon is a saját bőrén érezhette egy ilyen „nevetséges” ragaszkodás minden kínját és szépségét. Széchenyi 1824 augusztusában említi először Crescence nevét a naplójában, s ezután mind gyakrabban... Hosszú, reménytelennek látszó szerelem szövődött ekkor közöttük, amely – Crescence-nak köszönhetően – ekkor még beteljesületlen maradt. Zichy Károly azonban 1835-ben váratlanul elhunyt, s Crescence, lelkiismeretesen kívárva a gyászév leteltét, végre, igent mondhatott Széchényinek.

Új szerepben

Az esküvő előtt Széchenyi tudatosan készült új szerepére. Helyzetét valamelyest megkönnyítette, hogy jól ismerte Crescence gyermekeit, a Zichy-házban tett gyakori látogatásai következtében a gyermekek úgymond a szeme előtt cseperedtek.

A legfontosabb feladata a lakáskérdés megoldása volt. Széchenyi korábbi lakhelye, bármily kényelmes és fényűző volt is, mégiscsak agglegénylakás volt, nem volt alkalmas az új, népes családja elhelyezésére. A választás végül a pesti Kirakodó téren (a mai Széchenyi téren) álló Ullmann-házra esett, Széchenyi ennek második emeletét bérelte ki, amelynek dolgozószobájából a Dunának éppen azon részére látott rá, ahol néhány év múlva megkezdődött a Lánchíd építése – bár ezt akkor még nem tudhatta.

A mostohagyerekek

A 19. században más volt a szülőknek a nevelésben betöltött szerepe, mint manapság. Az arisztokrácia körében dajkák, később nevelők és nevelőnők foglalkoztak a gyerekekkel, majd legtöbbször bentlakásos iskolába küldték őket. Crescence fő hivatásának a családot tekintette, gondoskodó, melegszívű, a gyermekei számára mindig elérhető édesanya volt, mindez azonban nem változtat azon, hogy az ő családjában is népes személyzet segítette a gyermeknevelést. Széchenyi pedig, azon túl, hogy ez nem is volt elvárás egy családapával szemben, már csak elképzelhetetlen mennyiségű munkája és tennivalója miatt sem tudott részt venni a hétköznapi feladataiban.

Az akkori elvárások szerint az apa közvetlenül elsősorban a nagyobb fiúgyermek nevelésében vett részt. Széchenyi a levelek és naplója tanúsága szerint ezt nagyon komolyan vette: lelkiismeretesen őrködött a mostohafiai sorsa felett, részt vett a pályaválasztásukban, egyengette karrierjüket,

BAKÓCZY SÁRA

aprólékos – olykor még az öltözködésre is kiterjedő – utasításokat adott a nevelők számára. A kor normái szerint a lányok esetében a feladata az volt, hogy biztosítsa anyagi helyzetüket, kezelje örökségüket, megfelelő neveltetést biztosítson a számukra (nem kis költség), fenntartsa a család presztízsét, s mindezzel megteremtse a rangjukhoz méltó házasságkötés feltételeit.

A lányok közül legszeretetteljesebb kapcsolatot Máriával, vagy ahogy a családban franciásan nevezték, Marie-val alakított ki. Az első években Mária sokat betegeskedett, s Széchenyi leveleiből nyomon követhetjük, hogyan próbálta emiatt vigasztalni Crescence-ot, s őt magát is milyen őszinte fájdalommal töltötte el a lány betegsége. A legrosszabbra számítottak, ám húszas éveire Mária megerősödött és nagyon szép („sehr hübsch” – írta róla Széchenyi) nagylánnyá serdült.

A legkedvesebb mostohaafia valószínűleg Geyza (Géza) lehetett. Geyza gyermekkorában a tengerre vágyott, ezért Széchenyi elintézte, hogy bekerüljön a velencei haditengerészeti akadémiára. Néhány év elteltével azonban kiderült, hogy erre a pályára a fiú nem alkalmas, így ezután, személyes kapcsolatait felhasználva, katonatiszti karrierjét egyengette és még hadnagyi kinevezését is elintézte. Széchenyi élete utolsó éveiben pedig még közelebb kerültek egymáshoz, ekkor Geyza otthagyta a hadsereget és egyfajta személyi titkáráként nagyon sok időt töltött mostohaapjával Döblingben.

A Zichy-gyerekek alapvetően teljesítették Széchenyi elvárásait, s egy kivételével mindannyian derék, tisztességes felnőttekké serdültek. Az egy kivétel Crescence legidősebb fia, Alfréd volt, aki szüleinek nagyon sok fejfájást okozott. Több korholó levél maradt fenn, amelyekben Széchenyi elsősorban kártyázási szenvedélye miatt intette meg mostohaafiát. A leveleknek s a feltételezhető szóbeli intéseknek sem lett azonban hatásuk, Alfréd néhány év alatt elkártyázta az örökségét, zűrös és züllött életmódján nem változtatott, s végül

1856-ban, 35 évesen ismeretlen körülmények között halt meg egy kairói szállodában.

Széchenyi és Crescence közös gyermekei

A házasságkötést követően az egyébként is népes család tovább bővült. 1837-ben megszületett Béla, 1839-ben Ödön, majd 1844-ben Júlia. A kislány csak két hétig élt, a fiúk azonban egészségesben felnőttek, és tehetségükhöz mértelen minden erejükkel azon igyekeztek, hogy apjuk nagy példája szerint éljenek. Már a döblingi tébolydában élt a nagybeteg Széchenyi, mikor a sötétségben töltött évek után 1857-ben, szeleme kitisztulásával egyidejűleg megírta Béla fiához intézett intelmeit. A politikai életbe való bekapcsolódása mellett ezzel egyformán fontos feladatának látta, hogy tanácsait, tapasztalatait, intelmeit írásban összefoglalva nyújtsa át a fiának.

Összegezés

A fentiekben talán sikerült legalább vázlatosan felvillantatunk a „legnagyobb magyar” családapai oldalát.

Széchenyi a munkájában megszokott maximalizmussal igyekezett betölteni a „pater familias” szerepét is, gondosan öröködtött gyermekei anyagi helyzete, neveltetése, pályája, boldogulása felett. De nem csupán e feladatok kötelességtudó ellátásáról volt szó. A levelek tanúsága szerint ezernyi elfoglaltsága ellenére gyermekeivel sikerült szeretetteljes és bensőséges viszonyt kialakítania, s ez alapján bátran állíthatjuk róla: családapaként is sikeres volt. Zárásként álljon itt egy rövid levélrészlet, amelyet Karolina lánya esküvőjére, mintegy útravalóként adott át a lányának:

„Hogy számos és olyannyira szerteágazó ügyeim közepette menyinyire sikerült betöltenem atyád helyét, nem tudom. De hogy mindig bensőséges atyai szeretettel fordultam feléd, és állandóan törekedtem, hogy minden nemest és szépet, ami az emberben feltalálható, amennyire csak lehet, kifejlesszek benned, erről biztosítalak és a mennyet hívom tanúnak!”*

BAKÓCZY SÁRA

(a cikk szerzője a „Crescence – Széchenyi menyasszonya” című életrajzi regény szerzője)

Bakóczy Sára (Fancsali Judit) író, jogász. Történelmi tárgyú regényeket és novellákat alkot. A Történelmiregény-írók Társaságának tagja.

* A levelet idézte Fónagy Zoltán a „Oly számos családnál, mint az enyim” - Széchenyi mint mostohaapa című tanulmányában.

Ha '48-as forradalom, akkor Bocskai István Múzeum

BOCSKAI MÚZEUM
HAJDÚSZOBOSZLÓ

Hajdúszoboszlón a műtárgyak közösségi célú gyűjtése dr. Juhász Imre gimnáziumi tanár kezdeményezésére indult meg. Vezetésével a történelem szakkörös diákjai 1958-ban készítették el az első múzeumi kiállítást, majd 1964-ben hivatalosan is létrejött a város múzeuma. Az új intézmény névadója Bocskai István lett, aki Magyarország és Erdély fejedelmeként 1606-ban kiadott oklevelével hajdúkat telepített le Szoboszlón.

A Bocskai Múzeum történeti gyűjteményének egyik legfontosabb részét képezik a névadóhoz kapcsolódó tárgyak, dokumentumok. Közülük is kiemelkedő, országos jelentőségű az arany- és ezüstsálakkal hímzett, zöld selyem lovassági zászló, amit a hagyomány szerint maga Bocskai fejedelem adományozott a Hajdúszoboszlóra telepített hajdúinak. A zászló világritkaságnak számít a kora és jó állapota miatt. Különösen meglepő ez a tárgy történetének ismeretében. A szoboszlói hajdúk leszármazottai ugyanis magukkal vitték az 1848-49. évi szabadságharc erdélyi hadszínterére.

A helytörténeti kiállításban emelték több, az 1848-49. évi szabadságharcához kapcsolódó történet is megelevenedik. 1848. május-júniusában országos visszhangot váltott ki Lenkey János huszárszázadának hazaszökése. A század szökésében és hazatérésében fontos szerepet játszott a szoboszlói származású Harsányi Bálint. Harsányi a 6. Württemberg huszárezredbe került katonának, amelybe rendszeresen állítottak újoncokat a hajdúvárosok fiataljaiból. A század legénysége 1848 májusában Galíciában állomásozott és egyre türelmetlenebbül várta a hazatérhessenek. 1848. május 26-án a bőszi örményi Hajdu Mihály köztársasági levelet kapott otthonról, benne két nyomtatvánnyal. Az egyik Petőfi *Nemzeti dal* című költeménye volt, a másik a *Néhány szó külföldi katonáinkhoz* című röplap. Utóbbi a visszaemlékezések szerint komoly hatást gyakorolt a huszárokra, akik titokban megkezdték a szökés megtervezését. A szervezésben döntő szerepe volt Harsányi Bálintnak. Az elhatározást tett követte, így 1848. május 28-án este a legénység útnak indult, és magukkal vitték a század főhadnagyát és Lenkey kapitányt. A csapat május 29-én este érkezett meg Körösmezőre. A század – 131 ember és 137 ló – Mariampoltól 130 km-t tett meg 21 óra alatt. A magyar közvélemény nem katonaszökevényeknek tekintette őket, hanem ünnepelte a hazatérésüket.

Harsányi Bálintot 1848. november 17-én kinevezték a Bocskai-lovascsapat hadnagyává, majd ugyanitt főhadnagy, 1849. február 15-én pedig alkapitány lett. Lelkesen végezte az elsősorban a hajdúvárosok fiataljaiból szerveződő 17. Bocskai-huszárezred kiképzését. Az ezred részt vett a tavaszi hadjáratban: 1849. április 11-én a rákosmezei ütközetben két ágyút és három rakétaállást küzdöttek le, majd kivágták magukat a bekerítéssel fenyegető ellenség gyűrűjéből. Ekkor esett el Harsányi Bálint is.

A hajdúszoboszlói Bocskai István Múzeum 1848-49-es események feldolgozására, bemutatására a helytörténeti gyűjteményben kulturális szabaduló szobát és interaktív foglalkozást kínál iskolás-óvodás csoportoknak és családoknak.

A „Rabok legyünk, vagy szabadok” című történelmi szabaduló játékban a résztvevők négy állomáson haladnak végig, ahol a szabadságharc jelentősebb eseményeit, dátumait, egyéniségeit, a helyi vonatkozású eseményeket, személyeket is fejtörők, feladványok és kérdések segítségével ismerhetik meg. Megtudhatják, hogy ki volt a már említett Harsányi Bálint vagy a Lenkey-huszárok, vagy mi is történt a Szent Korona éjszakáján. Az állomásokon titkos kódfejtéssel nyithatják ki a ládákat, melyek a végső kulcsuk számkódját rejtik, hogy „kiszabadulva” megkaphassák szabadságuk jutalmát.

A „Szabadságharc huszárjai” című interaktív múzeum-pedagógiai foglalkozáson akár egészen kicsik is élményekkel térhetnek haza. Az óvodás korosztály bepillantást nyer a helytörténeti gyűjtemény 1848-49-es helyi vonatkozású eseményeibe, majd fából készült huszárt díszít a Bocskai huszárezred viseleteinek színeivel.

A „Szabadságharc huszárjai” című interaktív múzeum-pedagógiai foglalkozáson akár egészen kicsik is élményekkel térhetnek haza. Az óvodás korosztály bepillantást nyer a helytörténeti gyűjtemény 1848-49-es helyi vonatkozású eseményeibe, majd fából készült huszárt díszít a Bocskai huszárezred viseleteinek színeivel.

Múzeumunk nagy hangsúlyt fektet az értékek átadására, valamint gyűjteményünknek minél szélesebb körben való bemutatására. A tavaszi időszakban a helytörténeti,

a néprajzi vagy a modern művészeti tárlatainkhoz, illetve időszaki kiállításainkhoz kapcsolódó számos közösségépítő programmal, foglalkozással, kiállítással várjuk látogatóinkat.

Szuperszerda nevű programunkon a vendég a kívánt múzeumi egységünkben munkatársainktól szakmai tárlatvezetést is kaphat.

Aktuális programjainkról honlapunkon www.bocskaimuzeum.hu és Facebook oldalunkon www.facebook.com/muzeum.bocskaiistvanmuzeum tájékozódhatnak. Bővebb információt kaphatnak a 0652/362-165-ös telefonszámon.

Szeretettel várunk mindenkit a Bocskai István Múzeumba!

MEGHÍVÓ

a Nagycsaládosok Országos Egyesülete
(székhelye: 1056 Budapest, Március 15. tér 8.)

2024. évi közgyűlésére

2024. április 27. (szombat) 9.30 – 15.00 óra (érkezés 8 órától)

*Amennyiben a közgyűlés nem bizonyul határozatképesnek,
a megismételt közgyűlés 2024. április 27-én 10.00-kor kezdődik,
helyszíne: Szent Margit Gimnázium (Budapest XI. Villányi út 5-7.)*

*A megismételt közgyűlés azonos tárgykörrel,
a szavazati joggal rendelkező jelenlévők létszámától függetlenül határozatképes.*

Helyszín: SZENT MARGIT GIMNÁZIUM, Budapest XI. Villányi út 5-7.

A gimnázium épülete a Móricz Zs. körtértől 5-6 perces sétával elérhető.

A Móricz Zs. körtér megközelíthető: a Széll Kálmán tér és a Déli pályaudvar felől a 17-es vagy a 61-es villamossal (egy megállóval előbb, a Tas vezér utcánál érdemes leszállni), a Deák térről a 47-49-es villamossal, a Keleti pályaudvar felől a 7-es autóbusszal, 6-os villamossal vagy a Keleti felől és Kelenföldről a 4-es metróval.

A közgyűlés napirendtervezete

Megnyitó, himnusz

- 1. A Mandátumvizsgáló Bizottság jelentése**
 - 2. A NOE elnöke javaslatot tesz a levezető elnök személyére, határozathozatal**
 - 3. A jegyzőkönyvvezető és a két jegyzőkönyv-hitelesítő megválasztása, a napirend elfogadása, határozathozatal**
 - 4. Beszámoló az Egyesület működéséről**
 - 5. Jelentés az Egyesület gazdálkodásáról, a közhasznú jelentés ismertetése**
 - 6. Az Ellenőrző Bizottság jelentése**
 - 7. A beszámoló és a jelentések megvitatása, határozathozatal**
 - 8. A 2024. évi költségvetési terv megvitatása, határozathozatal**
- Zárszó**

Sírva vigad a magyar?

Nemzeti traumáink hatása és feldolgozása

„Az emberek ... mind riadtak egy kicsit. Nem új keletű riadtság ez, hanem örökölt. ... A kuruc csakúgy alágyújtott a kéménybe felakasztott parasztnak, mint a labanc. Ezt a sok ijedtséget nem lehet egy-két emberöltő alatt kiheverni. Hetedíziglen benne bujkál az unokák vérében, még akkor is, amikor már független polgárok lesznek belőlük.”

Még mielőtt megválaszolnánk, hogy vajon a fenti idézet egy kortárs szakembertől származik-e vagy valaki mástól, végig kell gondolnunk, hogy milyen pszichés tényezők játsszák a kulcsszerepet az ember életében. Mi formálja életdöntéseinket, sorsunkat? A biológiai adottságok – válaszolt volna magabiztosan egy ideggyógyász a huszadik század elején. A tudattalan konfliktusok – vitázott volna vele ugyanekkor egy pszichoanalitikus. Az anya és a gyermek kapcsolata – hangsúlyozta volna egy a kapcsolat fontosságát hirdető szerző ötven évvel később. Az otthoni környezetben gyökerező minták és sémák – jelentette volna ki nagyjából ugyanekkor egy kognitív pszichológus. Nagyjából a kétezres évek közepén azonban már arról is hallhattunk volna – mint ezt egy litván kutatás igazolta – hogy a családi múlt traumatikus eseményei pontosabban jelezték előre a lelki jóllétet, mint a saját életút során megtapasztalt nehézségek. A transzgenerációs trauma elmélete szerint ugyanis a nagyszülők által megélt traumák nagyban formálják a lezármazottak életét még úgy is, hogy ők fizikai valójukban nem élték át. Elsőre talán misztikusnak hangzik és bizonyos értelemben az is, mivel a 'hogyan' kérdésére ma még számos magyarázat verseng, a folyamat magyarázatára egyértelmű válasz még nincs. Az mindenestre egyre elfogadottabbá válik, hogy a pszichés fejlődésünkre nemcsak testi adottságaink, nemcsak lelki konfliktusaink vagy a közvetlenül ismert családtagjaink gyakorolnak hatást, hanem az ország és benne felmenőink története is. Erre érzett rá a fentebbi idézet szerzője, Móra Ferenc is, amikor a huszadik század harmincas éveiben papírra vetette sorait. Írása egy traumákkal teli magyar történelemre tekint vissza, ám

a következő évtizedek a nyugalom helyett újabb tömeges megpróbáltatásokat hoztak.

A zsidóság tulajdonfosztása majd iparszerű megsemmisítésükre irányuló deportálása, a front megérkezésével az erőszak behatolása a mindennapokba, aztán a kényszerített migrációk, az államosítások, a kollektivizálás, az egyházüldözés. ... Az 1938 és 1961 közti időszakban olyan mértékű megrázkódtatást élt meg a társadalom, amelynek ismeretében nem túlzás azt állítani, hogy nem él ma Magyarországon olyan ember, akinek családja ne szenvedett volna valamilyen, az állam indukálta erőszaktól. Azt vennénk természetesnek, hogy a túlélők is megtörnek, depresszióba hullanak, szorongásaikat alkohollal oldják vagy öngyilkosok lesznek. A huszadik század második felének riasztó adatai – elsősorban Kopp Mária és Skrabski Árpád kutatásainak eredményei – azt mutatják, hogy az emberek világszinten is kirívó tömegességben sodródtak ilyen kényszerpályákra.

De nem mindenki. És ez az, ami figyelemreméltó. A pszichológia a nehéz helyzetekhez való alkalmazkodás képességét a reziliencia vagyis a lélektani rugalmasság kifejezésével jelöli meg. Lelkileg rugalmas az az ember, aki az életében bekövetkező kedvezőtlen események átélése ellenére is jól van. Sok tényező szükséges ahhoz, hogy ez megvalósuljon. Az optimizmus és a remény mellett szükség van problémamegoldó eszközökre, személyes erőforrásokra, valamint társas támogatásra is. Ez utóbbinak egyik lehetséges forrása a család, sőt, a lelki rugalmasság olyan jelenség, amely nemcsak egyéni, hanem családi szinten is értelmezhető. A családok rugalmas alkalmazkodásának fontos feltétele, hogy történetüket a családtagok különböző megéléseinek összehangolásával építsék fel és a velük történeteknek képesek legyenek értelmet adni.

Ez a huszadik században nem volt egyszerű feladat. Magyar József 1983-as rövidfilmjében, a *Neurózis*-ban egy idős férfi arról vallott, élete során miként volt „bűdös paraszt”, „katonahős”, „gyáva megfutamodó”, „munkaszolgálatos”, „szövetkezeti elnök”, „kulák”, „téteszalapító”, majd „háztájival spekuláló harácsoló”, végül „kitüntetétt dolgozó”. Vagyis: a viharos változásokkal teli modernkori történelmünk során egy-egy ember az élete folyamán számtalan társadalmi szerepbe kényszerülhetett. Nehéz ebben állandóságot, nyugvópontot találni, nehéz megválaszolni a „ki vagyok?” kérdését. És aki nem lehet biztos abban, ki ő, az maga sem tud eligazodást segítő élettörténetet kínálni. „Itt a legtöbb családnak volt egy ügyeletes szégyenfoltja, akinek a nevét

CSIKÓS GÁBOR

leszármazottak ismerték és azonosultak is felmenőik történeteivel. Akiknél ez megvalósult, azoknál ebből azonban pszichológiai előny is származott: magasabb lelki rugalmasság, több optimizmus és a remény képessége kérdőívekkel vizsgált, statisztikailag igazolt módon is megjelent. Van tehát remény arra, hogy még egy súlyosan traumatizált társadalomban is a történetek továbbadása végső soron pszichológiai egészséghoz vezet.

Elhhez azonban el kell kezdenünk beszélgetni a családon belül. Nem könnyű feladat. A család történetében lesznek tettesek és áldozatok, sőt, akár egyetlen életútban is keveredhetnek ezek a minőségek. Sosem lehet célunk az ítékezés, miként egy segítő beszélgetés során, úgy itt is a megértést helyezzük előtérbe, hiszen a történetek konfliktuskezelő stratégiákról, kényszerpályán meghozott döntésekről is szólnak.

Ma a személyes életünkben is hozunk olyan döntéseket, amelyeket később megbánunk. Elképzelhető akkor, milyen mozgástér adatott meg egy-egy embernek, amikor a hétköznapi világukat feldúlta a háború, vagy amikor mindennapjaikra diktatórikus rendszer telepedett. Ha az ítékezés helyett a megértésnek adunk elsőbbséget, utat találunk az együttérzéshez, ez pedig segítheti az olyan negatív érzésekkel való megküzdést, mint a harag és segítheti a megbocsátás folyamatát.

Nem szorul magyarázatra, hogy az idők számára miért fontos az életük elbeszélése, hogy milyen jótékony pszichológiai hatásai vannak, ha azt érezhetik, meghallgatják őket, a fiatal generáció kíváncsi az élettapasztalataikra. Talán kevésbé magától értetődő, de ezek a beszélgetések komoly erőforrást biztosíthatnak a fiataloknak is. Az amerikai pszichológus, Robyn Fivush kutatásai igazolták, hogy azokat a serdülőket, akik ismerik családjuk történeteit, kevesebb szorongás és düh, jobb társas készségek, valamint általában jobb önértékelés jellemzi, mint azokat, akik ezeknek nincsenek birtokában.

Arra biztatnám tehát az olvasókat, hogy kérdezzék időse rokonaikat a család történeteiről, hallgassák meg az elbeszéléseiket, tanulmányozzák a régi fényképeket, egyéb dokumentumokat. Ezek révén ugyanis olyan folyamat részesei lehetünk, amely nemcsak értelmet és folytatást ad a család történetének, de mélyíti is az önismeretünket, javítja a pszichológiai rugalmasságunkat, amivel már önmagában is sokat tettünk azért, hogy megtörjünk a traumák generációk közti továbbadását.

CSIKÓS GÁBOR
PSZICHOLÓGUS, TÖRTÉNÉSZ

nem volt szabad kiejteni, akit letagadtak, agyonhallgattak” – szól Szilágyi György monológja. Hogy mennyire nemzedéki élményeket tükrözött e megállapítás, jól mutatja, hogy Kálmán György előadásában a hanglemezfelvétel országos siker lett és egyúttal megcsillantotta annak a reményét is, hogy a társadalmi traumákról a társadalom tagjai nagyobb nyilvánosságban is beszélhessenek. Erre azonban az 1989-es rendszerváltozásig alig-alig voltak terek, a családi emlékezést a hivatalos nyilvánosság elfojtani törekedett. A szocializmus évtizedei egy zsidók nélküli antifasiszta küzdelem képét éltették, amely egy olyan társadalmat mutatott, amelyben a származási vagy felekezeti kérdéseknek már nincs jelentőségük; a nemzeti érzéseknek csak a szocialista hazafiság keretein belül volt helye, a téesszesítést pedig oly módon beszélték el, hogy az ötvenes években megélt szenvedéseket a falusi életszínvonal emelkedése és a reformok ellentételezték. Ilyen állami keretek között nem volt könnyű továbbadni a valós tapasztalatokat.

Pedig szükség lett volna rá.

A 2010-es években egy Litvániában végzett nagyszabású kutatás a politikai döntések következtében áldozatokká vált családok leszármazottait hasonlította össze olyan emberekkel, akiknek családtagjai ilyen típusú traumának nem voltak kitéve. Az eredmények azt mutatták, hogy a múltban elszenvedett traumák sebeit leginkább az gyógyította, ha a

Csikós Gábor, történész és pszichológus, az MTA Lendület 10 Generáció Kutatócsoportban kutat valamint a Semmelweis Egyetem Pető András Karán oktat. Kutatói érdeklődése főleg a pszichiátria történetére, a huszadik századi történelmi traumák mentális hatásaira irányul.

Amit történeteink és nyelvi hagyományaink mesélnek rólunk

Nemcsak nemzetünk sorsfordító történelmi eseményei, hanem életünk kisebb-nagyobb fordulópontjai is mind formálják identitásunkat. A legfontosabb események megmaradnak emlékezetünkben és újra meg újra elmesélve történetté alakulnak. Ahogyan a nemzet szintjén domináns történetekké váltak a magyarság számára fontos események, ugyanúgy személyes életünknek is megvannak a maguk domináns történetei. Jellegzetes magyar kommunikációs stílusunk, nyelvi hagyományaink ismeretében nem kérdés, hogy miért lenne hasznos, ha úgy tudnánk megfogalmazni történeteinket, hogy azok minél több lehetőséget tegyenek elérhetővé számunkra, hiszen ezáltal akár az életünket is újrakomponálhatnánk.

Hogyan szövődnek a történeteink, s van-e jelentősége annak, hogy magyar nyelven szőjük életünk eseményeit koherens elbeszéléssé? Mielőtt megválaszoljuk a kérdést, érdemes pár szót ejtenünk a köztudatban is élő „hungarikumról”, a magyarok pesszimizmusáról, amelyről Balázs Géza nyelvész egy egész könyvet írt. Ő maga egyebek mellett az alábbi kommunikációs jelenségeket tekinti hungaropesszimizmusnak:

- a kora középkorig visszavezethető büntudathullám;
- a nemzethalál sokféle módon megfogalmazott gondolata,
- a balsorsot hangsúlyozó *Himnusz*;
- kötelező irodalmi olvasmányaink, mint például *A kőszívű ember fiai*, *Légy jó mindhalálig*, *A Pál utcai fiúk*, *Bánk bán*, *Az ember tragédiája* (ez utóbbi már nem is csupán a hungaropesszimizmus példája, hanem az antropológiai pesszimizmusé is);
- a káros magyar szokások (a Pató Pál féle halogatás, a passzivitás, a szalmaláncfeffektus, a kitartás hiánya),
- a káromkodás,
- s nem utolsósorban a panaszkodó kommunikáció, melynek hangsúlyos példája, hogy a „Hogy vagy?” kérdésre adott válaszaink túl sokszor a rossz sorsunkat hangsúlyozzák.

Ez utóbbira Buda Béla is felfigyelt s megállapítja, hogy mintha nekünk, magyaroknak tilos lenne pozitív eseményekről beszélnünk. Ehelyett *„mindig panaszkodni kell, nehogy a sors megirigyelje tőlünk, amink van, vagy aminek örülhetnénk. Jellegzetes kommunikációs algoritmusunk annak megbeszélése, hogy kinek megy rosszabbul, ki keres a legkevesebbet, kinek nagyobbak az anyagi terhei, kinek bizonytalanabb a jövője”*.

Ehhez tegyük még hozzá, hogy nyelvünk azon kevés nyelvek közé tartozik, amelyben lehetséges duplán tagadni; ehhez kapcsolódik, hogy a tagadást Kézdi Balázs pszichológus a 90-es években együtt kutatta az öngyilkossággal mint az önpusztítás negatív kódjával... Ennyi minden együtt – *nem semmi!*

Ami rajtunk múlik: a jelentésadás

Van tehát jelentősége annak, hogy magyar nyelven szőjük összefüggő narratívákká történeteinket, azaz magát az életet. Mindeközben fontos, hogy engedünk-e nyelvi hagyományaink és kulturális-kommunikációs közegünk negatív irányba ható vonzásának, amely kihathat arra, hogy miként fogalmazzuk meg a történeteinket. Ez már csak azért is fontos, mert e történetek némelyike hatással van jövőbeli életünkre is, ezért egyáltalán nem mindegy, hogy milyen módon látjuk el jelentéssel.

Nézzük meg az alábbi helyzetet: a főnök a beosztottját megbízza egy feladattal. Erről a beosztott többféle történetet is konstruálhat. Az egyik történet szerint: *„Biztosan senki más nem vállalta, ezért a főnök az én nyakamba varrta, amúgy is tudja, hogy nehezen mondok nemet.”* Ebben a történetben a beosztott úgy látja magát, mint aki nem tud kiállni magáért, s tulajdonképpen meg is érdemli, hogy a nyakába sózzák a pluszmunkát. Miközben ezt a narratívát kialakítja magáról, figyelmen kívül hagyja életének azon eseményeit, amelyek megkérdőjeleznék a történet ilyen értelmezését.

A másik történet szerint: „A főnököm nekem adta a munkát. Biztosan azért, mert megbízik bennem.” Ebben a történetben a beosztott önbizalma izmosodik, hiszen a főnök láthatóan bízik benne. Ezzel a jelentésadással a történetben megfogalmazott önbizalom tovább erősödhet, idővel pedig összekapcsolódhat más helyzetekkel (pl. „Ha a munkahelyemen hely tudok állni, akkor a párhuzamos problémámat is meg tudom, meg tudjuk oldani.”), s a történet kezdi átformálni mind az illető szemléletét, mind a viselkedését, sőt, az önmagáról kialakított képét is. Tehát amikor életünk eseményeit nyelvi formába öntjük, az így születő történetek és a hozzájuk társított jelentések visszahatnak ránk, formálják látásmódunkat, tapasztalatainkat, magát az életünket is.

A történetek zsákutcai

Nemcsak a történelemnek, hanem a történeteknek is vannak zsákutcai: ilyenkor az életünkről negatív narratívákat alkotunk, alkalmatlanságunkat, de legalábbis vesztes érzéseinket fejezzük ki.

Vegyünk most egy másik példát: két testvér egy-egy domináns történetének egymástól nagyon is eltérő példáját, akikről nekünk magyaroknak eszünkbe juthat Karinthy Frigyes *Tanár úr kérem* c. kötetének jó és rossz tanulója is. Milyen is az ő saját magukról alkotott domináns történetük? De mindenekelőtt mi is az a domináns történet? Életünkről sok-sok történeten keresztül alkotunk jelentést. A domináns történetek azok, amelyeknek segítségével meghatározzuk magunkat, identitásunkat, lehetőségeinket, s amelyek éppen ezért erősen hatnak arra, hogy miként alakítjuk életünket.

De térjünk vissza a testvérekhez: az egyikük rendre észreveszi, amikor sikeres az iskolában, kezdve az első osztálytól

egészen a főiskoláig. S mivel megvan győződve arról, hogy ő jó tanuló, ezért kitűnően helyt is áll, és nem tulajdonít túlzott jelentőséget azoknak a mozzanatoknak, amelyek megkérdőjeleznék ezt a narratívát. Nem így a testvére, aki viszont éppen azokat a mozzanatokot hagyja figyelmen kívül, amelyek az ő ügyességéről, jó képességeiről tanúskodnának, s mivel a sikertelenségeire fókuszál, ez viselkedését arra, hogyan alakítja életét, mit mer vállalni.

Az ilyen történeteket, mint a rossz tanuló története, szegényes leírásoknak nevezzük, mert gúzsba kötő állításokat tartalmaznak, amelyek általában valamilyen tekintélyszemélytől (tanártól, szülőtől) származnak. A szegényes leírás szegényes következtetésekben folytatódik, például címkézzük a másikat: aki ügyetlen, reménytelen eset vagy éppen lusta. A helyze-

tet tovább rontja, hogy a felcímkézett egyének gyakran el is hiszik a külső minősítéseket, melynek hatására elerőtlenednek, és nem fognak tenni a változásért.

Ellenben, ha a domináns történeteinkben megtanulunk változatos történeteket formálni önmagunkról, képességeinkről, alkalmasságunkról, cselekvéseinkről, kapcsolatainkról, teljesítményünkéről, sőt, még kudarcainkról is, akkor képesé válunk rá, hogy kinyissuk magunk számára a jövő számtalan lehetőségének ajtaját, és történeteink segítségével aktívan újraformálhatjuk vagy akár meg is változtathatjuk az életünket.

VIDA-BARÁTH MÁRTA
KOMMUNIKÁCIÓS SZAKEMBER,
KÉPZÉSBEN LÉVŐ CSALÁDTERAPEUTA

Felhasznált irodalom

Balázs Géza: *Miként vallanak a Dante-fordítások a hungaropesszimizmusról? A magyarok pesszimizmusa* [online, 2024. 02. 19.] https://epa.oszk.hu/02900/02924/00085/pdf/EPA02924_valosag_2020_02_013-022.pdf; Balázs Géza: *Hungaropesszimizmus, hungarooptimizmus. Kommunikációs, nyelvi föltevések a magyarok lelkületéről*, Savaria University Press, Szombathely, 2006.; Buda Béla: *Sémák, algoritmusok és sajátos szabályozó gesztusok a magyar személyközi kommunikációban*. 5–15., in Lipták Ildikó (szerk.): *Ahogyán I. Előadások a magyarországi személyközi kommunikációról*, Marcibányi Téri Művelődési Központ, Budapest, 1996, 10.; Kézdi Balázs: *A negatív kód. Kultúra és öngyilkosság*, Pannónia Könyvek, Pécs, 1995.

Tavaszi magyar hagyományörzés Amerikában

Bár még csak az idei lesz a második tavasz, amelyet családdal Amerikában (New Jersey államban) töltök, az első itteni tavasz során alaposan „elmerültünk” a helyi magyar közösségi életben. Ez, persze, nem volt nehéz, hiszen – évszakoktól függetlenül – fiaink ministrálnak, lányunk pedig énekel a passaic-i Szent István katolikus templomban, mindhárman garfieldi cserkészek, lányunk a montclairi hétvégi Kőrösi Magyar Iskola tanulója és a New Brunswick-i Mákvirág néptáncgyűttes tagja, emellett gyakran járunk a New York-hoz közeli városok magyar eseményeire is. Emellett folytatom újságírói munkámat, amelyen keresztül nagyon sok amerikai magyart ismertem meg. Hallottam és láttam, hogyan ápolják a magyar nyelvet, kultúrát és hogyan emlékeznek meg a magyar nemzeti ünnepekről, élük meg a vallási és a magyar népi hagyományokat.

Amerikában a magyar nemzeti ünnepek és a magyar nyelv és kultúra őrzése a családokban, illetve a templomok és a magyar szervezetek (magyar iskolák, cserkészcsapatok, néptáncgyűttesek és magyar klubok) körül zajlik. Ahol pedig e családok és szervezetek összefognak és együttműködnek, ott az egykor több hullámban Amerikába érkezett magyarság ma is él és virul, vagy legalábbis nagyobb eséllyel marad fenn hosszú távon. De a közösségi jelenlét fenntartásában rengeteg munka van: a magyarok nagy távolságokat, akár több órát is utaznak, hogy ezeken az eseményeken részt vegyenek. Aki pedig részt vállal a szervezésben is, még több időt tölt az autójában, otthonától távol.

A nemzeti ünnepek régebben kulcsfontosságú szerepet játszottak az amerikai magyarság életében; sőt, nyugodtan kijelenthetjük: számukra – különösen az első generációs menekültek számára – nagyobb jelentőséggel bírtak ezek az alkalmak, mint az otthoniak számára, hiszen életük egyik legnagyobb eseménye kapcsolódott hozzá: maga az emigráció. Még mindig vannak, bár egyre kevesebben, akik számára 1956 (és így október 23-a) személyes, családi élmény is, nemcsak történelem. 1848-cal (azaz március 15-

ével) kapcsolatban a ma élő és a közelmúlt generációinak, természetesen, nincs élő, személyes emléke, de a szabadságharc emléke és a Kossuth-kultusz Amerikában mindig is erős volt a magyarok között. A vallási és népi hagyományok megélése és átadása szintén kiemelt fontosságú a megmaradás szempontjából, így a családban és a közösségben magyarosan megélt karácsonynak és a húsvétnek fontos szerep jut.

Március 15-e kapcsán jellemzően minden magyar közösségben vannak megemlékezések, New York-ban a Kossuth szobornál, a New Jersey állambeli Passaic-on a szomszédos '56-os emlékműnél, New Brunswick-on pedig a templom melletti Mindszenty-szobornál. A koszorúzást általában ünnepi beszédek és fogadás előzi meg vagy követi a követségen, konzulátuson, magyar közösségi házakban vagy a templomoknál, ahol jellemzően van egy nagy terem, sőt, a 100-120 évvel ezelőtti alapítók szándéka szerint konyha is közösségi alkalmak számára. Az iskolás gyerekek és a cserkészek, sőt, például Passaic-on a hagyományörző Lant és Toll, illetve annak gyermekcsoportja, a Lantocska csoportok ünnepi műsort adnak elő, amire előtte hete-

kig készülnek. A tavalyi passaic-i ünnepség meghívott vendége az a Lincoln András előadóművész volt, aki felnőttként tanult meg magyarul – azért, hogy magyar nagymamájával és Kárpátalján élő rokonaival, illetve Amerikában, majd Magyarországon megismert barátaival a saját nyelvükön tudjon beszélni. Megható élmény látni, hogy a ma már mindenhol szétszóródva élő magyarság mennyire összetart, együtt emlékezik és ünnepel. Természetesen nem mindenki tesz így, a nemzeti ünnepi alkalmakon megjelenők létszáma nem tükrözi a diaszpóra magyarságának tényleges létszámát, de azok, akiknek a nemzeti kultúra ápolása és őrzése fontos, jelen vannak.

A húsvét a még kisebb létszámú hívő közösségnek az ünnep eredeti keresztény lényegéről, azaz Jézus kereszthaláláról és feltámadásáról szól, a többieknek sokkal inkább néhány, néphagyományból eredeztethető, mára inkább csak „kellemes” családi, baráti szokásról. Valamint a tavaszi iskolai szünetről, amikor is az északon élők közül sokan délre (leggyakrabban Floridába) utaznak. A boltok már hetekkel korábban tele vannak csokinyuszikkal, -tojásokkal és -csibékkel, vasárnap a városok parkjaiban közös (műanyag) tojáskeresés, ún. easter egg hunt zajlik, New Yorkban pedig az „Easter Parade” nevű hagyományos húsvéti felvonulásra is sor kerül. Nagypéntek és hétfő munkanap, de az előbbin sokan nem dolgoznak, főleg a spanyol ajkúak, de a magyar katolikusok is szabadnapot szoktak kivenni ilyenkor. A hívők igyekeznek lélekben is felkészülni a húsvétra, és részt venni a nagyheti szertartásokon. Ezekben a családokban a gyerekekkel is rendszeresen beszélgetnek a húsvét, és azon belül a böjt céljáról és fontosságáról, akik jellemzően részt vesznek a lemondásokban, legyen szó a hús vagy egyéb kedvenc szokás (édesség, tévézés stb.) átmeneti elhagyásáról hamvazószerda és húsvét között. A magyar templomok egy részében péntekenként keresztutat szerveznek, sőt, a passaic-i templomban nagypénteken gyermek keresztútra is sor kerül, ahol az ő nyelvükön magyarázzák el az egyes stációkat. A szomszédos Clifton domboldalon elterülő kápolnáját és annak keresztútját sokan családotul is végigjárják, közben felváltva olvasnak az egyes állomásokról, így a gyerekek is jobban odafigyelnek.

A lelki készülődés még hangsúlyosabb az idősebb generáció körében. Van, aki rendszeresen nézi a katolikus.ma oldalon elérhető Nagyböjti ráhangolót, számára az annak mondanivalóján való gondolkodás és a kapcsolódó házastársi beszélgetés segít az előkészületben. Van, aki számára a nagyböjt nem kifejezetten az ételektől való tartózkodásról szól, mivel ezt az év többi péntekén is gyakorolja, hanem „a szív ráhangolódásáról Isten akaratára a saját életükben”

a napi rózsafüzér, Szentírás-olvasás, elmélkedés révén. Van, akinél még hamvazószerda előtt, Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepével (február 2.) egy időben elkezdődik a nagytakarítás.

A nagyheti szertartások többnyire ugyanazok minden magyar templomban, illetve szentmisén, a helyi sajátosságok figyelembevételével: virágvasárnap bevonulás, nagycsütörtökön az Oltáriszentség megünneplése, majd oltárfosztás, nagypénteken keresztút, nagyszombaton feltámadási mise víz- és tűzszenteléssel, sok olvasmánnyal és körmenettel, húsvétvasárnap szentmise ételszenteléssel. A passaic-i Szent István templomban (virágvasárnap és nagypénteken) felolvassák, New Brunswick-on eléneklik a Passiót, New Yorkban (ahol már magyar templom sincs) viszont már nem mutatják be. Passaic-on nagypénteken a cserkészek sírőrséget is tartanak – ezt a szép hagyományt sok év után tavaly újra felelevenítették. A nagyszombati körmenetre sokan érkeznek népviseletben, hogy a „magyar identitásért, Isten egyik nagy ajándékáért is hálát adjanak”. Náluk az ételszentelésre (sonka, kolbász, tojás, torma, retek, újhagyma, szörp, bor, kalács és kenyér) kétszer is sor kerül (nagyszombaton és húsvétvasárnap), igazodva a hívek kéréseihez is.

A New Brunswick-i Szent László templomban is tartják a húsvéti szertartások hagyományát és egyházilag előírt szabályait, amire már szintén hetekkel korábban készülnek. Nagyszombaton a templomon kívüli körmenettel fejezik be, az elbocsátás után a magyar Himnusz és egy feltámadási éneket énekelnek. A feltámadási mise utáni agapé bárányhúsból készül, kovásztalan kenyérrel, keserű salátával. A New York-i Szent István közösségben szintén megtartották a nagyheti szertartásokat, mindaddig, amíg a templomot 2015-ben be nem zárták. Mostani helyükön, az előzőtől nem messze található német templomban, ahol hetente egyszer tarthatnak magyar misét, virágvasárnap barkát szentelnek (az amerikaiak pálmalevelekkel tartják a bevonulást), nagypénteken keresztút, nagyszombaton ételszentelés

elvárják, hogy a diákok legyenek jelen az iskolai eseményeken, így a magyar egyházi szertartásokra nem jutnak el, illetve megelégednek a magyariskolai ünnepléssel, tojásfestéssel és locsolással.

Más kisgyermekes családokban viszont az egyházi szertartások mellett nagy szerep jut a népi, családi hagyományoknak is. A legaktívabbak a cserkészletben, a magyar iskolában, a hittanórán, és (Passaic-on) a Lantocska hagyományőrző csoportban

a hagyomány. A húsvétvasárnapi mise után pedig a közösség a templom alatti teremben együtt ünnepli a húsvétot, a gyerekek kapnak egy kis csomagot és van locsolás is, piros tojással. Sajnos, ezeken az alkalmakon ma már nagyon kevesen vesznek részt, a legtöbben a családjukkal töltik az ünnepeket. Sok magyar gyermek amerikai katolikus iskolába jár, ahol

igyekeznek párhuzamosan életben tartani a vallási és a népi hagyományokat. A passaic-i és New Brunswick-i magyar közösségben régen nagyon élő, de még manapság is megtartott híместojás-készítési és locsolási hagyományok is léteznek. A tojásfestést már kis korban elkezdték, és nem csak a lányok, a fiúk is. A cserkészletben, a regös (hagyományőrző) foglalkozáson, a hétvégi magyar iskolában és otthon is tanultak festeni, batikolni, viaszolni, karcolni stb. Egy kedves ismerősömnek kb. 300 tojásból álló híместojás-gyűjteménye van. Akkor kezdte gyűjteni, amikor látta, milyen gyönyörű tojásokat készítettek az idősebb asszonyok, később lányai is gyártottak neki hímes tojásokat, sokszor névre szólóan, így azokat is eltette, s nincs szíve megválni tőlük. A gyűjtemény azóta is növekszik, hiszen manapság is festenek a lányok, ő maga pedig négy tojásfestővel – a feleségével és három lányával – él együtt. Mint mondta, a nosztalgia mellett nagyon jó érzés arra gondolni, hogy az egykori tojásfestőkkel még most is barátok, és gyermekeik együtt folytatják ezt a gyönyörű szokást.

ANTAL-FERENCZ ILDIKÓ

**A legférfiasabb dolog
az apaság.**

A gyermek áldás!

TÁRSADALMI CÉLÚ HIRDETÉS
Anya-Ország Alapítvány
www.anya-oroszag.hu

Húsvét egy nagycsaládban

Levelem címe Húsvét egy nagycsaládban. Másról írni sem tudnék, hiszen apai ágon 1640-ig visszavezethető családfámon minden nemzedék nagycsaládos volt (és lesz, ha Isten is megsegít minket), s anyai ágon is hasonló a felmenőim sora.

Gyermekkorom húsvétjai feledhetetlen emlékek, olyanok, amilyeneket saját gyermekeimnek is kívánok és megadok. Mára már minden húsvét ajándék, amit Kemencén a „nagycsaláddal” együtt tudunk ünnepelni.

Kemence egy festői kis falu Pest vármegyében, az Ipoly völgyében, a Börzsöny lábánál. Minden, amit a húsvétról én magam tudok, innen ered és ide kötődik. A település római katolikus temploma a falu „közepe”, melyhez több irányból jellegzetes felvidéki palóc házakkal szegélyezett utcák vezetnek. A húsvéti szent három nap (nagycsütörtök, nagypéntek és nagyszombat), vagyis Jézus Krisztus keresztre feszítésének, sírba tételének és feltámadásának három napja mind a mai napig összehozza a településről elszármazott családtagokat, rokonokat. Emlékeimben is így él a húsvét: ahogy összegyűlik a család apraja-nagyja, megtöltve a házat és az udvart.

A nagyhéten már minden család készülődött, a takarítás során hiába bizonygattuk Mamának, hogy „Jézus nem azért támadt fel, hogy nálunk a stelázsit ellenőrizze!”, mégis portalanítani kellett még a padlásfeljáróban is.

A készülődés legszigorúbb napja nagypéntek volt, amikor délig még a gyerekeknek sem volt (lett volna) szabad enni. Ezen a reggelen a pálinkát éhgyomorral itták Krisztus szenvedésére emlékezve.

A harangszó nélküli ebédre bableves volt magában vagy kenyérrel.

A nagyszombat esti szertartások már a húsvét vasárnapi liturgiához tartoznak. Kemencén a feltámadási körmenetre a Fő utca ablakaiba még ma is meggyújtott gyertya kerül, míg Krisztus szobrát körbehordozzák. Ez a hagyomány csodálatos érzés és látvány mindazoknak, akik az ablakokból figyelnek, és azoknak is, akik gyertyával a kezükben a körmenettel tartanak. Nagyszombaton minden háztartásban a konyha volt a legfontosabb helyszín. Az asszonyok együtt készítették a fogásokat, nekünk gyerekeknek pedig a terítés volt a feladatunk. Minden asztalra, székre szükség volt, hogy az egész család egyszerre tudjon asztalhoz ülni. Ezen a napon már főtt, füstölt sonka, főtt tojás és torma került az asztalra. A pirosra festett

„Ami a tavasz a természetben, az a húsvét a lelkekben; ünnepe annak az ébredő s kikéredzkedő életnek.”

Prohászka Ottokár

tojás (de igazából mindenféle színben készítettük és díszítjük zsírral fényesítettük) Jézus feltámadására utalva az újjászületést szimbolizálja, a torma pedig az egészséget jelképezi.

Kemencén kelttésztaból sós és édes kalács is készült, a sósat a sonka mellé ettük, az édeset mazsolával készítették és magában vagy vajjal ettük. Vasárnap is egész nap együtt volt a család.

Húsvét hétfőre, a locsolkodásra mindenki nagyon készült. A fiúk nem titkolt szándéka az volt, hogy a lányokat az ágyból ugrasszák ki egy vödör hideg vízzel (az unokaöcsém nem átalott a fürdő ablakán szódával befröcskölni), de az sem érdekelte őket, ha a patakig kellett kergetniük bennünket. A rituális megtisztulás e hagyományát sok helyütt ma is őrzik és ápolják. Kislány koromban a „locsolkodni” érkező fiúk, férfiak hagyományosan verset mondtak, majd kölnnel szórták be a hajunkat, ruhánkat. A locsolók szinte mindig pontos rendben érkeztek, mindig tudtuk, ki lesz az első, ki szeret nálunk

„reggelizni”, ki kér Ángyi pálinkájából, és ki az, aki csak szódát iszik, mert „még sok helyre kell menni”. Olyan nap volt ez, amikor az egész család külön, mégis együtt volt, hiszen a lányok, asszonyok otthon vártak, míg a család fiai, férfiai körbe járták a rokonokat, komákat, kereszteket. Meghitt viszontlátások és jó beszélgetések élnek elevenen az emlékeimben.

Nem hiába tartja a mondás, hogy „Ahány ház, annyi szokás!”, hiszen szerette az országban és a világon ez ünnepnek sokféle hagyománya tartja magát.

Krisztus feltámadása mellett a tavasz

eljövetelét, a természet újjászületését is ünnepeljük. Már évszázadok óta számtalan vallási hagyomány, népszokás kapcsolódik hozzá, de mindegy, hogy körmenettel vagy húsvéti tojásgurítással ünnepelünk, a legfontosabb a húsvétnak a családokra és közösségekre gyakorolt hatása.

Álljon a középpontban az ünnep misztériuma és ne hagyjuk, hogy a rohanó világ a húsvét napjait a megszkott hétköznapiak közé taszítsa. Legyünk együtt a családdal, barátainkkal, őrizzünk régi hagyományokat, vagy teremtünk újakat. A lényeg az, hogy együtt legyünk, mert az együtt töltött idő az, ami napról-napra értékesebbé válik!

Áldott húsvéti ünnepet kívánok!

HORVÁTH ÁGOTA

Húsvéti fonott kalács – Horváth Csenge, Dunaalmás

Kamaszkori szlenghasználat, avagy a 21. századi nyelvújítók

Anyanyelvünk történelmünk gazdagságát és sokszínűségét tükrözi. Nyelvünk a kommunikáció alapvető eszköze, így a szülők számára fontos, hogy továbbadják a következő generációknak. Szülőként azonban nemcsak a nyelvi normák fenntartását kell figyelembe vennünk, hanem a kamaszok pszichológiai fejlődését, ezzel együtt a közösségi média hatásait is. Ebben a cikkben megvizsgáljuk, hogyan kezelhetjük szülőként a fiatalkori szó-, és szlenghasználatot, családi hagyományaink és anyanyelvünk tiszteltetésében tartásával.

A kamaszkor kihívásokkal, konfliktusokkal teli időszak a szülők és a fiatalok számára egyaránt, ami számos hétköznapi helyzetben megnyilvánulhat. Interakcióink alapja a verbális kommunikáció, ami önmagában is extra konfliktusforrást képezhet, hiszen a nyelv- és szóhasználatból fakadó különbségek is félreértést okozhatnak, vitahelyzethez vezethetnek. A serdülőkor zömmel egyedi nyelvhasználatot hoz magával, amelyben a „szlenghasználat”, vagyis az adott generációban elterjedt sajátos nyelvi szófordulatok kulcsszerepet játszanak. Szülőként, nagyszülőként azt érezhetjük, hogy nem is értjük, mit beszél a fiatal, és felmerülhet az a szülői kérdés, hogy „beszéljen magyarul, hogy megértsük mit is szeretne mondani”.

A kamaszkori évek és a nyelvhasználat

A serdülő fiatalok megkérdőjelezik az addig elsajátított tudást és értékeket, ezzel együtt – kevésbé tudatos módon – formálják önmagukat, identitásukat. A nyelv fontos eszköz ebben a folyamatban, hiszen lehetőséget nyújt arra, hogy a fiatalok – önállóságukat ezzel is hangsúlyozva – eltérjenek a szülői nyelvhasználattól, ezzel is felerősítve a szülőkről való leválás folyamatát (hiszen más szavakat használnak, mint a családtagjaik), a kortársakhoz pedig a közös szóhasználat által kerüljenek közelebb, ami teret ad az önkifejezés legalapvetőbb formájának.

Szülőként fontos megértenünk, hogy a szlenghasználat, valójában az identitás kialakításának, illetve a másokhoz való tartozás lényeges eleme, a kamasz önkifejezésének eszköze.

Anyanyelvünk nem csupán kommunikációs eszköz, hanem a családi identitásnak is része. Szülőként érdemes szeretettel, türelemmel kitartani, kifejezni azokat az értékeket, amelyeket szeretnénk átadni, miközben – amennyire lehet – megértők és befogadók maradunk a kamaszok nyelvi kreativitásával szemben. A szleng a kamaszok közötti kommunikáció egyik alapvető eleme. Ezáltal a kamaszok sajátos nyelvet alakítanak ki, amely egyelőre leginkább az ő közösségükre jellemző. **Szülőként fontos figyelembe venni, hogy a szóhasználat gyakran nem a figyelmetlenség vagy a tiszteletlen hozzáállás megnyilvánulása, hanem egyszerűen a fiatalok közötti kapcsolat és**

azonosulás eszköze, kreativitásuk, világhoz való viszonyulásuk kifejezése. Ezek a kifejezések – bár nem találhatók meg a klasszikus szótárakban és a szülők számára akár érthetetlenek, újak is lehetnek – a későbbi generáció tagjai számára természetesek lesznek, hiszen beépülnek a nyelvünkbe, ahogy mi is több száz idegen kifejezést használunk, ami nagyszüleink számára idegen volt akkoriban.

Nyelvújító serdülők

A nyelvünk és a családi értékrendszer átadása különösen nagy jelentőségű, hiszen a kamaszok ezen keresztül találják meg saját önkifejezésüket, identitásukat. A képzőművészetek, az írás, a zene vagy más kreatív kifejezési formák segíthetnek a fiataloknak abban, hogy kifejezzék magukat és felfedezzék, kialakíthassák egyedi hangjukat.

Kamaszkorban a fiataloknak szükségük van az azonosulás lehetőségére, olyan közösséghez tartozásra, amely elfogadja őket. A szlenghasználat egyik módja ennek az azonosulásnak, hiszen serdülőként így fejezik ki a családjukon belüli önállóságukat, egyediségüket és a csoporthoz tartozásukat, kötődésüket is. Így észrevehetjük, hogy a serdülő baráti társaságokban nagyon könnyen terjednek addig ismeretlen szavak, megkérdőjelezés nélkül épül be a szótárjukba egy-egy újonnan elsajátított kifejezés.

A csoporthoz való tartozás élményét a nyelvhasználat mellett a vizuális kifejezés is elősegíti, így az öltözködés, hajviselet, testdíszítés (smink, testékszer, tetoválás...) is velejárói az önfelfedezésnek teli útnak.

A kiterjedt szóhasználat bővíti a kamaszok nyelvi szókincsét és kifejezőképességét. Az új, más generációk számára ismeretlen kifejezések beépítése mindennapi beszédükbe nemcsak divat, hanem egyfajta kreatív kifejezőeszköz is. A fiatalok e kifejezések által formálják a gondolkodásukat és látásmódjukat, mely az élet és a társadalom működését segít számukra megérteni és elfogadni, alkalmazkodni a világ igényeihez.

KISFALUDY LILLA

Globalizációs és digitalizációs hatások

A globalizáció és a digitalizáció, vagyis a kultúrák és országok közötti kapcsolat, az információk, eszközök elérhetősége új kaput nyitott meg az emberiség számára. Módot teremt arra, hogy a kamaszok ne csak a helyi hagyományokat és értékeket tartsák tiszteletben, hanem nyitottak legyenek a világ sokszínű kulturális kincsei felé is. A fiatalok így nemcsak a családi hagyományokkal találkoznak, hanem a filmekben, játékokon, digitális eszközökön, szociális médián keresztül a világ különböző részeitől származó nyelvekkel, kifejezés-, és szemléletmódokkal is.

A közösségi média nemcsak szórakozási lehetőséget nyújt, hanem új kifejezéseket és trendeket is megismertet.

A kamaszok mindennapi életében a digitális média jelentős szerepet játszik. A digitális világnak meghatározó szerepe van a nyelvhasználatban, a gondolkodásmódban, így szülőként az online tér érzékeny és tudatos használatát az egyes tartalmak értelmezésével, a média alapú kritikai gondolkodás megerősítésével érdemes támogatni, vagyis megtanítani a fiataalt arra, hogyan kérdőjelezzék meg a látható és hallható tartalmakat. A közösségi médiában való részvételük egészséges mértéke elősegítheti a szociális kapcsolataikat és a mentális jóllétüket is – hiszen szülőként erre is törekszünk.

A családi egységben az erő

A pszichológiai fejlődés szempontjából a kamaszkor az identitás konszolidációjának időszaka, amiben nagy segítség, ha a szülők támogatni tudják a fiatalokat, figyelembe véve, hogy a nyelv és a kulturális hagyományok megőrzése és bizonyos fokú fenntartása is részei ennek az identitáskeresésnek.

A következőkben olyan kérdéseket tekintünk át, amelyekről érdemes családi kupaktanácsot tartani.

1. A közösségi média:

Ahhoz, hogy megértsük a fiatal perspektíváját, meg kell ismerkednünk a mindennapi nyelvhasználatába beépült új kifejezésekkel. Beszéljünk a közösségi médiáról, érdeklődjünk az ott talált tartalmakról, kifejezésekről. Így nemcsak megértjük, mit tanul, de lehetőséget is teremtünk a kölcsönös megértésre, kapcsolódásra is. Ezzel példát mutatunk arra, hogy mi is tanulunk tőle, érdeklődünk az általa használt kifejezések tartalma

iránt, ezzel elősegítve, hogy kevésbé legyen visszautasító a szülői tanításokkal szemben. A fiatalok elismerése számunkra is jó érzés lesz, ha a közösségünkben megcsillogtatjuk új ismereteinket, bizonyítva nyitottságunkat.

Játékkötlet: minden családtag írjon fel 10-10 olyan szót, amelyet fiatal korában használt, és tippeljék meg ezek jelentését, majd beszélgetsek kicsit arról, hogy honnan eredhet a kifejezés, miért az lett a jelentése, van-e más jelentéstartama.

2. Élénk családi programok:

Szervezzünk olyan programokat, amelyek aktivitásra ösztönöznek, ahol a család együtt élhet meg élménydús, emlékezetes pillanatokat. Ez erősítheti az érzelmi kötelékeket és a kamaszok identitásának, pozitív kötődésének kialakítását. Bár a digitális kapcsolatok szórakoztatóak és hasznosak lehetnek, fontos, hogy a kamaszok valós élettérben, közösségi, szociális élményeket szerezhessenek, támogatásunk révén családi berkeken belül is.

3. Digitális világ:

Szülőként a nyelvhasználatban is fontos elfogadnunk a digitális világ szerepét és hatását. Beszéljünk a kamaszokkal arról, hogyan használják az online térben megtanult kifejezéseket, és hangsúlyozzuk, hogy miként illeszkedhetnek az online térben elsajátított specifikus nyelvi elemek a más korosztályokkal és közegekben folytatott kommunikációba.

4. Példamutatás:

A nyitott, őszinte, tisztelettudó kommunikáció erősíti a családi kötelékeket és segít a családi értékek átadásában. A szülők meghatározó példát mutatnak az anyanyelv és a kulturális értékek tiszteletben tartása tekintetében. Azzal, ha könyvet olvasunk, versrészleteket idézünk, fejlesztjük a saját szókincsünket, példát mutatunk - legyen szó saját anyanyelvünkről vagy idegen nyelvekről. Ezzel a gyakorlatban is meg tudjuk erősíteni a gyermekeket abban, hogy mit tartsanak értékesnek.

5. Történetmesélés:

A családi történetek elmesélése és a hagyományok gyakorlása kapcsolatot teremt a kamaszok és a család hagyományai között. Meséljünk családi történeteket, amelyek mélyen gyökereznek a családi hagyományokban. A jó érzelmi kapcsolatok nagyban elősegíthetik a hagyományok értékelését, tiszteletben tartását. Jó lehetőségeket teremt, ha a gyerekeink kulturális élményekben részesülhetnek, pl. múzeumba, színházba járhatnak, maguk is aktív szereplői lehetnek kulturális eseményeknek.

A szülőknek kulcsfontosságú szerepük van abban, hogy támogassák a fiatalokat az anyanyelv és a kulturális értékek megtartásában. A nyitott kommunikáció, a példamutatás és a közös élmények segítenek ezen értékek átadásában, emellett a serdülőkorra jellemző szleng közös értelmezésével lehetőséget is teremtenek a fiatalok egyéni kifejezőmódjára, egyéniségük harmonikus fejlődésére.

KISFALUDY LILLA
PSZICHOLÓGUS

Magyarság régen és ma avagy hogyan változtatta meg a digitális kultúra a magyarságot és hogyan hat ez a családokra?

Mit jelent ma magyarnak lenni? Amit biztosan tudunk, hogy ez egyfajta identitást jelent, illetve elkerülhetetlenül magába foglalja a nyelv használatát, ezzel együtt gyakran bizonyos gondolkodásbéli mintákkal is együtt jár. Hogy 300-400 évvel ezelőtt pontosan milyen volt, mit jelentett magyarnak lenni, nem tudom, de arra elég jó rálátásom van, hogyan változott meg mindez az utóbbi 30-40 évben. Hogyan változtatta meg az információs technológia terjedése, az információs robbanás, majd napjainkban a digitális kultúra, és milyen hatással van ez a családokra.

Tekintsünk kicsit vissza. Milyen volt magyarnak lenni egy két generációval ezelőtt? Kiváló példát szolgáltatnak erre szüleink, ha még velünk vannak, vagy ha nagyszüleinkre gondolunk. Nem is olyan régen az emberek identitása sok szemponttól más volt. Olyan, életem át tartó sziklaszilárd pillérek voltak, mint a vallás, a hivatás, a nemzetiség vagy a házastársi kapcsolat. Az emberek nem változtatták a hitvilágukat, s nemcsak a hivatásuk nem változott, de gyakran ahol elkezdtek dolgozni, onnan is mentek nyugdíjba. Nagyobb becsülete volt a nemzetiségüknek, és ha megházasodtak, nagy valószínűséggel életük végéig együtt is maradtak. Ezek a sziklaszilárd keretek meghatározták az életüket akár felhőtlenül jó volt nekik mindez, akár nem.

Ehhez képest mára az életünk ezer módon megváltozott. Sok minden, ami korábban megkérdőjelezhetetlen volt, mára lazábbá, rugalmasabbá vált, miközben az információ és választási lehetőségek egész serege zúdult a nyakunkba. Valahogy úgy fogalmaznék, hogy a történelem során még soha nem volt ennyi lehetőség a fiatalok előtt ilyen kevés útmutatás mellett. Ez pedig nagyon vegyes következményekkel jár. Van, aki önszorgalomból tanul nyelveket, baráti kapcsolatokat alakít ki akár több ezer kilométerre élő fiatalokkal, autodidakta módon megtanul énekelni, festeni, táncolni, vagy máshogy élvezi az internet adta lehetőségeket, például hogy karnyújtásnyi (vagy kattintásnyi) távolságra került számos olyan dolog, amely korábban csak keveseknek volt elérhető. Ugyanakkor, sajnos, gyakran azzal is szembesülünk, hogy a fiatalok gondolkodását és lelki világát milyen mértékben tudja rabul ejteni az online illúziók világa, a likevadászat, az internetes trendek, vagy például az influencer kultusz, megcsúsz, hogy jobban, mint bármilyen más. De ez szerencsére, nem mindenkit szippant be, főleg akkor, ha otthon a családban megkapják azokat az értékeket, amelyekre önmagában az internet nem tanítja őket.

Sokkal több lehetőségünk van tanulni és váltani, hogy a munka, a hivatás terén kihozzuk magunkból a legtöbbet, hiszen - az internetnek hála - kinyílt előttünk a világ. Van, aki nem tud mit kezdeni a hirtelen jött szabadsággal. A fiataloknak egy rétege a sok

lehetőség közepette nem tudja eldönteni, hogy mit akar, célatlanná válik és csak sodródik a végtelen választások tengerén. Ugyanakkor, ha valaki akarja, akár 50 évesen is kitanulhat egy teljesen új szakmát, vagy éppen 10 évesen már kvantumfizikát vagy programozást tanulhat, a világ legnagyobb elméivel levelezhet akár olyan információkat és inspirációkat kapva, amelyekhez jutnia korábban elképzelhetetlen lett volna.

Ha azt kérdezzük magunktól, hol tanulhatunk, hol találhatunk vagy tehetünk valami értékeset, ma soha nem látott lehetőségeink vannak előttünk, hogy jobbá tegyük életünket, ne meg hazánkat, de ezeket nem tudja megragadni az, aki csak azt keresi, hogy hol lenne könnyebb az élet, hol fizetnek többet stb. Ékes példa erre, hogy a fiatalok egy része alig várja, hogy érettségi után kimehessen külföldre, továbbra is tart a „külföldön minden jobb” mítosza. Van, akiknek esetében mára a nemzeti büszkeség is majdhogynem „ciki” dologgá vált, főleg, ha a mai trendeknek megfelelően ahhoz mérjük a dolgot, hogy mit gondolnak rólunk mások, más nemzetek fiataljai a neten keresztül ismert szegmensében (mert ebből nem lehet jól kijönni). Legyünk őszinték a netet használhatjuk arra is, hogy élvezzük - mondjuk - a magyar kultúra, zene, irodalom remekeit, vagy éppen a saját verseinket osszuk meg az ismerőseinkkel, vagy arra, hogy panaszkodjunk, milyen rossz ma Magyarországon élni - a fiatalok ugyanis tőlünk, felnőttektől vesznek példát.

Ami meg a párkapcsolatot és házasságot illeti, ott is számos új lehetőség és kihívás jelent meg. Aki tisztában van az értékekkel és tudja, mit akar, annak a technika lehetőséget nyújt ebben is. Akiknél a párkeresés észrevétlenül összemósódott a social médián és randi appokon keresztül flörtöléssel és alkalmi partnerkereséssel, azoknak az internet pedig - nem meglepő módon - éppen megnehezítheti a pártalálást, a boldog párkapcsolat ápolását.

És hogyan hat mindez a magyar családokra? Nos, egyszerűen szólva, sok szempontból bonyolultabb, nehezebb ma szülőnek lenni, mint korábban volt. Ma már elégtelen az a tudás és eszköztár, amivel szüleink-nagyszüleink egészséges és boldog gyereket neveltek. Még emlékszem, hogy

milyen volt az élet okoseszközök, internet és számítógép nélkül, tehát, rövid idő alatt rengeteget változott a világ és az életünk. A mai fiataloknak továbbra is sok figyelemre és támogatásra, útmutatásra van szükségük, csak hogy a digitális nevelésre minket szülőket nem készített fel senki. Ha nem figyelünk rájuk eléggé, a fenti változások miatt a digitális világ az internet, videójátékok és kütyük vonzó világa egyre több problémát, például állandó konfliktust, veszekedést, tanulmányi, egészségügyi, lelki és nem utolsósorban anyagi problémát okozhat a családokban. Egyre gyakoribb jelenség ugyanis, hogy családok évente százazreket kénytelenek költeni olyan problémák miatt, amelyeknek nagy része megelőzhető lenne. Nézzünk erre pár példát. Ha egy családban az első években a telefont a baba nyugtatására, valójában leszerelésére használják, egy-kettőre figyelem- és viselkedési zavarokba futhatnak bele, amelyek okán csemetéjüket előbb különböző kivizsgálásokra, majd mozgás- és beszédfejlesztésre hordhatják. Iskolás korra már minden negyedik gyereknek szemüvegre van szüksége pl. a túlzott kütyüzés miatt. Egy-két év és az aránytalanul sok értéktelen képernyőidő következtében fellépő tanulmányi gondok miatt évente százazreket költhetnek pusztán magántanárokra, és csak ha nagyon szerencsések, kerülnek el őket a gyermekek lelkét megrázó olyan tartalmak, támadások, zaklatások, amelyek az online térben mindennaposak, vagy azok az életveszélyes netes trendek és kihívások, amelyek miatt kamaszok baleset elszenvetőjévé vagy tudtukon kívül akár bűncselekmény elkövetőjévé is válhatnak.

Mi ebből a tanulság?

A technológia által kinyílt a világ, ami egyszerre lehet áldás és átok is. Rajtunk múlik! Az ölünkbe hullott a korlátlan lehetőség, fel kell nőni hozzá. Kezdetnek fontos nekünk, felnőtteknek is odafigyelnünk arra például, hogy mi mennyi időt, mivel, miért és hogyan töltünk eszközeinken. Tudatosabb felhasználóként ebben is hitelesebb szülők leszünk. Fontos továbbá, hogy a gyermekeinket ne hagyjuk magukra a digitális világ dzsungelében.

Legyenek keretek. Ha lehet, mutassuk meg nekik, hogyan lehet jól használni, vagy velük közösen fedezzük fel a lehetőségeket, tanuljunk együtt és egymástól, emellett beszéljünk velük minél többit. Beszéljünk a digitális világ dolgairól is, mert míg a „mi volt az iskolában?” a legtöbb családban dobogós kérdés a napi szülő-gyerek kommunikációban, közben a gyerekek digitális életét kevés szülő követi figyelemmel, pedig amit ott tapasztalnak, látnak, hallanak, olvasnak, csinálnak, akár ugyanolyan fontos lehet számukra, mint bármi, ami tanórákon történt. És végül, de nem utolsósorban: ha úgy érezzük, hogy ez a világ számunkra idegen, vagy hogy a téma túl nagy falat, akkor használjuk ki a technika adta lehetőséget és keressünk, kérjünk segítséget, mert van bőven.

TÓTH DÁNIEL

Az én szakterületem a digitális világ pszichológiája és a digitális nevelés, ha valaki ebben szeretne segítséget, várjuk szeretettel a Digitális Nevelés Szülői Klub szülőkből és szakemberekből álló közösségében.

<https://www.facebook.com/groups/digitalisneveles>

A „Digitális Nevelés: útikalauz az internet, videójátékok és okoskütyük útvesztőjéhez” c. kétkötetes könyvemet e-book formájában elküldöm bármely oktatási intézménynek, amely ezt igényli. Ezt a hírt bátran továbbíthatjátok gyermekeitek intézménye felé, az intézmények az alábbi linken tudják igényelni az ingyen könyvet:

<https://forms.gle/yaV6bQVkkjGSGk2z8>

NOE-tagok az ország egész területéről kedvezménnyel vehetik igénybe a családi konzultációt és vehetik meg a könyvemet. Erről bővebben a kedvezmények aloldalon találsz információt: <https://noe.hu/kedvezmenyek/>

Számos módon tudok segíteni, bővebb információért látogass el a Digitális Nevelés facebook csoportba vagy a weboldalamra: <https://pszichologuspas.hu/>

Szabad-e locsolni?

A húsvéti locsolkodás az egyik legszebb népszokásunk a magyar kultúrában. Ez a tradíció gazdag történelmi és kulturális örökségünk része és számtalan olyan értéket hordoz magában, amelyeket generációk óta ápolunk és tovább örökítünk. De hogyan élhető és újítható meg ez a hagyomány most, a 21. században?

Családunkban hosszú évekig ugyanaz volt a program húsvét hétfőn. Reggel a fiaim az édesapjukkal együtt frissen vasalt inget öltöttek magukra, szódásszifont és kölnisüveget tettek egy fonott kosárba és elindultak a nagy locsolkodó körútjukra. Meglocsolták a rokonokat, a szomszéd nénit, az óvó- és tanító néniket, ovis és osztálytárs lányokat. A körútból rendszerint estefelé értek haza, megfáradva, de mosolyogva, telve élményekkel és, persze, színes tojásokkal teli kosárral. Aztán a fiúk, ahogy kamaszok lettek, egyre kevesebb helyre mentek, mert sok ismerős család elutazott az ünnepekre, a kortárs közösségben pedig egyre kevésbé volt igény arra, hogy ápolják ezt a hagyományt. És bár egy ideig győzködtem a fiúkat, hogy folytassák ezt a szép szokást, ma már kizárólag családjunk nőtagjai részesülnek ebben a frissítő kiváltságban.

Megtisztítás és megújulás

De honnan is jön ez a hagyomány és milyen fontos szerepet bír a kultúránkban? Bár a húsvéti locsolkodást sokan magyar sajátosságnak tartják, ez a tradíció a pogány időkre nyúlik vissza, amikor a vízzel spriccelés a termékenységet és a megtisztulást szimbolizálta. Néhány megközelítés szerint viszont a locsolkodás leginkább a termékenységarázkodás rítusára vezethető vissza, azaz a hagyomány egy olyan korból ered, amikor az emberek a vízhez két fontos fogalmat csatoltak: a megtisztítást és a megújulást. Persze bibliai magyarázatot is találhatunk a locsolkodás eredetére, mely szerint a Krisztus sírját őrző katonák, akik a feltámadás hírért vitték, úgy csillapították le az ujjongó asszonyokat, hogy lelocsolták őket vízzel. A magyar néphagyományban a húsvét hétfői locsolkodás az öntözés miatti bő termést, a megtisztulást és a termékenységet jelképezi. A húsvéthétfői locsolkodást egyébként sokáig *vízbevető* vagy *vízbehányó*

hétfőnek is hívták, amikor a hagyomány szerint a legények a házasulandó korban lévő lányokat az itatóvályúba, a tóba vagy a folyóba dobták. Ez a szokás idővel vödörös locsolkodásra, később kölnivel való spriccelésre szelídült.

Hagyományok szokás szerint és újratöltve

Az én gyermek- és fiatalkoromat végig kísérte a locsolkodás hagyománya. Szerettem a húsvéthétfőket: a tojásfestős készülődést, a vendégvárás izgalmát, a jó beszélgetéseket, a barátokkal, ismerősökkel közösen eltöltött időt. Sajnos, azt már csak nem olyan régen, felnőttként tudtam meg, hogy a húsvéti locsolkodás hagyományának van egy olyan része is, ami az idők során szinte teljesen feledésbe merült. Ez a húsvéti visszalocsolás. Feljegyzések szerint a 18. században egyes településeken elterjedt szokás volt, hogy a húsvéti ünnep harmadnapján, kedden a lányok locsolták meg a fiúkat, azok legnagyobb örömeire. Ez a számomra új információ teljesen felvillanyozott, számomra azt jelentette, hogy már 300 évvel ezelőtt is volt vágy az akkori fiatalokban, hogy újragondolják a hagyományokat és csavarjanak egyet rajtuk.

Mit adnak nekünk a hagyományaink?

Minden nemzet tradíciói egyszerre kapcsolódnak a múlthoz és a legősibb gyökerekhez, teljesednek ki a jelenben, és jelentik egyúttal a megmaradás zálogát is a jövőbe mutatva. Rajtunk, a nemzetet ma adó embereken múlik, hogy mennyire őrizzük, ápoljuk, és éljük meg a hagyományainkat. Megértjük-e miért maradtak fenn ezek a szokások, miért is olyan fontosak nekünk? Mi a szerepünk abban, hogy fenntartsuk ezeket a hagyományokat, és hogyan tudjuk továbbadni a lángot a következő generációknak? Érdemes volna húsvét közeledtével

VINICZAI ANDREA

átgondolnunk, miként találkozhatnak a mi gyerekeink a népi hagyományainkkal. Miként öröklődik át, illetve hogyan lehet újjáéleszteni vagy legalább egy-egy szeletét megmutatni? Ismerjük-e a jelentést, vagy a formát visszük tovább, netán újra alkotjuk ezeket? Mit jelent mindez az identitásunk szempontjából? Ma még él a húsvéti locsolkodás hagyománya, de csakis rajtunk múlik, meddig. Hiszen ez éppen egy olyan tradíciónk, amely segít fenntartani és erősíteni a közösségi kapcsolatainkat, örömet és vidámságot hoz az emberek életébe, emellett kifejezi a természet szeretetét és tiszteletét. Érdemes megőrizni ezt a hagyományt, hogy továbbra is gazdagítsa és színesítse a húsvétunkat, az életünket és ezt kulturális örökségünket is igazán megélve átadhassuk a következő generációknak.

Hogyan tovább?

Ahogy három évszázaddal ezelőtt megszületett a visszalocsolás, úgy születhet számos más alternatíva is a hagyományos húsvéti szokásaink megélésére, színesítésére és újra-gondolására. Alakítsuk az ünnepet a saját családunkra, és lássuk meg a hagyományban rejlő lehetőségeket, amelyekkel a fiatalabb generációt is meg tudjuk szólítani. De hogyan vágjunk bele?

Teremtsünk közös élményeket! Ha családunkból senki sem szívesen megy locsolni, látogassunk el gyerekeinkkel valamelyik hagyományőrző közösség húsvéti locsolkodó ünnepére. Így a gyerekeink is élőben megtapasztalhatják

a húsvét szellemiségét, ami segíthet megerősíteni számunkra azok fontosságát.

Beszélgessünk a hagyományok jelentőségéről! Meséljünk a gyerekeinknek arról, miért olyan fontosak számunkra a húsvéti hagyományok, és miért szeretnénk, ha ők is ápolnák és tovább vinnék azokat. Meséljünk személyes emlékeinkről és élményeinkről, érezzek, hogy számunkra mit adtak ezek az ünnepek.

Legyenek saját hagyományaink! Teremtsünk saját húsvéti hagyományokat, amelyek beépülnek a családi életbe. Például, készíthetünk húsvéti dekorációkat, festhetünk közösen húsvéti tojást, de jó program lehet a húsvéti locsolóversírás is.

Ötleteljen a kamasz! Vonjuk be a tinédzser gyermekünket is az ötletelésbe! Kérjük ki a véleményét, engedjük, hogy aktívan részt vegyen a családi hagyományok alakításában és megélésében, így tehetjük igazán elkötelezetté.

Csináljunk együtt valami hagyományosat! Menjünk el együtt locsolkodni, vagy vegyünk részt egy húsvéti misén vagy istentiszteleten. Az ilyen közös tevékenységek közelebb hozhatnak egymáshoz és a hagyományokon keresztül erősíthetik családjukon belüli és a nemzetünkhöz való kötődést.

VINICZAI ANDREA
COACH ÉS TRÉNER

A NÖRI bemutatja...

Pákozdi Katonai Emlékpark

A Nemzeti Örökség Intézete a Nagycsaládosok Országos Egyesületével együttműködve azt a célt tűzte ki, hogy múltunk és nemzeti emlékezetünk jelentős helyszínei a családok számára is minél könnyebben elérhetőek legyenek. Jelenleg 85 nemzeti és történelmi emlékhelyünk van, amelyeket ezúton is szeretnénk a nagycsaládosok figyelmébe ajánlani.

Az 1848/49-es szabadságharcra emlékezve most a Pákozdi Katonai Emlékparkot ajánljuk a családok figyelmébe. Az emlékpark 2010-ben nyitotta meg kapuit, és 2013-ban lett nemzeti emlékhely.

A 16 000 m²-nyi területen lévő emlékpark nemcsak az 1848. szeptember 29-i csata emlékét őrzi, célja az elmúlt bő másfél évszázad történelmében a magyar katonai hősiesség bemutatása is.

A pákozdi családi kiránduláshoz bátran választhatunk tömegközlekedési eszközöket is: érkezhetünk autóbusszal, vonattal, beiktathatunk velencei-tavi hajókázást is, de a Katonai Emlékparkot akár kerékpáros túraprogram részeként is meglátogathatjuk. A családok kedvezményes jegyet vásárolhatnak, sőt, a szervezők gondoltak arra az esetre is, ha nagyszülők viszik el az unokáikat Pákozdra: ez esetben az unokáknak kedvezményes, a nagyszülőknek pedig ingyenes belépést biztosítanak.

Az 1848. szeptember 29-én Pákozdtérségében a Habsburg császári-királyi haderő ellen vívott csata a magyar honvédek és nemzetőrök sikerével végződött. A győzelem elsősorban morális hatása miatt vált a magyar honvédelem jelképévé. Pákozdt a Magyar Honvédség központi emlékhelye, amely nemcsak az ütközet áldozatainak állít

emléket, hanem az önkényuralom idején kivégzetteknek is. A Katonai Emlékpark Doni kápolnája a II. világháború magyar hősi halottai, míg a Békefenntartók emlékműve az idegen földön békét fenntartó magyar katonák áldozatvállalása előtt tiszteleg.

A Mészeg-hegyen épült emlékhely legrégebbi eleme egy obelisz, amelyet 1951-ben állított a kommunista pártvezetés – ebben az évben nyilvánították szeptember 29-ét a Néphadsereg napjává. E napon a korszak politikai-ideológiai igényeinek megfelelően lehetett emlékezni a szabadságharc első csatájára, a forradalmi hadsereg megalakulására és első győzelmére. 1992 óta egyébként – az átkeresztelt – Magyar Honvédelem napja május 21., Buda 1849-es bevételének évfordulójának emlékére.

A Katonai Emlékpark Pákozdt – Nemzeti Emlékhely kiállítással, valamint különböző kalandokkal és élményelemekkel várja a látogatókat. A gyerekek számára az interaktív foglalkozások és a szimulációs stratégiai kalandjátékok vonzó programok lehetnek. Jó tudni, hogy egy digitális tárlatvezető alkalmazás is segíti az eligazodást. Mindezekről a <http://www.kempp.hu> weboldalon találunk információkat.

A parkban számos emlékmű, kopjafa és szobor áll. Mindenképpen érdemes megnézni a Mártírok Emlékpontját, ahol szépen faragott oszlopok állítanak emléket gróf Batthyány Lajos miniszterelnöknek és a 13 aradi vértanúnak. Az aradi vértanúk emlékoszlopainak felső részén körbefutó golyó-, illetve sodrott kötél mintázat a kivégzések módjára utal.

A látogatók az első világháború olasz frontján szolgáló katonák életét korabeli felszerelési tárgyakkal berendezett bunkerban képzelhetik el, végighaladhatnak egy második világháborús lövészárkon, találkozhatnak a sorkatonaság tárgyi emlékeivel, megismerkedhetnek a békefenntartás történetével, kipróbálhatják a repülőgép-szimulátort és a lézerharcot. A gyerekeket a katonák által használt akadálypálya kicsinyített mása vagy a Hazafiság Iskolája is várja – ezeknél a programoknál annyi a kötöttség, hogy minimum- és maximum-létszámhoz, illetve alsó vagy felső korhatárhoz igazodva lehet jelentkezni, emiatt gyermekeink ezen iskolai csoporttal tudnak részt venni.

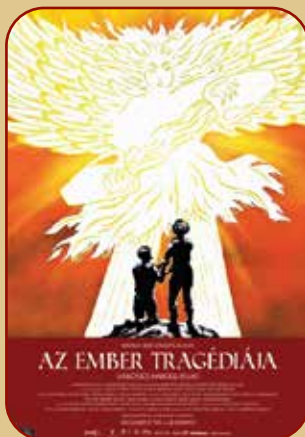
A látogatókat ajándékbolt is várja, a kávézóban pedig finom kávét kortyolgatva lehet gyönyörködni a Velenicei-tó panorámájában.

Nem is marad más hátra, mint hogy szép időt kívánjunk ehhez az izgalmas történelmi kiránduláshoz!

FILMAJÁNLÓ

Legújabb rovatunkban lapszámról lapszáma szeretnénk nektek az aktuális tematikába illő filmeket (esetenként sorozatokat) ajánlani. Ezúttal kizárólag magyar alkotásokat gyűjtöttünk az ezredforduló utáni évekből. Mindeközben izgatottan és nagy reményekkel várjuk Lóth Balázs új filmjét a Most vagy soha!-t, amelynek lapszámunkkal egyidőben lesz a bemutatója, így ajánlani még nem tudjuk, de e film érkezésére is mindenképpen szeretnénk felhívni a figyelmeteket.

Az ember tragédiája (2011.)

Álmában Lucifer, a bukott angyal végigvezeti az emberiség történelmén az ismeretlen, távoli jövőbe.

Az ember tragédiájából – több generáció iskolai kötelező olvasmányából – 2011-ben bemutatott magyar animációs filmet Jankovics Marcell rendezte. A film Madách Imre emblematisz színművének animációs adaptációja. Cselekménye a bibliai teremtéstörténettel kezdődik, főhősei Ádám és Éva, az első emberpár. Miután Isten kiűzte őket a Paradicsomból, az alvó Ádámot

Kincsem (2017.)

beleszeret Klara von Oettingenbe, apja gyilkosának lányába. Vajon mi a fontosabb, a szerelem vagy a bosszú?

Blaskovich Ernő mindenét elvesztette a szabadságharc után. Céltalan, kicsapongó életet él, amikor egy nap megjelenik élete nagy lehetősége, Kincsem, a csodáló, akivel sikert sikerre halmoz az európai lóversenypályákon. Ezzel a sors tálcán kínálja neki az elégtételt, hogy nemes küzdelemben győzze le ősi ellenségét, von Oettingen bárót. Egyre durvuló rivalizálásukat azonban bonyolítja, hogy Ernő menthetetlenül

Terápia (2012-2017. – 3 évad)

zaspár Petra és Tamás keresi fel a rendelőt. Péntekenként pedig András tíz éve nem látott egykori tanárát és mentort, Ágneszt látogatja meg, hogy a saját problémái megoldására kérjen segítséget.

A Terápia a pszichoterápia eddig rejtett világát mutatja meg, a történet középpontjában az ötvenes, sármos pszichológus, András és öt páciense áll. Hétfőnként András régi páciense, a problémásan szexi és szerelmes Laura érkezik a rendelőbe; keddenként az alfahím nagymenő üzletember, Máté keresi fel; szerdánként a sérült, 16 éves tornászlány, Zsófi jön terápiára; csütörtökönként pedig az állandó harcban álló házaspár

Semmelweis (2023.)

sége; és a szent ügy érdekében minden akadályt áthágott, minden szabályt megszegett. Főnöke, a klinika vezetője számára pedig ő volt az élő, kellemetlen lelkiismeret: mert ha Semmelweis doktor elmélete igaz és a szülészorvosok terjesztik a kórt, amelybe annyi szülő nő behalt, akkor ők mindannyian gyilkosok. Semmelweis mellett dolgozott egy szülésznő, aki meglátta benne azt, akit senki más: a szerelemre és megnyugvásra vágyó férfit.

Ma legendaként emlékszünk rá: bátor és tántoríthatatlan, egyszerre tudásvágygal és igazságvágygal teli emberként. Akit nem véletlenül lehetnek így: az anyák megmentője. A saját korában viszont egészen másképp látták. A többi magyar orvos, akivel együtt dolgozott, örültnek hitte. Az osztrák orvosok elviselhetetlenül erőszakosnak tartották: kizárólag egy cél lebegett a szeme előtt, a rábízott anyák élete, egész-

Könyvajánló

Fábrián Janka: Márciusi napló

Mosonyi Karolina 1848 tavaszán egy tipikus tizenéves lány életét éli. Iskolába jár, rajong a színházért, az irodalomért, pletykál a barátnőivel és emiatt olykor bajba is kerül. Karolina naplót is ír, akár csak annak idején édesanyja és nagynénje. Az első szerelem is megérinti ezekben a mozgalmas, lázas napokban, amikor mindenki az újabb párizsi revolúcióról, a pozsonyi diétáról, majd a bécsi forradalomról beszél, és egyre inkább nyilvánvalóvá válik, hogy Pest-Budán sem kell sok a forradalmi szikra kipattanásához. Márpedig ebből Mosonyi Karolina sem akar kimaradni! Ezért megszökik otthonról és elindul a Pilvax kávéházba, mert tudja, hogy a forradalmi ifjúság ott gyülekezik és ott a szerelmét is megtalálhatja. Ami ezután következik, az a fiatal lány életének legnagyobb kalandja és egyúttal az ország történelmének egyik legjelentősebb napja lesz.

Somogyvári Gyula: És mégis élünk – A Rongyos Gárda küzdelmei

Az „És mégis élünk” című regény az 1920-as trianoni békeszerződés utáni forrongó időszakot dolgozza fel, amikor több utólagos határkorrekció is történt. Különösen heves ellenállást váltott ki a magyarok körében az, hogy Nyugat-Magyarországot is el akarták csatolni a háborúban ugyancsak a vesztes oldalon álló Ausztriához. Az országrész megmaradásáért fegyvert fogó emberekből, köztük katonaviselt férfiakkól és fegyveres tapasztalatokkal nem rendelkező civilekből alakult meg a Rongyos Gárda. A valós történelmi tényeken alapuló regény egy válságos, ugyanakkor rendkívül mozgalmas korszaknak állít emléket, miközben a honszeretet és a hazafiság tettekre váltását méltatja.

Kristen A. Jenson: Jó képek – Rossz képek kicsiknek

A pornográf tartalmak világunkban annyira elterjedtek és olyan könnyen hozzáférhetőek, hogy már egészen kisgyermek korban meg kell tanítani a gyermekeket a veszéllyel szembeni viselkedésre. Kristen A. Jenson: Jó képek – rossz képek című könyvei a gyermekeket a szülők bevonásával megtanítják a pornográfia veszélyével szembeni helyes viselkedésre. A Szent II. János Pál Intézet gondozásában megjelenő, oktatásra szánt könyvet 3-7 év közötti gyermekeknek és szüleiknek ajánljuk.

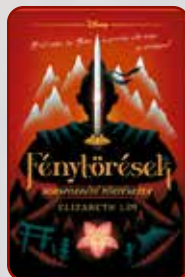
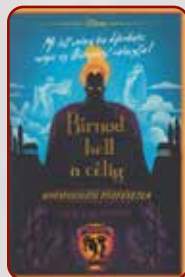

Bakóczy Sára: Crescence – Széchenyi menyasszonya

Mindazok számára, akik nem egy konkrét történelmi korszak elmélyült kutatói, annak kiemelkedő alakjai gyakran csak a tankönyvekből megismert, nem teljesen emberi léptékű személyiségek. Így van ez Széchenyi István, a „legnagyobb magyar” esetében is. Nem szabad azonban megelégednünk arról, hogy legnagyobb nemzeti hőseink is csak emberek voltak a maguk gyarlóságaival, vágyaival, botlásaival és hétköznapi életével. Bakóczy Sára legújabb regénye Seilern-Aspang Crescence grófnő életének egy meghatározó szakaszán keresztül mutatja be második férjének, Széchenyi Istvánnak az emberi, esendő oldalát is.

Disney – Sorsfordító történetek

Rendhagyó módon ezúttal egy egész könyvsorozatot ajánlunk. A Disney-mesék generációk óta szerves részei a gyerekek életének. Walt Disney olyan világot hozott létre, amely egyszerre tanítja és szórakoztatja is a fiatalokat. A Sorsfordító történetek alapját a klasszikus Disney-mesék adják, egyes részeit a *mi lett volna, ha?* kérdés köti össze. Mi lett volna, ha Herkules mégis az Olümposzt választja? Mi lett volna, ha a Gonosz Királynő a herceget mérgezi meg? Mi lett volna, ha Hamupipóke sosem próbálja fel az üvegcipellőt? Mi lett volna, ha nem Aladdin lesz a dzsinn gazdája? A könyvsorozat élvezetes kikapcsolódást nyújt azoknak a gyerekeknek is, akik már cikinek érzik a hagyományos Disney-filmek nézését.

Magyar termelők kedvezményei

Behring Manufaktúra

Cím: 8220 Baltonalmádi, Kazinczy u.8.

Érdeklődni: +36209460724

Weboldal: <https://behring.hu/>

A kedvezmény mértéke: 10%

Megjegyzés: Minden termékünk 10% kedvezményt adunk!

Bemutakozás: A Behring család három generáció óta, 1946-tól gyárt növényolajakat. Mára a hagyományos

hidegen sajtolt napraforgómagolaj mellett fűszerolajakat is készítenek sós-fokhagymás, chilis, rozmaringos ízesítéssel. A hidegen sajtolás és a sűrített levegővel történő, lassú szűrés érintetlenül hagyja a magok vitamin- és ásványianyag tartalmát. Prémium olajainkat kiváló minőségű magyar alapanyagokból vegyi eljárások nélkül csak préseléssel és szűréssel készítjük. A napraforgó eredeti, telt íze jól harmonizál a felhasznált fűszerekkel. Sütéshez, főzéshez, pácoláshoz, salátákhoz egyaránt tökéletes választás.

Lánytesók

Cím: 6400 Kiskunhalas, Dózsa Gy. u. 2.

Érdeklődni: +36 20 277 4050

Weboldal: <https://www.lanytesok.hu>

A kedvezmény mértéke: 10%

Megjegyzés: Minden rendeléskor 10% kedvezményt biztosítunk bármely termékünk vásárlása esetén a végösszegeből, nincs rendelési minimum.

A kuponkódot regisztráció után kérésre e-mailben küldjük meg a kedves vásárlónak.

Bemutakozás: A lánytesók mint vállalkozás egyik alapelképzelése, hogy miként adjuk át a tudást gyermekeinknek, pontosabban három lánytesóknak ebben a rohanó világban, továbbá hogy bemutassuk, hogyan lehet ínycsiklandó ételeket, italokat készíteni hagyományos módon, elhagyva a nagy ipari technológiákat, és hogy újra felidézük az emberekben a régi, szeretett ízeket úgy, hogy azok minden tekintetben megfeleljenek a mai kor elvárásainak is.

Saját családi recept alapján készített termékeink kis üzemben, kistermelőként, kézműves technikával készülnek, nagyon fontos szempontunk a kézműves technológia megtartása.

DORARTGLASS

Cím: 2120 Dunakeszi, Levente utca 11.

Érdeklődni: +36702032430

Weboldal: <http://www.facebook.com/DORARTGLASS>

A kedvezmény mértéke: 10%

Megjegyzés: a 10% kedvezményt a megvásárolni kívánt termék árából érvényesítjük.

Bemutakozás: napsütéses napot minden NOE-tagnak és a hazai kézműves termékek szerelmeseinek. DORARTGLASS néven elkötelezett üvegfestő-ólomüvegezőként dolgozom vevőim örömeire. 21 éve a három generációs ólomüvegező Kopp dinasztia szárnyai alatt tanultam meg a díszüveges szakmát, Tiffany technikával készítem egyedi lakberendezési üvegeimet. Szeretettel és elhivatottsággal várom egyedi elképzeléseiket, megrendeléseiket. Profilom: bejárati ajtók, konyhaszekrényüvegek, üvegszámolós órák, faliképek, lámpák, lámpások, mécsesek, tükrök, dobozok, üveg ékszerek, álomfogók, szélcsengők, hűtőmágnesek, ajándéktárgyak, lógó díszek. Továbbá Tiffany üvegek és templomi üvegek javításával és tisztításával is foglalkozom.

Szeressen örömet szeretteinek egy helyi kézműves alkotó szeretetteljes alkotásaival, 10% kedvezménnyel! DORARTGLASS

Gabi - Csabi kalandjai mesekönyv webshop

Cím: 6782 Mórahalom, Kissori út 69.

Érdeklődni: +36205356627

Weboldal: <https://gabicsabi.hu/webshop>

A kedvezmény mértéke: 30%

Megjegyzés: 30% az eredeti árból a következő termékre:

„Gabi - Csabi ajándécsomag: könyv, színező, könyvjelző, matrica”

A csomag tartalma:

- Gabi - Csabi kalandjai: A nyaralás, mesekönyv (2.990 Ft)
- Gabi - Csabi kalandjai: A színező, kifestőkönyv (990 Ft)
- Gabi - Csabi matricacsomag, 16 matricával (690 Ft)
- Gabi - Csabi mesés könyvjelző, idézettel (390 Ft)

Eredeti ár: 5.060 Ft **(Akciós ár: 3.990 Ft)**

NOE kedvezmény: „NOE30” kuponkód használatával: 3.542 Ft

Bemutakozás: Ismerd meg Te is Gabit és Csabit, a fiatal testvérpárt, akik éppen egy izgalmas nyaraláson vesznek részt. Velük együtt élhetitek át a hosszú utazás izgalmát, együtt piknikezhettek velük egy patak partján, de azt is megtudhatjátok, milyen íze van a denevértetnek. Közben mesélnek nektek testvéri szeretetről, barátságról és gyerekkori szerelemről is. Fogadjátok szeretettel Gabi és Csabi történeteit, amelyeknek mindegyike egy-egy valóban megtörtént gyerekkori kalandot elevenít fel.

A kedvezmény a Gabi-Csabi kalandjai mesekönyv, színező, könyvjelző és matricacsomag együttes megvásárlása esetén 30%-ot biztosít az eredeti vételárból! Ehhez az akciós: „Gabi - Csabi ajándécsomag: könyv, színező, könyvjelző, matrica” terméket kell a kosárba helyezni a <https://gabicsabi.hu/webshop> oldalon.

Magyar Egyedi Termékek boltja (D-MET)

Cím: 9400 Sopron, Torna u. 8.

Érdeklődni: +36306138925

Weboldal: <https://www.facebook.com/dmet.sopron>

A kedvezmény mértéke: 5%

Megjegyzés: érvényes NOE-kártya felmutatása esetén 5% kedvezményt adunk a vásárlás végösszegeből.

Magyar Egyedi Termékek boltja - GT Sportcipő márkabolt és ajándékbolt

DoriNita Családi Farm

Cím: 8060 Mór-Felsődobos, Móri utca 15.

Érdeklődni: +36209804090

A kedvezmény mértéke: 10%

Megjegyzés: a kedvezmény minden termékünkre és szolgáltatásunkra vonatkozik.

Bemutakozás: a DoriNita Családi Farm kapuit 2022 nyarán nyitottuk meg látogatók előtt, azonban még tartanak a kialakítás munkálatai. Közel 200 állatunk van: kecskék, birkák, szarvasmarhák, lovak, minilovak, csacsi, törpekenyűg, szárnyasok. Háztáji termékeket készítünk, értékesítünk: tejtermékeket, hústermékeket, szörpöket, lekvárokat, zakuszkát. Fogadjunk családokat, csoportokat előre egyeztetett időpontban, étkezést tudunk biztosítani, igény szerint sajtkészítő workshopot, csapatépítő disznóvágást, nyáron táborokat szervezünk. Belépőjegyet nem szedünk, a helyszínen becsületkassza működik, lehetőség van állatainkat a helyszínen megvásárolható Farm csemegével etetni.

Forradalmi ételeink

JÓKAI BABLEVES

Eredete

A legendák szerint Jókai – egyszer Balatonfüreden tartózkodva – egyik kedvenc ételét, bablevest rendelt, amit egyébként édesanyja is és felesége, Laborfalvi Róza is sokszor elkészített a számára. Ebben az időszakban a magyar konyhaművészetet az osztrákok által készített, zsíron enyhén pirított hagyma és a fűszerpaprika felhasználása forradalmasította. A legenda szerint az ott malackörömmel és paprikás rántással készült bableves annyira ízlett neki, hogy azontúl csak az így készült bablevest volt hajlandó megenni otthonában is. A később róla elnevezett eredeti étel, a „füstölt malacköröm babba főzve” receptje akkor még nem tartalmazott sem zöldséget, sem csipetkét, sem pedig csülköt, különlegességét a nagyszemű lóbab, a sűrű, paprikás rántás és a levesben kocsonyássá főtt füstölt disznóköröm képezte. Jókai „A köszívű ember fiai” című regényében „angyalbakancsnak” nevezte, mivel a malac csülkén rajta hagyták a körömöt is.

Hozzávalók (4 személyre)

- 25 dkg fehérbab
- 3-4 füstölt disznóköröm
- 1-2 fej vöröshagyma
- 3 cikk fokhagyma
- 1 dl paradicsomlé
- 2 szál sárgarépa
- 1 szál fehérrépa
- 2 evőkanál zsír
- 2 evőkanál liszt
- só
- fűszerpaprika

Elkészítés

Előző este beáztatjuk a fehér szárazbabot. Másnap a hagymákat megpucoljuk, apróra vágjuk és zsíron üvegesre dinszteljük. Félrehúzzuk, beletesszük a megmosott disznókörömet, megsózzuk és felöntjük a paradicsomlével meg vízzel. Lassú tűzön főzzük, míg a körömök fépuhára nem főnek. Ekkor beletesszük a babot, a felkarikázott répákat és puhára főzzük. A lisztet világosra pirítjuk, megszórjuk a fűszerpaprikával, felöntjük hideg vízzel és csomómentesre kavargatjuk, majd berántjuk vele a levest.

A nők legnagyobb dicsősége
az anyaság.

A gyermek áldás!

TÁRSADALMI CÉLÚ HIRDETÉS
Anya-Ország Alapítvány
www.anya-oroszag.hu

PETŐFI-ROSTÉLYOS BURGONYALÁNGOSSAL

Eredete

Örök rejtély, miért Petőfiről kapta a nevét ez a gazdag húsetételünk. Bár, Petőfi gyermekkorában akár kóstolhatta is volna a rostélyosnak ezt a később őróla elnevezett változatát, hiszen édesapja mézáros volt, míg édesanyja – szlovák származású lévén – készíthetett hagyományos burgonyalángost. Azonban nincsenek információink arról, hogy Petőfi valaha is evett volna ilyen. Híres költőnk inkább ismerte az éhezést, mint a jóllakottságot, és talán az utókor ezzel a névadással kívánta kárpótolni az elmaradt élvezetekért, ahogy azt Szakál László „Híres emberek híres receptjei” című művében találgatja.

Mindenesetre a szlovák konyha gazdag ízvilága és a magyar rostélyos remek összhangot alkot.

Hozzávalók a rostélyoshoz (4 személyre)

- 4 szelet rostélyos
- 1 evőkanál zsír
- 4 db vastagabb szalonnaszelet (pl. füstölt kolozsvári szalonnából)
- 3 közepes fej vöröshagyma
- 2 közepes gerezd fokhagyma
- 1 db zöldpaprika
- 1 db paradicsom
- 2 evőkanál sűrű paradicsomlé
- 2 evőkanál liszt
- 2 kiskanál őrölt pirospaprika
- fél mokkáskanál őrölt köménymag
- fél mokkáskanál morzsolt majoránna
- szemes bors mozsárban összetörve
- 2 mokkáskanál só

Elkészítés

A rostélyoszeleteket sózzuk, borsozzuk, lisztben megforgatjuk. A szalonnát kakastaréj-szerűen bevagdossuk.

Egy mélyebb serpenyőben megmelegítjük a zsírt. A szalonnaszeleteket megpirítjuk benne, aztán tálra szedjük, félretesszük. A rostélyoszeleteket lisztbe forgatjuk, majd a szalonna után visszamaradt zsírdeákban mindkét oldalon hirtelen pirosra sütjük. Kivesszük a serpenyőből és egy nagy lábosba tesszük át. A hússütés után visszamaradó zsírdeákba beleszórjuk az apró kockákra vágott hagymát, az összezúzott vagy lereszelt fokhagymát, a kimagozott paprikát, a félbevágott és szintén kimagozott paradicsomot, a paradicsomlé és a fűszereket. Állandóan kevergetve kb. 3-4 percig pirítjuk, aztán felöntjük egy pohárnyi vízzel és a hússzeletekre borítjuk. A mártáshoz annyi vizet adunk még, hogy ellepje a húsokat. Ha kell, a mártást utanasózzuk. A fazekat lefedjük és a húst puhára pároljuk. (Ha kell, a főzés közben elpárolgó vizet apránként pótoljuk.) A hússzeleteket a mártással leöntve, burgonyafánkkel körítve és a sült szalonnaszeletekkel megkoronázva tálaljuk.

Hozzávalók a burgonyalángoshoz

- 40 dkg főtt krumpli
- 40 dkg liszt
- 1 púpozott teáskanál só
- 2 tojássárgája
- 5 g szárított élesztő
- 1 evőkanál cukor
- kb. 1,5 dl tej vagy víz
- olaj a sütéshez

Elkészítés

A fánk hozzávalóit összedolgozzuk és kidagasztjuk. Meleg helyen hagyjuk duplájára kelni, majd lisztezett deszkán ujjnyi vastagságúra nyújtjuk, pogácsaszaggatóval kiszúrjuk, majd miután a fánkokat hagytuk még egy kis ideig kelni, bő forró olajban kisütjük. Papírtörlőre szedjük, majd a rostélyossal tálaljuk.

LINZER

Eredete

A linzer eredetéről többféle história is fellelhető. Az egyik szerint az első fennmaradt linzertorta receptet 1635-ben jegyezték le. A 19. században pedig Ausztia Linz városában egész iparág épült a közkedvelt édesség gyártására, így terjedt el a sütemény linzer elnevezése.

Más források szerint azonban a linzer egy tradicionális magyar édesség, melynek története a Budapest szívében rejtőző Ruszwurm cukrászdában kezdődött a 19. század derekán. A legenda szerint az üzlet irányítását 1846-ban vette át Müller Antal, akire később a „cukrászat szabadságharcosa” nevet aggatták. Müller a világi fegyverletét után fogságba esett. Ott ismerkedett meg Linzer Rudolf budai fiskálissal és '48-as főhadnaggal. A fogságból való szabadulása után pedig Linzer Rudolf tiszteletére nevezte el süteményét linzernek.

Akárhonnan származik is ez a finom édesség, minden magyar számára megkerülhetetlen desszertté vált.

Hozzávalók

- 30 dkg liszt
- 20 dkg vaj
- 1 db tojássárgája
- 10 dkg porcukor
- 0,5 darab citrom reszelt héja
- lekvár a töltéshez

Elkészítés

A hozzávalókat (a lekvár kivételével) összegyűrjük, hogy kemény tésztát kapjunk, majd minimum 2 órán át hűtőben pihentetjük. A 2 óra elteltével tésztánkat lisztezett felületen körülbelül 0,5 cm vastagságúra nyújtjuk és süteményszaggatóval formákat vágunk belőle. Minden 2. forma közepét kilyukasztjuk. A kiszaggatott formákat sütőpapírral bélelt tepsibe helyezük, majd 170°-on körülbelül 20 perc alatt készre sütjük. Amikor kihűlt, egy-egy lyukas és nem lyukas darabot gyümölcslekvárral összeragasztunk. Ezután érdemes 2-3 napig állni hagyni a süteményt, hogy kellően megpuhuljon. Tálalás előtt a tetejét porcukorral meghinthetjük.

KOSSUTH KIFLI

Eredete

Ez a könnyed, félhold alakú citromos piskóta, melynek tetejét, mandulával, dióval vagy alkalmanként mákkal hintik meg, egy ősmarketinges fogásnak köszönheti nevét. Története a reformkori Pozsonyba vezet minket vissza, ahol akkoriban az országgyűlés ülésezett. A politikusok, köztük Kossuth Lajos az ülések után, előszeretettel tértek be a kedvenc helyükként híressé vált Vasforrás (más források szerint Zöldfa) nevet viselő vendéglőbe. A vendéglő tulajdonosa, Palgyulai Jakab alkotta meg ezt a könnyed édességet, mely a legenda szerint Kossuth nagy kedvencévé vált. Mikor pedig az egész ország megismerte Kossuth Lajos nevét, Palgyulai egy ravasz marketingfogással Kossuth-kifli névre keresztelte süteményét. A terve jól működött, hiszen piskótája nem csupán a reformkor egyik legkedveltebb desszertjévé vált, de napjainkban is előszeretettel fogyasztjuk határainkon innen és túl.

Hozzávalók

- 20 dkg finomliszt
- 20 dkg cukor
- 20 dkg vaj
- 4 db tojás
- fél csomag sütőpor
- 0,5 db citrom reszelt héja
- 10 dkg durvára darált dió vagy mandula

Elkészítés

A tojásokat szétválasztjuk, a tojásfehérjét kemény habbá verjük, majd félretesszük. Keverőtálba öntjük a tojássárgákat és a cukorral habosítani kezdjük. Miután kifehéredett, hozzáadjuk a vajat és tovább habosítjuk. Egy fél citrom reszelt héját jól elkeverünk benne. Ezután hozzáadjuk a sütőporral elkevert lisztet, majd összedolgozzuk. A sűrű masszához adunk egy kevés felvert tojásfehérjehabot, ezzel lazítjuk az állagát. Végül a maradék habot is óvatosan beleforgatjuk a tésztába. A masszát sütőpapírral bélelt tepsibe öntjük, egyenletesen elterítjük. A tetejére 10 dkg durvára darált diót szórunk. Előmelegített 180 fokos sütőben alsó-felső sütésmódon kb. 20 percig sütjük, azután hagyjuk kihűlni, majd nagyméretű pogácsaszaggatóval félhold alakú szeletekre vágjuk.

KAPROS-TÚRÓS LEPÉNY

Jókai és a kaposlepeny

Jókai Mór nemcsak kiváló író volt, hanem minden bizonynyal igazi ínyenc is. 1862. július 6-án a Vasárnapi Újság 27-ik számának hasábjain Kakas Márton álnéven publikálta „Nemzeti elegeink” című cikkét. Ebben írja:

„Napjaink feladata minden téren összegyűjteni azt, a mi sajátunk, a mi nemzeti életünk alakító része: népünk költészete, dallamai, viselete. (...) Majd minden vidéknek van ily kedvenc elege, a mit csak ott tudnak jól készíteni, a mi után a külföldre jutott magyar ember visszasohajtozik; és a mik valóban nekünk valók, és jó izüek.”

Ezt követően fel is sorolja 36 nemzeti eledelünket. Listájának 34. helyén szerepel a kaposlepeny. Egyúttal felhívást is intéz a magyar hölgyekhez, hogy az eredeti magyar ételek receptjeit küldjék be a Vasárnapi Újsághoz, hogy összegyűjtve őket kiadhasa „Valódi magyar szakácsnék könyve” cím alatt. „Hadd legyen valahára egy művem, a miről hálásan emlegessen meg a késő utókor.” zárja felhívását az író.

Hozzávalók a tésztához

- 30 dkg liszt
- 1 db tojás
- 1,5 dkg friss élesztő
- 5 dkg olvasztott vaj
- 6 dkg kristálycukor

- 1,5-2 dl tej
- 1 csipet só

Hozzávalók a feltéthez

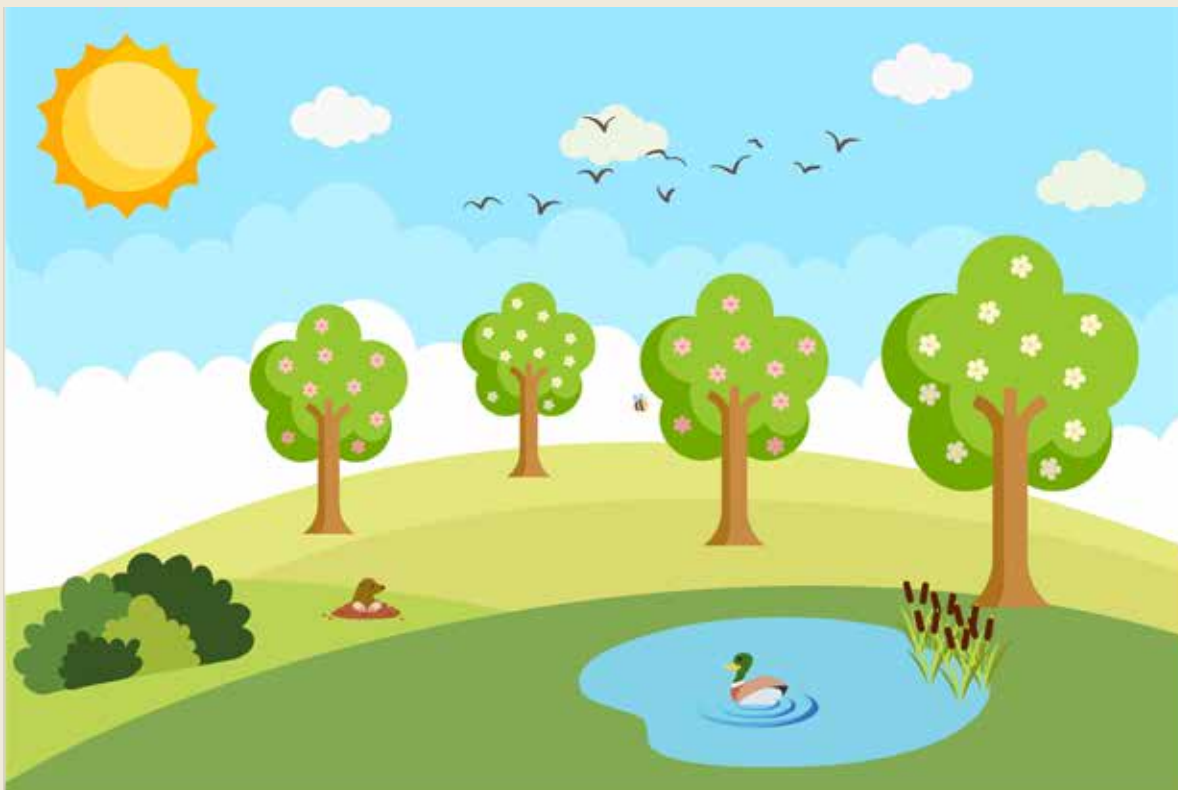
- 50 dkg rögös túró villával áttörve
- 1 csipet só
- 2 egész tojás
- 2 tojásfehérje
- szárított vagy friss kapor ízlés szerint
- 4 evőkanál búzadara
- 4 evőkanál porcukor
- 2 dl tejföl

Elkészítés

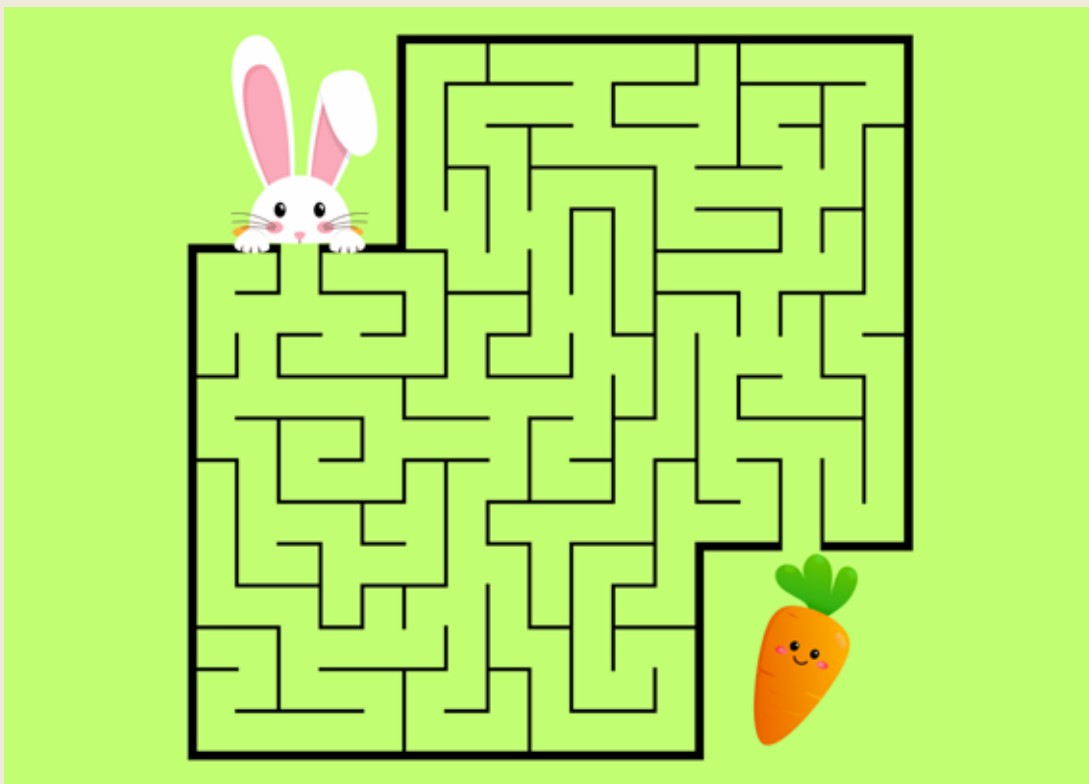
Az élesztőt felfuttatjuk a cukros tejben. Összegyúrjuk a lisztet, a tojássárgáját, a sót, az olvasztott vajat és a felfuttatott élesztőt, majd letakarva, meleg helyen fél órát kelni hagyjuk. A töltelékhez összekeverjük a túrót, a tojássárgáját, a búzadarát, a sót, a tejfölt, a felaprított kaporot és a cukrot. A tojásfehérjéből kemény habot verünk, majd óvatos mozdulatokkal a túrókrémbe forgatjuk. A megkelt tésztát 1 cm vastagra nyújtjuk, sütőpapírral bélelt 30x20 cm-es tepsibe tesszük, majd egyenletesen rákenjük a túrós töltelékét. 180 fokra előmelegített sütőben kb. 30 perc alatt megsütjük, amiből az első 10 perc légkeveréses.

Megtalálod a 10 különbséget a két kép között?

Segíts a nyuszinak megtalálni a répához vezető utat!

Karikázd be azt az állatot, amelyik nem illik a sorba!

12 forradalmi szót rejt a táblázat. Megtalálod mindet?

O	L	M	S	P	R	T	H	L	I	G	É	E	T
K	T	A	T	Z	Á	S	Z	L	Ó	T	E	A	R
H	Á	K	R	A	V	D	O	I	R	M	F	C	A
C	N	K	U	M	Á	R	C	I	U	S	G	L	V
A	C	E	C	Ú	E	S	Á	R	N	X	P	R	F
X	S	X	C	Z	R	É	G	A	L	A	T	Á	O
Z	I	G	A	E	E	O	I	I	N	O	A	Ű	R
E	C	A	J	U	B	N	H	E	Z	K	V	T	R
A	S	C	S	M	L	Y	V	K	A	T	A	Ö	A
T	Z	E	B	R	Y	T	A	L	X	Ó	S	K	D
E	Á	H	D	M	E	D	Á	K	N	B	Z	A	A
N	T	A	P	E	T	Ő	F	I	Y	E	Z	C	L
E	M	R	U	R	I	S	C	H	O	R	M	A	O
M	Z	I	T	C	L	T	A	K	M	É	A	R	M
Z	Ó	S	E	N	O	V	E	M	D	E	G	D	V
E	T	N	K	O	K	Á	R	D	A	A	Y	O	D
T	É	Y	F	S	N	T	L	I	A	F	A	N	K
C	F	P	I	L	V	A	X	Ö	Á	N	R	I	Ő

**FORRADALOM, KOKÁRDA, MAGYAR,
MÁRCIUS, MÚZEUM, NEMZET, NYOMDA,
PETŐFI, PILVAX, TÁNCSCICS, TAVASZ,
ZÁSZLÓ**

HÚSVÉTI LOCSOLÓVERSEK

Korán reggel útra keltem,
Se nem ittam, se nem ettem.
Tarisznya húzza a vállam,
Térdig kopott már a lábam.
Bejártam a fél világot,
Láttam sok-sok szép virágot.
A legszebbre most találtam,
Hogy öntözzem, alig vártam.

Rózsa, rózsza szép virágszál,
Szálló szélben hajladozzál.
Napsütésben nyiladozzál,
Meglocsolak, illatozzál.

Messze földön jártam,
Szép harmatos reggel,
Aranytündér kútvizéből
Vizet merítettem.
Aranytündér kútvizével
Öntözgetni járok,
Olyan szagos, mint a rózsza,
Gyertek ti is, lányok!

Kinyílt az ibolya húsvét hajnalára,
Csepegjél, rózsavíz erre a kislányra.
Rózsavíztől, majd meglátod,
szép és ügyes leszel,
Ugye, kislány, a zsebembe
piros tojást teszel?

Fakadó rügy, szellő hozta,
Madár szállt az ablakunkra,
Nagy vidáman azt dalolta,
Itt nyílik a legszebb rózsza.
Jó szagú a rózsavízem,
Eljöttem, hogy megöntözzem.
Nesze, nesze, rózsaszál,
Soha el ne hervadjál!

Kelj föl párnáidról szép ibolyavirág.
Nézz ki az ablakon milyen szép a világ.
Megöntözlek szépen, az ég harmatával,
Teljék a tarisznya szép piros tojással.

Jó reggelt, jó reggelt,
Kedves liliomszál,
Megöntözlek rózsavízzel,
Hogy ne hervadozzál.

Kerek erdőn jártam,
Piros tojást láttam,
Bárány húzta rengő kocsin,
Mindjárt ideszálltam.

Tessék hát rózsavíz,
Gyöngyöm, gyöngyvirágom.
Hol a tojás, piros tojás?
Tarisznyámba várom!

Pompás húsvéti pomponok

A pomponkészítés, külső szemmel talán bonyolultnak tűnhet, a valóságban azonban pofonegyszerű. Egy kevés szülői segítséggel egészen kicsi gyermekeink is el tudják készíteni. Azt pedig saját tapasztalatból tudom, hogy óvodáskorú gyermekként micsoda büszkeség megalkotni életed első pomponját, különösen akkor, ha az személyre szabott. Ugyanis mind a méret, mind a szín egyéni preferenciáink szerint alakítható. A szívárvány bármely színében pompázhat, sőt, lehet tarka is, a haladók pedig akár csillámszákkal is feldobhatják. A pompon felhasználási módja is igazán szerteágazó: az egyszerű játéktól kezdve a legkülönbözőbb dekorációs elemek készíthetők el belőle. Húsvétra hangolódva, szeretnénk megosztani Veletek a pompon felhasználásának néhány igazán kreatív módját.

Pompon

Hozzávalók:

- olló
- kartonpapír
- körző
- fonal

Elkészítés (1. módszer):

1. A kartonpapírra rajzoljunk 2 nagyobb sugarú kört a körző segítségével, majd vágjuk ki. Ezután mind a két kör belsőjébe rajzoljunk 2 kisebb sugarú kört és azokat is vágjuk ki. A pomponunk kész méretét a belső és a külső kör sugara közötti távolság határozza meg.
2. A két kartonpapír sablont összefogva, a képen látható módon kezdjük el körbetekerni a fonallal.
3. Amikor körbeértünk, az olló egyik pengéjét a két sablon között vezetve körben vágjuk végig a fonalat.
4. Mindkét irányban egyenlő távolságra, óvatosan kezdjük széthúzni a két sablont. Vigyázzunk, nehogy a feltekert fonal kicsússzon. Ha már elég helyünk van hozzá, egy kis darab fonallal többször tekerjük át a feltekert fonal közepét, majd erős, szoros csomóval rögzítsük az átkötést.
5. Végül húzzuk szét a sablonokat és örüljünk az eredménynek.

Elkészítés (2. módszer):

Egy a pompon szálainak hosszához szükséges átmérőjű kemény hengerre – pl. faorsóra, csődarabra, egyenes falú magas pohárra - hosszában fektessük végig azt a fonalat, amellyel majd késre összecsomózzuk a pompont. Ezután tekerjük fel a hengerre jó sokszor a pomponra szánt fonalat, utána a henger egyik hosszanti oldalán vágjuk fel a fonalhalmot, amit az alattuk hosszában felfektetett fonállal jó szorosan összecsomózzva összekötünk. Ha ezt az összekötő fonalat elég hosszúvá hagyjuk, akkor a pomponunkat a helyére hosszan lógó díszként varrhatjuk, illetve erősíthetjük fel.

(kép forrása: burda.hu)

Nyuszis füzér

Hozzávalók:

- 3 db nagyobb, és 2 db kisebb pompon (fehér színű)
- madzag
- nagy lyukú tű
- rózsaszín filctoll
- rózsaszín és fehér habpapír
- olló, ragasztó/ragasztópisztoly

Elkészítés:

A habpapírból vágunk ki 3 pár fület, majd ragasszuk a 3 nagyobb pomponhoz. Ezután a filctollal rajzolunk egy-egy apró szívécskét a pomponokra (ezek lesznek a nyuszik orrai). A zsinórból vágunk le egy körülbelül 1 m hosszú darabot (ez a

pomponok nagyságának függvényében változhat), fűzzük át a nagylyukú tűn, majd - mintha csak gyöngyöt fűznénk - vezessük át a zsinórt a pomponok közepén, minden nagyobb után egy kisebb pompon következzen. Amennyiben nincs megfelelő tűnk, ragasztópisztolyt is használhatunk a rögzítéshez.

FORGÁCS LAURA

Tükörtojásfa

Hozzávalók:

- fehér kartonpapír vagy vastagabb rajzlap
- filctoll/színesceruza/zsírkréta
- madzag
- olló, ragasztó
- citromsárga pompon (annyi db, ahány tojást készíteni szeretnénk)

Elkészítés:

A papírból vágjunk ki két db azonos méretű tojásformát. A két tojásforma 1-1 oldalát tetszőlegesen díszítsük (fontos, hogy a tükörtojás hatás csak akkor érvényesül, ha a fehér háttér megmarad, a fehér szín dominál). Ezután a madzagból vágjunk le egy kb. 10 cm-es darabot és félbehajtva ragasszuk az egyik tojás hátuljához, majd a két tojást ragasszuk össze a hátlapjuknál. Végezetül vágjunk a tojás közepébe egy akkora lyukat, hogy a pompont éppen bele tudjuk helyezni anélkül, hogy kiesne.

Nyuszi dísz

Hozzávalók:

- pompon
- alkoholos filc
- zsenília drót
- fagyöngy
- fonal és tű

Elkészítés:

A fagyöngyre tetszőlegesen rajzoljuk meg a nyuszi arcát. Ezt követően a zsenília drótból formázzunk „M” alakot, majd az alját összenyomva, a képen átható módon rögzítsük a nyúl fejéhez ragasztópisztollyal, ügyelve arra, hogy a fagyöngy lyuka átjárható maradjon. Végül vegyük elő a pompont, a tű segítségével a közepén vezessünk át rajta egy kettéhajtott fonalat, majd ugyanezt vezessük át a fagyöngyön is. Ha jól dolgoztunk, a fonal két végét összekötve, el is készült a díszünk.

Húsvéti ajtódísz

Hozzávalók:

- pompon (sok darab)
- keményebb papír
- fehér és rózsaszín habpapír
- olló, ragasztó
- szalag

Elkészítés:

A papírból vágjunk ki egy kb. akkora átmérőjű kört, amekkora ajtódísz szeretnénk készíteni. A körnek vágjuk ki a közepét, majd kezdjük el hozzáragasztani a pomponokat mindaddig, amíg körbe nem érünk és a papír alapunkból már nem látszik semmi. Ezt követően a habpapírból vágjuk ki és alakítsuk ki a nyuszi fülét a képen látható módon, majd ezt is ragasszuk a papíralap hátuljához. Végezetül egy darab szalagot hajtsunk félbe, majd azt is ragasszuk az alap hátuljához, ezzel el is készült az egyszerű, de nagyszerű húsvéti ajtódíszünk.

Henye Huba és a tokaji aszú legendája

Történt az Úr 1564. esztendejében Tarcalon, hogy egy egyszerű parasztlegény, név szerint Henye Huba a véletlen folytán olyan felfedezést tett, ami meghatározta az egész Tokaj-Hegyalja vidékének jövőjét.

Akkoriban adományozta I. Ferdinánd királyunk a Serédy főúri családnak a Hegyalján lévő Nyulas szőlő egy részét, amit aztán napszámosokkal műveltetett meg a főúr, Serédy Benedek.

A környék lakossága főleg földművelésből élt, ezért aztán mikor az uraság napszámosokat toborzott, megmozdult a környéken minden valamirevaló férfiember. Meghallotta ezt a tarcali Henyéné Piros Rozália is, akinek volt egy mamlasz fia, Huba. Már csak kettecskén éldegéltek egy ütött-kopott kis viskóban, és jól jött volna az a napszámos bér a napi betevőhöz. Nem véletlenül kapták azonban ezt a családi nevet, hiszen akkoriban még

amolyan beszédes neveket aggattak az emberekre, s a henyélés valóban nem állt messze a mi Hubánktól sem.

– Lódulj, fiam, ki a Nyulas szőlőbe, szüretre hív a gazda! – noszogatta fiát Róza mama.

– Ugyan, édesanyám, ki vigyáz akkor a portára, ha én távol leszek? – próbálta hárítani Huba a munka gondolatát is.

– Nincs itt mire vigyázni édes fiam, hiszen már az utolsó öreg tyúkot is megfőztem vasárnap ebédre. El is tartott két napig, mire megettük, olyan rágós volt a húsa.

Huba a henyélésnél csak a hasát szerette jobban, így aztán az üres kondér láttán megfordult benne a gondolat, és kénytelen-kelletlen jelentkezett az uraságnál szőlőt szüretelni. A gazda fel is vette, hisz keménykötésű legénynek tűnt. Kiadta Hubának, melyik területet kell leszüretelnie szeptember havának utolsó hetében. Adott is neki némi előleget elemózsiára, hogy jobban bírja a nehéz fizikai munkát. Na most ez a lóköttő amint megtömte a hasát, máris nem volt olyan sürgős a munka. Meglátott egy szemrevaló menyecskét a szőlőben, és rögvést elkezdett neki udvarolni.

– Mézesház jó napot a kisasszonynak! – szólított meg egy aranyhajú napszámos lányt a szőlőben.

– Jó nap annak, aki csak a lábát lógatja, mint kelmed! – válaszolt a csípős nyelvű menyecske.

– Tehetem, mert engem már kifizetett a gazda – hencegett Huba azzal a pár tallérral, amit az uraságtól kapott, és bemutatkozás után megkérdezte, kit tisztelhet a felvágott nyelvű lánykában?

– Paprikás Piroska a becsületes nevem – mutatkozott be a tűzről pattant lány.

– Akkor már értem, honnan ez a temperamentum – viccelődött a fiú, de a lány elhajtotta, mert az ő keze alatt bizony égett a munka, időre végezni akart a vállalt feladattal.

Huba egy kicsit dohogott magában, de aztán hamar túltette magát az eseten, s elment inkább horgászni a közeli folyóra,

mert aközben kényelmesen tudott hódolni legkedvesebb hobbijának, a henyélésnek. Ez így ment nap nap után. Hol az árnyas szőlő alatt heverészett és sípot farigcsált, hol a mezőn kergette a lepkéket, hol Piroskát leste meg munka közben, de ami a lényeg, hogy a saját munkájával bizony nem foglalkozott. Eltelt a szüretre kiszabott egy hét, és az élelemre fordított tallérok is szépen elfogytak, csak a szőlő nem fogyott a tőkéről. Ezért aztán Huba úgy gondolta, mivel a Nyulas szőlő úgyszólván bővében volt mezei nyulaknak, hát elmegy nyúlra vadászni. Meg is látott egy szép példányt, amit nyomban üldözőbe vett. Na de a nyuszi fürgébb volt a legénynél, így Huba egyre messzebb került a szőlőtől, s már egy erdő szélén találta magát, ahol még sosem járt.

Egyszer csak nagyot ugrott a nyúl, s nyomban egy puskadördülését lehetett hallani. Történt ugyanis, hogy nemcsak Hubánk vadászott nyúl pecsenyére azon a szép napon, hanem vadászok is jártak az erdőben. Viszont nem a nyuszt találták el, de nem ám, hanem szerencsétlen Henye Hubát lőtték lábon. A vadászok ijedtükben kereket oldottak, sorsára hagyva a sebesültet. Huba nagy nyöszörgések mellett elvonszolta magát egy erdei kunyhóig, ahol egy apókát talált.

Bolondos Balambér volt az apó neve, aki befogadta a sebesült legényt, s kivette a golyót a lábából, és hetekig ápolta a beteg fiút. Értett a gyógynövényekhez a bölcs öreg. Huba ezalatt töviről hegyire elbeszélte mindent az apónak, s már szánta-bánta lustaságát. Félt az uraság haragjától is, hiszen több hét alatt már megráncosodtak a szőlőszemek a fűtőkön. Október vége volt, s a deres hajnalokat hol verőfényes napsütés, hol zimankós, esős idő követte, és az időjárás túl a tájra jellemző penészgomba is besegített a szőlőszemek aszalódásában. Azonban az apónak támadt egy remek ötlete. Még az ükapjától hallotta, aki megfordult többek között Mátyás király udvarában is, hogy olasz vincellérek mazsolából olyan édes bort csináltak, hogy csodájára járt az egész királyi udvar. Hát az aszalódott szőlőszemek pont a mazsolát formázták, így gondolta, megpróbálhatná leszüretelni, s édes bort készíteni belőle, hátha azzal kiengesztelhetné a dühtől fortyogó Serédy uraságot. Huba megfogadta, ha ez a terv sikerül, felad a henyéléssel, és más ember lesz belőle.

Jött segíteni a késői szüretre az apó is, Róza mama is, de még a csípős nyelvű, Paprikás Piroška is. Ennyi dolgos kéz hamar elvégezte a munkát, s Huba hamarosan nekiállhatott a borkészítésnek. Egy gönci hordó borhoz hat putony aszúszemet kevert, s így olyan mézédessé

bort kapott, amivel már bátran állt a felbőszült uraság elé.

Benedek főúr megkóstolta a nedűt, s ámulatában kikerekedtek a szemei.

– Na, fiam, az elmúlt hetekben a karóbahúzástól a deresig mindenféle büntetést kilátásba helyeztem, ha kézre kerítelek. Most azonban, ahogy a számban szétszaladt ennek az édes bornak a friss kenyérré emlékeztető íze, s gyönyörködök a sötét aransárga színében, már csak azon gondolkodom, hogyan jutalmazhatnák meg méltóképpen ezért az utánoszthatatlanul finom zamatért.

Megtalálták a módját a jutalmazásnak, Huba ugyanis saját tulajdonba megkapta a Nyulas szőlőben azt a birtokrészt, amit le kellett szüretelnie. Azt a területet, ahol az első aszúszemek megfogantak, s ahonnan a mézédessé aszúszőlőbor elindulhatott világhódító útjára.

Huba a Tokaji aszú receptjéből meggazdagodott, s heted-hét országra szóló lakodalmat csaptak Paprikás Piroskával. A lagziban bizony még az öreg Bolondos Balambér is megtáncoltatta Róza mamát, s a jókedvről természetesen a borok királya, a Tokaji aszú gondoskodott...

TRINGER KRISZTIÁN

Életmese

Pályázati felhívás

„A szülők, nagyszülők, dédszülők életmeséi”

„Amikor kicsi voltál / Amikor kicsi voltam...”

Minden család őriz családi történeteket. Mi ezeket várjuk szeretettel!

Kérjük írja le, és küldje el pályázatunkra!

Igaz történeteket, történetcsokrokat várunk műfaji kötöttség nélkül.

A pályázók műveit négy korcsoportban bíráljuk el:

1. 10 éves kor alattiak (alsósok)
2. 10-től 14 éves korig (felsősök)
3. 14-38 év közöttiek
4. 38 év felettiek

Beküldési határidő: 2024. február 01. - 2024. április 10.

Eredményhirdetés: 2024. május 15.

Díjkiosztó ünnepség: 2024. június

A pályázat beküldése egyúttal a kötetben való megjelenéshez való hozzájárulás is.

Valamennyi korcsoportot külön díjazunk.

A pályaműveket max. 20 oldal tejedelemben, kizárólag .doc vagy .rtf formátumban,

elektronikusan az etlmese2024@gmail.com email címre várjuk.

A pályázat további részleteiről érdeklődni lehet: ☎ +36 20/312-8584, +36 30/928-0899

A korábbi évek pályázati anyagából szerkesztett köteteinket honlapunkon is megtekinthetik:

www.mosolyvirag.hu

NAGYCSALÁDOSOK
ORSZÁGOS
EGYESÜLETE
1987

Kiíró: „Mosolyvirág” Nagycsaládok Debreceni Egyesülete
4031 Debrecen, Angyalföld tér 11.

Örömhír

Nagy örömmel tudatjuk, hogy 2023. március 8-án megérkezett harmadik kisfiunk, **Zelei Ádám** (2990g, 48 cm).

Örömmel adjuk hírül, hogy 2023. december 12-én megérkezett **Dula Botond** (3390 g, 52 cm). Isten éltesse az egész családot!

A nevem **Sándor Dávid Laurent** (3640 g 49cm) és 2023. május 31-én szüleim ötödik gyermekeként születtem Szegeden. Szüleim és testvéreim már nagyon várták az érkezésemet.

Örömmel adjuk hírül, hogy 2023. október 13-án a család negyedik gyermekeként megszületett **Széplaki Mátyás**. 3 testvére már nagyon várta érkezését.

2023. november 26-án új kis taggal bővült a Komlói Nagycsaládos Egyesület. Nyári László és Schmidt Melinda ötödik gyermekeként megszületett **Nyári Metta Narina** (1700 g, 43 cm).

A Gyulai Nagycsaládosok Egyesülete **Csüllög Anna** (4150 g) személyében 2023. november 21-én új kis taggal bővült. Testvére és szülei már nagyon várták érkezését. Jó egészséget kívánunk az egész családnak!

Örömmel mutatjuk be **Orosz-Rizák Bendegúzt**, aki 2023. december 14-én érkezett meg három lánytestvére mellé.

Örömmel adjuk hírül, hogy 2023. november 30-án megszületett negyedik gyermekünk, **Bali Izabella** (3020 g, 51 cm). Három nagytőőja már nagyon várta és nagyon szereti.

Örömmel osztjuk meg veletek a hírt, hogy 2023. november 22-én megszületett **Tampu Barnabás András**. Szülei, Krisztina és Ferenc, valamint 5 idősebb testvére már nagyon várták érkezését.

Örömhír

Becsi Éva és Proksa János, a Tatabányai egyesület tagjainak harmadik, egyben első közös babája, **Luca** 2023. szeptember 24-én született. Így lettek teljes nagycsalád. A baba igazi örömgombóc.

A legcsodálatosabb karácsonyi ajándékot kaptuk, hiszen 2023. december 26-án megszületett népes családjunk legifjabb tagja, **Tamás-Luzsicza Léda** (3350g, 54 cm).

A nevem **Varga Letícia** (3150 g, 50 cm) és 2023. október 10 napján jöttem a világra. Anya, Apa és a tesók: Ádám, Lili, Lea és Rihárd már nagyon vártak.

Nagy örömmel tudatjuk, hogy 2023. október 10-én megszületett **Győri Levente**. Isten éltesse az egész családot.

Nagy örömmel mutatjuk be az ópusztaszeri egyesület legifjabb tagját, **Somodi Hunor Attilát**, aki 2023. október 14-én jött a világra.

Nagy örömmel és hálás szívvel osztjuk meg, hogy 2023. november 22-én megszületett kisfiunk, **Korom-Lendvai Máté**, akit 3 nővérével együtt már nagyon vártunk.

Örömmel adjuk hírrül, hogy új kis taggal bővült az ópusztaszeri egyesületünk. **Tóth Dominik** 2023. október 10-én érkezett.

Örömhírt repít az aszódí gólya! Megszületett egyesületvezetőnk 5. kisunokája, **Ádám Pannaróza** (3130 g, 53 cm). Üdvözlőnkét küldjük a tagoknak: az egyesület vezetője, többszörös nagymama, Mayer Zsuzsanna, valamint a boldog anyuka, Ádámné Balázs Letícia, a boldog apuka, Ádám Norbert és a legmosolygósabb kisbaba: Ádám Pannaróza!

Nagy örömmel adjuk hírrül, hogy megérkezett **Csák Alex** (3410 g, 49 cm). Három testvére már nagyon várta. Vele lett teljes a Csák család.